47 2008

ಮದಿಪು

ಬೊಂತೆಲ್-ಜಾರ್ದೆ-ಪೆರಾರ್ದೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತುಳು ಲಿಪಿ ಕಲ್ಪುಗ

ತುಳು	ಕನ್ನಡ
	ಶ
	ಷ
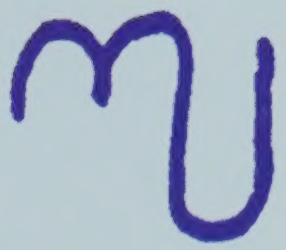	ಸ
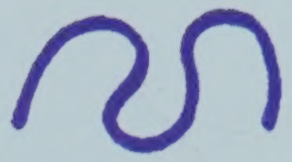	ಹ

ಒಂಜಿ ಸಂಚಿಕೆಡ್ ನಾಲ್ ಅಕ್ಷರ

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಶ್ರೀ ಯಂ. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ। ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು

ಶ್ರೀ ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಮುಡಿ - 47

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಭಾಗ್

ಮಂಗಳೂರು - 575 003.

Madipu : A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture:
Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy,
Mangalore - 575 003. Ph: 2459389.

Chief Editor	:	M. K. Seetaram Kulal
Editor	:	Dr. Gananatha Yekkar
Managing Editor	:	S.H. Shivarudrappa
Pages	:	64 + 4
Vol.	:	13 - 47
Period	:	15th October 2007 to January 14th 2008
ಬೆಲೆ	:	15/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	:	50/-
ಆಜೀವ ಚಂದಾ	:	500/-
ಅಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸ	:	Fine Prints, Urva, Mangalore
ಮುಖಪುಟದ ಭಾವಚಿತ್ರ	:	ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ತುಳು ಗ್ರಂಥೊಲೆ ದಾಖಲಾತಿದ ಬುಡುಗಡೆ
ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ	:	**ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ**
ಮುದ್ರಣ	:	ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ ಕೆ.ಎಸ್. ರಾವ್ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು - 575 001 ದೂರವಾಣಿ : 0824 2443002

ಸಂಚಿಕೆದ ಬರವುಲು

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ

1.	ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ಮದಿಪು	4
2.	ಸಂಪಾದಕೆರೆ ಪಾತೆರೊ	5
3.	ಪೆಟ್ಟ್ - ವಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್	6
4.	ಓ..... ಗಾಂಧಿ..... - ನಾರಾಯಣ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ	13
5.	ಗಾಳ್ಯೊ ಬರ್ಸ - ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ	14
6.	ಏರ್ ಆ ಪೂ ಮನಸ್ಸ್‌ದಾರ್ - ಕು. ವಾಣಿಶ್ರೀ ರೈ.	20
7.	ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ - ಶಶಿಕಲಾ ಸಾಲ್ಯಾನ್ ಸೂಟರ್‌ಪೇಟೆ	21
8.	ಮಲ್ಲಿಗೆ - ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ	22
9.	ತುಳುವೆರ್ - ಕೆ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಆರಿಗ	29
10.	ತೂಂಕು ತೊಟ್ಟಿಲ್ - ರತ್ನಾ ಜಿ.ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ	30
11.	ಚೇಪೆ ದಾಂತಿ ಬದ್‌ಕ್ - ಮರಿಯಮ್ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್, ಉಳ್ಳಾಲಬೈಲ್	31
12.	ಕಡಲ ಮಡಿಲ್‌ದ ತುಳು ನೆಲ - ಸದಾನಂದ ಸುರತ್ಕಲ್	36
13.	ಬಿನ್ನೆರ್ ಬೆಚ್ಚೆರ್ - ಕೌಡೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ	37
14.	ಪಾಮಜಿ ಪತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ನೆಲ - ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ	44
15.	ತಿರ್ಪಲೆ - ಡಾ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ ಪಿ.	46
16.	ಆಧಾರ - ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೀವಿ ಜಯರಾಂ	47
17.	ಕಾಡ್ - ಕುತ್ಯಾಳ ನಾಗಪ್ಪ ಗೌಡ	49
18.	ತುಳುನಾಡ್ದ ತುದೆಕ್ಲೆನ ನೀರ್ದ ಸದ್ಬಳಕೆ - ಕಾವೂರು ಕೇಶವ ಮ್ಯೊಲಿ	50
19.	ತುಳುವೆರಾವೊಡು - ಅಗ್ರಾಳ ನಾರಾಯಣ ರೈ	55
20.	ಸುಲಬದ ಕಸುಬತ್ ಕಬಿತೆ - ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು	56

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ಮದಿಪು

ತುಳು ಭಾಷೆ : ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿದ ಕೊರತೆ

ರಡ್ಡ್ ವಿಸಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಬೇಜಾರ್ ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ಸಾದಿಪೆರೆ ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ್ಮೊ ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿದ ಕೊರತೆ ಕಾರಣ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ ಸಂಶಯೊ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ, ಸಂವಿಧಾನದ ಎಡ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ತುಳುನು ಸೇರ್ಸಾವುನು. ರಡ್ಡ್, ಆಜಿನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ತುಳುನು ಒಂಜಿ ಕಲ್ಪುನ ಬಾಸೆಯಾದ್ ಜಾರಿಗ್ ಕನಪಿನಿ. ಈ ರಡ್ಡ್ ವಿಸಯೊಗು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮುಖಾಂತರ ಬಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮಲ್ದೆ. ಅಂಡಲಾ ದುಂಬು ಪೊಂಡಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಅಯಿಜಿ. ತುಳುವೆರ್ ಗಟ್ಟಿ ಸ್ವರೊಡು ಕೇಂಡ ಮಾತ್ರ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಅವು ಪನ್ಪಿನ ಅನುಭವ ಎನ್ನ.

ಸಂವಿಧಾನದ ಎಡ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊನು ಸೇರುನೆಕ್ಕ್ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಮಹಾಪಾತ್ರೆರ್ನ ಸಮಿತಿ ಕೊರಿನ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ವರದಿದ ವಿರುದ್ಧ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊಗು ಮಾಹಿತಿ ಕೊರುಂಡು. ಯಾನೆ ಸ್ವತಃ ದಿಲ್ಲಿಗ್ ಪೋದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಲೆ ಕಾರ್ಯೊಲಯೊಗು ಮನವಿ ಕೊರಿಯೆ. ಅವನ್ ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪುನ ಭರವಸೆ ತಿಕ್ಂಡ್. ನಮೊ ಒಂತೆ ಗಟ್ಟಿ ಸ್ವರೊಟ್ಟು ಕೇಂಡಡ ಕಂಡಿತಾ ಈ ಆಸೆ ನೆರವೇರುಂಡು.

ಆಜಿನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನೆಕ್ಕ್ ಸರಕಾರೊಡು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೊರಿಯ. ಅಯಿತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೆ ಮಲ್ತ್. ಐವ – ಅಜಿಪ ಶಾಲೆಲು ಜಾರಿಗ್ ಕನೆಯೆರೆ ಒಪ್ಪಿಯೊ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೂಕುಲಾ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮುಟ್ಟ ಈ ವಿಚಾರೊ ಚರ್ಚೆಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅಪಗ ಸರಕಾರ ಬೂರೂಂಡು. ಈ ಕೆಲಸಲಾ ಕೊಡಿ ಮುಟ್ಟೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ.

ಮಿತ್ತ್‌ದ ರಡ್ಡ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೆಲಸೊಲ್ಲಾ ಖಂಡಿತಾ ಆಪುಂಡು. ನಮೊ ಒಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದ ನಾಯಕೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ – ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಮೋಕುಲ್ ಮಾತಾ ಸೇರ್‌ದ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೆರ್ಡ ಸಾಧ್ಯ. ಇನಿ ಬೋಡಾಯಿನಿ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ. ಅಯಿತ್ತ ಮುಖಾಂತರ ಮಾತ್ರ ಉಂದೆನ್ ಪಡೆವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ. ನಮ್ಮೊ ಎಂಪಿ, ಎಮ್‌ಎಲ್‌ಎ ನಕುಲು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡು. ಜನಕುಲು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವರ ಲಕ್ಕಾವೊಡು. ಅಪಗ ಈ ಕನ ಖಂಡಿತಾ ನೆರವೆರುಂಡು. ಅ ಸಂದರ್ಭೊನು ಆಸೆಡ್ ಎದುರು ತುವೊಂದುಲ್ಲ.

ಯಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್

ಗುರ್ಕಾರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ.

ಸಂಪಾದಕೆರೆ ಪಾತೆರೊ

ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ : ರಡ್ಡನೆ ಮುದ್ರಣ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟೆರ ’ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ’ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊನು ರಡ್ಡನೆ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ದುಂಡ್. ಸುರುತ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಕುಲು ಸರಿಯಾಯಿನ ರೀತಿಡ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ಜಿ. ತುಳು ಜನಕುಲು ಈ ಮಹಾಕೃತಿನ್ ಓದೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಉದ್ದೇಸೊಡು ಕುಡ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ.

ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯೊಣೊಗು ಒಂಜಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವ ಉಂಡು. ತುಳುಟು ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ಕಾಲೊಡು ಪುಟುದಿನ ಕೃತಿ ಉಂದು. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಬರೆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರಿನ ಕೃತಿ ಉಂದು. ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕಾವ್ಯ ಬಾಸೆಯಾದ್ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಸಾಬೀತ್ ಮಲ್ತಿನ ಕೃತಿ ಉಂದು. ಈ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಅಯಿ ಬೊಕ್ಕ ’ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ’ ’ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ’ ’ಕಾವೇರಿ’ ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವೊಲು ತಿಕ್ಕಿಯೊ. ಅಯಿಡ್ದಾವರ ತುಳುಟ್ಟು ನಿಜವಾದಲಾ ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾದ್ ಸುರುಟು ತೋಜಿಬತ್ತಿ ಕೃತಿ ಉಂದು.

ತುಳುವೆರೆಗ್ ಈ ಕೃತಿತ್ತ ಮಹತ್ವ ನನಲಾ ಅರ್ತ ಅತ್‌ಜಿ. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಡ್‌ದ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಚಿಂತನಾಗೋಷ್ಠಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಕೆಲವೆರ್ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ ಬಗ್ಗೆ ಆತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುನೆನ್ ಆಕ್ಷೇಪ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಯಿತ್ತ ತಿರ್‌ಲ್ ಜನಕ್ಕ್ ಅರ್ತ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಉದ್ದೇಶೊ. ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ನಡತ್ತಿ ರೀತಿಡ್ ರಾಮಾಯಣದ ಒಟ್ಟುಗ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಚಿತ್ರಣ ಮಲ್ದಿನ ರೀತಿ ಅನನ್ಯವಾಯಿನವು. ನಮಾ ಪಾತೆರುನ ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುಟ್ಟೆ ಈ ರಚನೆ ಉಂಡು. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ತುಳು ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗೊಗು ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ.

ಈ ಕೃತಿತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಜಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಅಧ್ಯಯೊನುಲಾ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಅತ್ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿ ಉಂದು. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ತುಳು ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಿಶ್ವ ಕೋಶ. ಈ ನೆಲೆಟ್ ಪ್ರತಿ ತುಳುವೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಉಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥೊ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ.

- ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಪೆಟ್ಟ್

✍ ವಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಡ್ರೃಸ್

ವಾರೊಡ್ ದುಂಬು ಏರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಾಂದಿ ಕೂಕುರನ ಗುರ್ತ ಇತ್ತೆ ಇಡೀ ದೇಶಗೇ ಉಂಡು. ಮಾತಾ ಟೀವಿಡ್ ಕೂಕುರನನೇ ತರ್ಕ-ಸಂವಾದ. ವಿರೋಧ ಪಾರ್ಟಿದಕ್ಲು ಸರ್ಕಾರಗ್ ಬೆರೆಲ್ ತೋಜಾವ್ನಾಗ, ಸರ್ಕಾರದಕ್ಲು ಪೊಸ ಪೊಸ ಕಾನುನ್‌ದ ವಿಶಯೊಡ್ ಪಾತೆರ್ರ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಪುರಾ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಕೂಕುರನ ಕಥೆ, ಪೂರಾ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಕೂಕುರನ ಫೋಟೊ.

ಅತ್ತ್! ಕೂಕುರೆ ವಾ ಮಂತ್ರಿ ಅತ್ತ್, ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕೆಲಾ ಅತ್ತ್, ದೇವೆರೆನ್ ಮಾರುನಯೆಲಾ ಅತ್ತ್. ವಾ ಸ್ವಾಮಿಲಾ ಅತ್ತ್.

ಪತ್ತೊಂಜಿ ವರ್ಸದ ಭಾರಿ ಬಡವೆ ಹುಡ್ಗೆ! ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಏಂಚನಾ ಏರೆನ್ಲ ಇಲ್ಲಡ್ ಮಲ್ಲ ಅತಿನಾಯೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಹಳ್ಳಿದ ರಸ್ತೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ಂಡ್. ಅವೆನ್ ತೂವರೆ ಪಾರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಮಸ್ತ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಪಯ್ಕಿ ಆಯೆಲಾ ಒರಿಯೆ. ಆ ಕಾರ್‌ಡ್ದ್ ಜತ್ತಿನ ಸಾವ್ಕಾರ್ರು, ಅರೆನ ಮುಂಡು ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಪಡಿಕೆ ಮಲ್ಪರೆ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್ ಮಾತ್ರ. ಆದಗ ಈ ಜೋಕ್ಲೆನ ಗಲಾಟೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಸಾವ್ಕಾರ್ರು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮುಂಡು ಸರಿ ಮಲ್ಪುನಗಾ ಜೋಕ್ಲು ಈ ಕೂಕ್ರಾಗ್ ಸಮಾಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರ್ದ್ ಆಯೆನ್ ಅವ್ಲೇ ನೂಕ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬಲ್ತೆರ್. ಸಾವ್ಕಾರೆ ಕೂಕುರನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಕಾರ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ನೀರ್ದ ಬಾಟ್ಲಿದ ನೀರ್ ಪರಿಯರೆ ಕೊರ್ದು ಪಾತೆರ್ನಗ ಗೊತ್ತಾಂಡ್, ಕೂಕುರಗ್ ಏರ್‌ಲಾ ಗತಿ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್ದ್. ಅಂಚಾದ್ ಸಾವ್ಕಾರೆರ್ ಕೂಕುರನ್ ತನ್ನ ಜತೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್.

ಉಂದು ಸುಮಾರ್ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ವರ್ಸೊಡ್ ದುಂಬುದ ಘಟನೆ. ಪೇಂಟೆಡೇ ಇಲ್ಲ್ ಇಪ್ಪುನ ಸಾವ್ಕಾರನ್‌ಇಲ್ಲಡ್ ಬೇಲೆಗ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಲು ಏರ್‌ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಸಮಯ ಉಂತುಜೆರ್, ಅಂಚಾದ್ ಈ ಗತಿದಾಂತಿನ ಹುಡುಗೆ ಉಂತಿಯೆಂದಾಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡಿ ನಂಬುಗೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್.

ಪೇಂಟೆಡ್ ಸಾವ್ಕಾರ್ರೆನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಜವುಳಿದ ಅಂಗಡಿ ಉಂಡು. ಸಾವ್ಕಾರ್ರೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಬುಡೆದಿ, ಮೂಜಿ ಜೋಕ್ಲು, ರಡ್ಡ್ ನಾಯಿಲು, ರಡ್ಡ್ ಪುಚ್ಚೆಲು ಬುಡ್‌ಂಡಾ ಬೇತೆ ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಕಾಂಡೆ ಐನ್ ಘಂಟೆಗ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಗೂವೆಲ್ದ ನೀರ್ ಲಾಟೆಡ್ ಗೆತ್ತ್‌ದ್, ಅಂಗಳ ಸಾಫ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಇಲ್ಲ್ ಅಡ್ಪೊಡ್, ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ್ ದೆಕ್ಕೊಡ್, ಬೊಕ್ಕ ಅಡುಗೆದ ರೂಮು ದೆಕ್ಕೊಡು, ಬಿಸಲೆ, ಪ್ಲೇಟ್, ಗ್ಲಾಸ್ ಪುರಾ ಸಾಫ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆನಗ ಘಂಟೆ ಒಂರ್ಬ ಆಪುಂಡು. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಕೋಡೆದ ಒರಿದಿನ ಗಂಜಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೈಪು ಒಂತೆ ನಾಯಿಲೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್, ಒಂತೆ ಕೂಕುರೆ ತಿನ್ರೆ ಸುರು

ಮಲ್ಪುನಗಾನೆ 'ಬೇಗ ಉನುಂಬೇ' ಪಂಡ್ದ್ ಸಾವ್ಕಾರ್ರೆನ ಬುಡೆದಿನ ಬೊಬ್ಬೆ. ಸುರು ಸುರುಟ್ಟ್ ಕೂಕುರನ ಗಂಟಲ್‌ಡೇ ನುಪ್ಪು ಉಂತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು ಕೂಕುರಾಗ್.

ಉಣಸ್ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಕುಂಟು ಅರ್ದರೆ ಉಂಡು, ಅವೆನ್ ನುಂಗಾಯರೆ ಪಾಡ್ದ್ ಮಧ್ಯಾನದ ಉಣಸ್ ಪತೊಂದು ಧನಿಕ್ಲೆನ ಅಂಗಡಿಕ್ ಪೋದು ಕೊರ್ದ್, ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕ್ಲೆನ ಉಣಸ್ ಪತೊಂದು ಶಾಲೆಗ್ ಪೋದ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ದು, ಏತ್ ಬೇಗ ಪಿರಾ ಬರ್ಪಾಗಲಾ ಗಂಟೆ ರಡ್ಡ್ ಕಾಲ್ ದಾಂಟುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಗಂಜಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಾರ್ ಉಂಡ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಅಡ್ಡ ಬೂರುನಗ ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿನ 'ಓಲ್ ಸಯ್ತಾಂಬೆ?.... ಕೆಬಿ ಕೇನುಜಾ ದಾನೆ?' ಪಂಡಿ ಬೊಬ್ಬೆ ತಯಾರ್. ಉಂದು ಮಾತಾ ಕೇಣ್ದ್ ಕೇಣ್ದ್ ಕೂಕುರನ ಕೆಬಿ ಇತ್ತೆ ಕೆಪ್ಪಾತ್‌ಂಡ್. "ಖಾಲಿ ತಿನ್ಪುನು, ಪರ್ಪುನು ಬೊಕ್ಕ ಉರ್ಕುನು ಬುಂಡಾ ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಕೆಲಸ ನಿನಡ್ದ್ ಆವಂದ್" ಪಂಡ್ದ್ ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿನ ಪ್ರತಿದಿನದ ದೂರು.

ಬಯ್ಯಗ್ ಬೇಗ ಬೇಗ ನುಂಗಿನ ಕುಂಟು ಗೆತ್ತ್‌ದ್, ಅವೆನ್ ಸರಿ ಜೋಡ್ದ್ ಕಬಾಟ್‌ಡ್ ಕನತ್ತ್ ದೀದ್, ಕುಡಾ ನೀರ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಅಂಗಳದ ಬದಿತ್ತ ಪೂರ ಗಿಡೊಕ್ಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಆನಗ ಗಂಟೆ ಆಜಿ ಆಪುಂಡು. ಆದಗ ಬಯ್ಯದ ನಾಸ್ಟ ಪತೊಂದು ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋದು ಸಾವ್ಕಾರ್ರೆಗ್ ಕೊರ್ದ್ ಅಂಗಡಿ ಬಂದ್ ಆಪಿನಮುಟ್ಟ ಉಂತೊಡ್. ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡಾ, ಅಂಗಡಿ ಬಂದ್ ಮಲ್ಪುನ ದುಂಬು ಅಂಗಡಿ ಅಡ್ತ್‌ದ್ ಸಾಫ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಂಚ್ಯಾದ್ ರಾತ್ರಿ ಸಾವ್ಕಾರ್ರೆನ ಒಟ್ಟುಗ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪಾಗ ರಾತ್ರಿ ಪತ್ತರೆ ಗಂಟೆ ಆಂಡಲಾ ಆಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ನುಂಗುದಿನ ರೊಟ್ಟಿಲಾ ನೀರ್‌ಲಾ ಪರ್ದ್, ಮೀದ್, ಪಿದಾಯ್ ವರಾಂಡೊಡೇ ಜೆಪ್ಪೊಡು.

ಉಂದುವೇ ಕೂಕುರನ ದಿನಚರಿ. ಆಯೆನ ಬದಿಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ನಾಯಿಲುಲಾ ಬೂರೊನ್ವ. ಒಂಜಿ ಟೋಮಿ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ದಾಸು. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಜೋಕ್ಲು 'ಕುರೂ ಕುರೂ ಕೂಕುರಾ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನಗಾ ಕೂಕುರ 'ಓ' ಪಂಡ್‌ದಿನ ದಿನಲಾ ಉಂಡು.

'ಏತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಪುದರ್? ಎನ್ನಲಾ ಪುದರ್ ಟೋಮಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇತ್ತಿಂಡಾ ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್?" - ಜೋಕ್ಲು ದಿನಾಲಾ ಕೂಕುರಗ್ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ದಾದ ಮಲ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅಯೆನ ಅಪ್ಪೆ ಎಂಚಲಾ ಸಯ್ತ್‌ದ್ ಪೋತೊಲು. ಅಮ್ಮೆ ಎನನ್ ಗಿಡ್ತ್‌ದ್ ಏರೆನಾ ದೀವೊಂದು ಉಲ್ಲೆ. ಅಂಚ್ಯಾದ್ ನಾಲ್ ವರ್ಸೊದ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಕೂಕುರದ್ ರಸ್ತೆಡ್ ದಿನ ಗೆಪ್ಪರೆ ಕಲ್ತೆ. ಬೊಕ್ಕ ಅವ್ಲ್ ಮೂಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಚಲಾ ಸಾವ್ಕಾರ್ರೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರಿಯೆ. ಉಂದು ಕೂಕುರನ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ವರ್ಸದ ಬದ್ಕ್.

ಕೂಕುರಾಗ್ ದಿನ, ವಾರ, ತಿಂಗೊಲ್, ವರ್ಸ ಪೂರಾ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕ. ಏರ್ಲಾ ಆಯೆಗ್ ಕೇನುನಾಕ್ಲು ಇಜ್ಜೆರ್. ಒಂಜಿ ದಿನಾಂಡಲಾ ದಾಲಾ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ, ನಾಯಿಗ್ ಕಟ್ಟುನ ಚರ್ಮದ ಬೆಲ್ಟ್‌ಡೇ ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿನ ಪೆಟ್ಟ್ ತಪ್ಪುಜಿ. ಕೆಲವು ಸಲ ಸಾವ್ಕಾರ್ರುಲಾ ತೊರ್ತಿನ ದಿನ ಉಂಡು.

ಒಂಜಿ ದಿನ, ಸುರೂಟ್ಟ್ ಬತ್ತಿನದಗ, ನೀರ್‌ದ ಕೊಡಪಾನ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡಿನೆಕ್, ಆಯೆನ ಅಂಗಿ ಚಡ್ಡಿ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿ ಆ ಬೆಲ್ಟ್‌ಡ್ ಸಮಾ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡಿ ಬೊಕ್ಕ, ಕೂಕುರಗ್ ಆ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ನಿನೆಪು ಆನಗ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಇತ್ತೆಲಾ ನಡ್ಗುವೆ.

ಆಂಡಲಾ ಈ ಕೂಕುರೆ ಇತ್ತೆ ಇಡೀ ದೇಶೊಡ್ ಒರಾನೆ ಫೇಮಸ್ ಅವರೆ ಕಾರಣ ಉಂದೇ ಅತ್ತೆ?

ಸುಮಾರ್ ಪತ್ತ್ ದಿನೊಡ್ ದುಂಬು. ಈ ಇಲ್ಲಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಮಾದು. ಆಯನ ಬಾಕಿ ಇತ್ತಿನ ಸಂಬಳ ಪತೊಂದು ಪೋವರೆ ಬತ್ತಿತ್ತ್. ಸಂಬಳದ ವಿಸಯೊಡ್ ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿಡ ಪಾತೆರೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗನೇ ಕೂಕುರೆ ಕುಂಟು ಅಂದ್ರೊಂದಿತ್ತ್. ಅಂಚ್ಯಾದ್ ಕೂಕುರನ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಆಕ್ಲೆನಾ ಪಾತೆರಾ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. "ನಾಲ್ ವರ್ಸ ಆಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಎನ್ನ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸದ ಸಂಬಳ ಎಂಕ್ ನನಲಾ ಕೊರ್ಪುಜರಾ?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾದು ಬುಲಿತೊಂದಿತ್ತ್.

ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿಲಾ ಜೋರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಲು "ಎಂಕ್ ದಾಲ ಪನೊಡ್ಚಿ, ನಿಕ್ಕ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋವರೆ ಆತಿಜಾ. ನಿನ್ನ ಸಂಬಳ ಪೂರಾ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋವೊಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಪನಾಂದೆ ಬಲ್ತಾ ಕಲ್ಪಾ, ಇತ್ತೆ ನಾಟಕ ಮಲ್ಪುವನಾ?. ಎಂಚಲಾ ಈತ್ ಸಮಯ ಉಂತಿಯಾ, ನನೊಂಜಿ ವಾರ ಬುಡ್ದ್ ಬಲಾ".

ಮಾದು ಜ್ಯೋರ್ ಬುಲ್ತ್‌ದ್ "ಬಡವೆರ್ನ ದುಃಖ ನಿಕ್ಲೆಕ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಉಪ್ಪಾಂದ್... ನಿಕ್ಲೆಕ್ ಯಾನ್ ಬುಡಾಯೆ..." ಪಂಡ್ದ್ ಮಾದುನ ಕಣ್ಣ್ ಕೂಕುರನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ನಗ ಬದಲಾಂಡ್ "ಯಾನ್ ನಿಕ್ಲೆನ್ ಬುಡಾಯೆ, ಮಂಡಳಿಗ್ ದೂರು ಕೊರ್ಪೆ...." ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೀದಾ ಪೋಯೆ.

ಕೂಕುರಾಗ್ ಆವು ವಾ 'ಮಂಡಳಿ' ಒಂಜಿಲಾ ಅರ್ಥ ಆಯ್ಜಿ. ಆಯೆ ತನ್ನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಬೂರಿಯೆ.

ಸುಮಾರ್ ದಿನ ಕರೀಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಕಾಂಡೆ ಕೂಕುರಗ್ ಜ್ಯೋರ್ ತರೆಬೇನೆ ಸುರು ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾಂಡೆ ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತೂನಗಾ ಅಡುಗೆ ರೂಮ್ ಸಾಫ್ ಆತಿಜಿ, ಇಲ್ಲ್‌ಲಾ ಸಾಫ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ಕೂಕುರೆ ವರಾಂಡೊಡೇ ಜೆಯ್ದೆ. ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿಗ್ ಗರ್ವ ನೆತ್ತಿಗೇರ್‌ಂಡ್. "ನಿನ್ನ ಚರ್ಬಿ ದಿನೊಡ್‌ದಿನ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಂದುಂಡು, ನಿಕ್ಕ್ ಬೆನರೆ ಆಪುಜಾಂಡ ತಿನರೆ ನುಪ್ಪು ಏರ್ ಕೊರ್ಪೆರ್? ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆನಾ?" ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಯಿದ ಬೆಲ್ಟ್ ಕನತ್ತೊಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಕುರಗ್ ಜತ್ತೊಂದಿತ್ತಿಲಕ್ಕನೇ ಸಮಾ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರಿಯೊಲು.

"ನಿನ್ನ ಚರ್ಬಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಂದುಂಡು. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ದಾನೆ ಬೇತೆ ಬೇಲೆದಕ್ಲು ತಿಕ್ಕುಜೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿನನ್ ಮಲೆಮಂಗನ್ ಲೆತೊಂದು ಬಯ್ದೆರ್. ಯಾನ್ ಇದಮುಟ್ಟ ಇಪ್ಪಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಿಪಂದೆ

ಉಂತಿಯೆ, ನಿಕ್ಕ್ ಬೆನರೆ ಆಪುನಾಂಡ ಉಂತು, ಇಜ್ಜಿಡಾ ನಡಪು."

ಪಾಪ, ನಾಯಿಲು ಅಂಗಳದ ಬದಿಟ್ಟ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಕೂಕುರಾಗ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡುನ ತೂದ್ ಉಂತಿಯ. ಕೂಕುರ ಬೂರೊಂದಿತ್ತಿನಾಯೆ ಬುಲ್ತೊಂದೇ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತಿಯೆ. ಆಂಡಲಾ ಆಯೆನ ಬೊಬ್ಬೆ ಆ ಇಲ್ಲಡ್ ಕೇನುನಕ್ಲು ಏರ್ಲಾ ಇತ್ತಿಜೆರ್. ಆಯೆ ಮೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ.

ಬೆಲ್ಟ್‌ದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಆವೊಡ್, ಆಯೆನ ಬಾಲೆ ಕೈ ಕಾರ್‌ದ ಚರ್ಮಲಾ ಕೆಲವು ಜಾಗೊಡ್ ಪುಡಾದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೆರಿಟ್ಟ್‌ಲಾ ಸಮಾ ಪೆಟ್ಟ್ ತಾಗ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೂಕುರನ ಬೆರಿ ಪೊತ್ತುನಗ ಅಂದಾಜಾಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಗೂವೆಲ್ದ ನೀರ್ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊಡಪಾನ ಭಾರಿ ಕಸ್ಟೊಡ್ ಜಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ದೀದ್ ಬರ್ನಗ ಕೊಡಪಾನ್ದ ನೀರ್, ಕೂಕುರನ ನೆತ್ತೆರ್ದ ಜತೆಗ್ ವಿಲೀನ ಆದ್, ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ನೆಲಕ್ಕ್ ಬೂರ್ದ್, ನೆಲತ್ತ ಧೂಳುಡ್ ಮಾಯ ಆಂಡ್.

ಬೇಗ ಬೇಗ ಇಲ್ಲ್ ಸಾಫ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಧ್ಯಾನದ ಸಾವ್ಕಾರ್ರೆನ ಬುತ್ತಿ ಪತೊಂದು ಪೋನಗಲಾ ಕೂಕುರೆ ಬುಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ತಾದಿಡ್ ಆಯೆಗ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಮಾಧು ತಿಕ್ಕಿಯೆ. ಬೊಲ್ತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಕೂಕುರಗ್ ಉಂತಾದ್ ವಿಸಯ ತೆರಿದಿನ ಮಾಧು "ತೂಕ, ಯಾನ್ ಮಂಡಳಿಗ್ ಪನ್ಪೆ ನಿನ್ನ ವಿಶ್ಯೊಡ್, ಎನ್ನ ಬಾಕಿದ ಸಂಬಳ ಇನಿ ತಿಕ್ಕಿಜಾಂಡ ಆಕ್ಲೆಕ್ ಯಾನ್ ಬುದ್ದಿ ಕಲ್ಪಾವೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಸೀದಾ ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿಡ ಸಂಬಳ ಕೇನ್ರೆ ಪೋಯೆ, ಕೂಕುರೆ ಬುತ್ತಿ ಪತೊಂದಿ ಅಂಗಡಿದಂಚಿ ಪೋಯೆ.

ಕೂಕುರಗ್ ದಾದಲಾ ಅರ್ಥ ಆಯ್ಜಿ.

ಅಂಗಡಿಡ್ದ್ ಪಿರಾ ಬತ್ತಿನ ಕೂಕುರೆ ಉಣಸ್ ಮಲ್ಪಂದೆನೇ ಅಡ್ಡ ಬೂರಿಯೆ. ಸುಮಾರ್ ಸಮಯಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜೇ ಸರಿ ಟೋಮಿ ಬೊಕ್ಕ ದಾಸುನ ಬೊಬ್ಬೆಡ್ ಲಕ್ಕೊಡಾಂಡ್. ಸುಮಾರ್ ಪತ್ತ್ - ಪದ್ರಾಡ್ ಜನ ಗೇಟ್ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಉಲಯ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಪೊಣ್ಜೊವ್ ಕೆಲವು ಆಣ್ಜೊವ್, ಕೆಲವೆರ್ನ ಕೈಟ್ ಕ್ಯಾಮರ, ವಿಡಿಯೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕ್ಲೆನ ಮಧ್ಯ ಮಾಧು ಇತ್ತೆ. ಆಯೆ ಕೂಕುರಗ್ ಕೈ ತೋಜಾಯಿಲಕ್ಕನೇ ಒರಿ ಅಣ್ಜೊವ್ ಕೂಕುರನ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತೆ. ಆಯೆ ಕೈತಾಲ್ ಬರ್ನಾಗಾ ಆಯೆನ್ ತೂದು ಉಂಜಿ ಘಳಿಗೆ ಕೂಕುರೆ ಪೋಡಿಯೆ.

ಆ ಆಣ್ಜೊವ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೂಕುರಗ್ ಮೋಕೆಡ್ ಪಾತೆರ್ಯೆ "ಪೋಡಿಗೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ. ಯೆಂಕ್ಲು ಉಲ್ಲ ನಿನ್ನ ರಕ್ಯಣೆಗ್... ಪಣ್ ನಿಕ್ಕ್ ಏರ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರಿಯೆರ್?"

"ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿ" ಕೂಕುರ ಬೊಲ್ತೊಂದೇ ಜವಾಬು ಕೊರಿಯೆ.

ಅವೇ ಪೊರ್ತುಗು ರಡ್ಡ್ ಕ್ಯಾಮರಾದಕ್ಲು ಕೈತಲ್ ಬತ್ತೆರ್.

"ಈ ಏತ್ ಸಮಯೊಡ್‌ದಿಂಚಿ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಂದುಲ್ಲಾ?"

"......................" ಕೂಕುರೆ ಮಾನೀಪಂದೆ ಕುಲ್ಲಿಯೆ.

"ನಿಕ್ಕ್ ಏತ್ ಸಂಬಳ ತಿಕ್ಕುಂಡ್?"

"................." ಕುಡಾ ಕೂಕುರೆ ಮನೀಪಂದೆ ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ಆಯೆಗ್ ದಾದ ಪನ್ಪುನ್ ಪಂಡ್ದೇ ಗೊತ್ತಾಯ್ಜಿ.

ಕ್ಯಾಮರಾದ ಜನಕ್ಲು ಕೂಕುರನಾ ಮೈಟ್ಟ್ ದಪ್ಪಾವೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ನೆತ್ತೆರ್ದಾ ಫೊಟೊ ಗೆಪ್ಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಪಿದಾಯ್ ಬತ್ತಿ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ತೂತಿನ ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿ ಇಲ್ಲದ ಬಾಗಿಲ್, ಕಿಂಡಿ ಬಂದ್ ಮಲ್ತೊಲ್. ಒರಿ ಪೋದು ಬಾಗಿಲ್ ಹಾಕಿಯೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿ ಬಾಗಿಲ್ ಗೆತ್ತಿಜೊಲ್. ಬತ್ತಿನಕ್ಲು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಯಿನ ಕಥೆ ಅಕ್ಲೆನ್ ಆಯಿನ ಅರ್ಥ ಕೊರ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಲ್ಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಒರಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೂಕುರನ ಅಂಗಿ ಚಡ್ಡಿ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಬೆರಿಟ್ಟ್ ಗಟ್ಟಿ ಆತಿನ ನೆತ್ತೆರ್ದ ಬೊಕ್ಕ ಪೀಂಕಾನ್‌ಡ್ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ನಿಶಾನಿದ ಫೊಟೊ ಗೆಪ್ಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ ಕೂಕುರಾಗ್ ನಾಚಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೋಡಿಗೆ ಒಂಜೇ ಸಲ ಆಂಡ್. "ಪೋಡ್ಯೊಡ್ಚಿ, ಎಂಕ್ಲುಲ್ಲಾ ನಿಕ್ಕ್ ಸಾಯೆ ಮಲ್ಪರೆ... ಬಲಾ ಎಂಕ್ಲೆನ ಜತೆಗ್..." ಪಂಡ್ದ್ ಕೂಕುರಕ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್.

ಇಲ್ಲದ ಪಿದಾಯ್ ಇಪ್ಪಿನ ಜೀಪ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೀದಾ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್.

ಸ್ಟೇಶನ್‌ಡ್ ಪೋದು ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಕಾತಿಬೊಕ್ಕ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕರ್. ಆಯಿನೇ ಉಲಯ್ ಪೋಯೆರ್. ಉಲಯ್ ಕೆಲವೆರ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಡಾ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

"ಉಂಬೆನಾ? ದಾನೆಂಬೆ ನಿನ್ನ ಪುದರ್ ಎಂಚಿನಾ?"

"ಕೂಕುರಾ"

"ದಾದ??... ಕೂಕುರ?..."

"ಅಂದ್"

"ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಪುದರ್?"

"..............." ಕೂಕುರಾ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ತೂಯೆ.

"ಯೇತ್ ಸಮಯೊಡ್ದಿಂಚಿ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲಾ"

"ಮಸ್ತ್ ಸಮಯ್ ಆಂಡ್"

"ಏತ್ ಸಂಬಳ ತಿಕ್ಕುಂಡು?"

"............"

"ಏರ್ ನಿಕ್ಕ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರಿಯೆರ್?"

"ಸಾವ್ಕಾರ್ದಿ"

"ದೇಗ್? ದಾಲಾ ಕಂಡೊಂಡನಾ? ಪೋಕ್ರಿ ಮಲ್ತನಾ?"

"ಇಜ್ಜಿ..... ಯಾನ್ ಇನಿ ಕಾಂಡೆ ಇಲ್ಲ್ ಸಾಫ್ ಮಲ್ಪಾಂದಿನೆಕ್ಕ್" ಕೂಕುರೆ ಸತ್ಯನೇ ಪಂಡೆ.

"ದೇಗ್ ಇಲ್ಲ್ ಸಾಫ್ ಮಲ್ತಿಜಾ"

"ಕಾಂಡೆ ಆಯಿನಿ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಯಿಜ್ಜಿ"

"ಮಸ್ತ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರಿಯೆರಾ?"

ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗು ಒರಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೂಕುರನ ಅಂಗಿ ಚಡ್ಡ್ ಗೆತ್ತೆ, ಕೂಕುರಾಗ್ ಕುಡಾ ನಾಚಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ದಾದ ಮಲ್ಪಿನಿ?

ಪೋಲಿಸೆರ್ ಆಯೆನ್ ಅವ್ಲೇ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಆಯೆನ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರೆದ್ ಗೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಂಡಳಿದ ಜವ್ವನೆರ್ ಕೂಕುರನ ಜತೆಡ್ ಇತ್ತೆರ್. ಪೋಲಿಸ್ ಜೀಪ್ ಚಾಲು ಮಲ್ತೆರ್.

ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಾಯ್ ಬನ್ನಗ ಆ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಸೇರ್ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ವಿರೋಧಿ ಮಂಡಳಿದ ಜನಕ್ಲು ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂತ್ತೆರ್. ಕೂಕುರಗ್ ಇತ್ತೆ ಒಂಜೇ ಪೋಡಿಗೆ, ಕುಡಾ ಏರ್ಲಾ ಆಯೆನ ಅಂಗಿ ಚಡ್ಡ್ ಗೆತ್ತೆರಾಂಡ? ಆತ್ ಪೊರ್ತುಕ್ ವಿಡಿಯೊ ಪತ್ರಕರ್ತೆರ್ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತೆರ್;

"ನಮ್ಮ ದೇಶ ಇನಿ ಈತ್ ಪ್ರಗತಿಪರ ದೇಶ ಆಂಡಲಾ, ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡ್ ಇನಿಲಾ ಜೋಕ್ಲೆನ ಶೋಷಣೆ ಆವೊಂದುಂಡು"

ಈತ್ ಪಂಡಿನ ಪತ್ರಕರ್ತೆ ಕೂಕುರನ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತೆ, ಅಂಚನೇ ಕ್ಯಾಮರಾದಕ್ಲುಲಾ.

ಕೂಕುರೆ ನಿಜವಾದ್ಲ ನಡಗೊಂದಿತ್ತೆ. ಕುಡಾ ಏರಾಂಡಲಾ ಚಡ್ಡಿ ಗೆತ್ತೆರಾಂಡ? ಪನ್ಪಿ ನಾಚಿಗೆಲಾ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಕೂಕುರಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಂಚ ಎನ್ನ್‌ನಗನೇ ಒರಿ ದುಂಬು ಬತ್ತೆ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಕುರನಾ ಮೈಟ್ಟ್ ಇಪ್ಪಿನ ಗಾಯ

ತುಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ, ಬೊಕ್ಕ ಕೂಕುರನ ಚಡ್ಡಿ ಜಾರಾಯಿ.

ಕಾಂಡೆಡ್‌ದಿಂಚಿ ದಾಲಾ ತಿನಂದೆ, ಕ್ಯಾಮರದ ಲಾಯ್ಟ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರ್ದ್ ಕಣ್ಣ್ ಕತ್ತಲ್ ಬತ್ತಿನ ಕೂಕುರೆ ಅವ್ಲೇ ಅಡ್ಡ ಮಗ್ರ್ಯೆ.

ಸುಮಾರ್ ಪೊರ್ತು ಕೂಕುರನ ಸುತ್ತ ಜನಕ್ಲು ರಾಶಿ ಬೂರಿಯೆರ್, ಕ್ಯಾಮರಾಡ್ ಅಯೆನ ಪೋಟೊ ರೆಕೋರ್ಡ್ ಮಲ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರ್ ಕೂಕುರನ ಮೋನೆಗ್ ನೀರ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಕೂಕುರೆ ಕಣ್ಣ್ ಬುಡಿಯೆ, ಅಂಚನೇ ಒರಿ ಒರಿಯೇ ಪೋವರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಕಡೇಕ್ ಕೂಕುರಗ್ ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಪೋದ್ ಕುಡಾ ತಿನ್ನರೆ ಇಪ್ಪುನ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ನೆನಪಾಯಿಲಕ್ಕನೇ ಮೈತತ ರೋಮ ಸರ್ತ ಆವರೆ ಸುರು ಆಂಡ್.

ಬಾಲೆನ್ ತೂಯರಾ...

ಶಶಿಕಲಾ ಸಾಲ್ಯಾನ್ ಸೂಟರ್‌ಪೇಟೆ

ಬಾಲೆನ್ ತೂಯರಾ... ನಿಕುಲು
ಶಂಬುನು ತೂಯರಾ...

ಮಾಲ್ದಿನ ಬಂಜಿಡ್ ಮಾಯೊಡು ಪುಟ್ಟಿಬಾಲೆ
ಕೋಡಂಗೆ ಬನ್ನಾರೆನ ಮೂಲದ ಬಾಲೆ
ತಂಗಡಿ ಸಿರಿಗಿಂಡೆ ತಾಂಕಿನ ಬಾಲೆ
ಕಚ್ಚೂರುಗುತ್ತುದ ಸತ್ಯದ ಬಾಲೆ... ॥ ಬಾಲೆನ್ ॥

ಕೆರ್ತಿ ಪ್ರಾನಿಲೆನ ಜೀವ ಮಲ್ತಿ ಬಾಲೆ
ಜೋಕುಲೆ ಮನಮಚ್ಚರ ತೆಕ್ಕಾಯಿ ಬಾಲೆ
ಮುದಲೆ ಬಂಜಿಡ್ದ್ ಪೆತ್ತೊನು ದೆತ್ತಿ ಬಾಲೆ
ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿನ್ ಎಲ್ಯೊಡೆ ತೆರಿದಿನ ಬಾಲೆ... ॥ ಬಾಲೆನ್ ॥

ಅಪ್ಪೆ ಗರ್ಭೊಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಸತ್ಯೊನ್ ತೋಜಾಯಿ ಬಾಲೆ
ಮೋಸೊನು ಮೋಸೊಡೆ ಗೆಂದಿ ಬಾಲೆ
ಮುಂಡಾಲ ಜಾತಿಗ್ ಕುಲದೈವ ಆಯಿ ಬಾಲೆ
ಅಪ್ಪೆ ನಮ್ಮ ಕೋಡಿದ ಬಾಲೆ, ಬಬ್ಬುನು ತೂಯರಾ... ॥ ಬಾಲೆನ್ ॥

ಓ.... ಗಾಂಧಿ....

✍ ನಾರಾಯಣ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

ಓ.... ಗಾಂಧೀ.....
ಆನಿ ಈರೆನ
ಧಮನಿ ಧಮನಿಲೆಡ್
ಮಿಡಿಯೋಂದಿತ್ತ್ಂಡ್
ಅವ್ವೇ ಮಂತ್ರ -
ಶಾಂತಿ.....ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರ....
ಆಂಡ -
ಇನಿ ಕೆಲವೆರ್ನ
ಧಮನಿ - ಧಮನಿಲೆಡ್
ಮಿಡಿಯೊಂದುಂಡು
ದ್ವೇಷೊದ - ರೋಷೊದ
ವೈಷಮ್ಯೊದ- -
ಸ್ವಾರ್ಥೊದ ಮಂತ್ರ......
ದಾಯೆಗಿಂಚಾಂಡ್ ??!
ಈರೆನ ಆದರ್ಶೊದ
ಸಾದಿನ್ ಬುಡುದು
ಆಸೆ - ಸ್ವಾರ್ಥೊದ
ಸಾದಿಡೇ.....
ಪೋವೊಂದುಲ್ಲ ಎಂಕ್ಲು
ನೀತಿ ಧರ್ಮೊನು
ಮದತ್ತ್ದ್....
ಓ....ಗಾಂಧಿ....
ಬಲೆ -
ಸತ್ಯ ಶಾಂತಿ
ನೀತಿ ನೇಮೊದ
ಸಾದಿ -
ತೋಜಾಲೆ.... !!!

ಗಾಳ್ಯೊ ಬರ್ಸ

✍ ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ

ಜೆಟ್ ಏರ್‌ವೇಸ್ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಜಪ್ಪೆದಂಚಿ ರಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೀಟ್‌ಗ್ ಒರಗ್‌ದ್ ಅಡೆಗೇ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚೆರೆ ಬಂಗೊ ಬರೊಂದಿತ್ತೆ ಶಂಕರೆ. ಉಡಲ್‌ಡ್ ಅಮ್ಮನನೇ ಆಲೋಚನೆ ಪಾಪ! ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಒಂಜಿ ದಿನಲಾ ಬೇಜಾರಿಜ್ಜಂದೆ ಸೊಂದಿನ ಜೀವೊ ಈತ್ ವರ್ಸೊಡ್ ಒರಾಂಡಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆದ ಬಾಕಿಲ್ ತೂಯಿನಾರತ್ತ್. ಈ ಪ್ರಾಯೊಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರುಲೆಕ್ಕಾಂಡೆ? ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಯಶೋದಕ್ಕನ ಪೋನ್ ಬನ್ನಗನೇ ಎಂಕ್ ಪೋಡಿಗೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ಟ್ ವಿಸಯೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋನ್ ದೀತಲ್. ಪಾಪ! ಆಲಾಂಡಲಾ ದಾದ ಮಲ್ಪುನಿ? ಆಲೆಗ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ಡಾಲ್ ಪೂವಕ್ಕ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿನಿಗೆ. ಯಶೋದಕ್ಕ ಅಲ್ಪನೇ ಮುಟ್ಟಡೇ ಇತ್ತಿನೇಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ್. "ಅಮ್ಮ ಬೆಂದ್ರೊಟ್ಯಡ್ ಜಾರ್ದ್ ಬೂರ್ದ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಪೆಟ್ಟಾತ್‌ಂಡ್. ಬೋದ ತತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಸಿಟಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಸೇರ್ಸಾಡ. ಐ.ಸಿ.ಯು.ಡ್. ಉಲ್ಲೆರ್. ಈ ಕೂಡ್ಲೇ ಪಿದಡ್ದ್ ಬಲ." ಆತೆನ್ ಅಮಸರಮಸರಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಡ್ತಲ್. ಅಮ್ಮಗ್ ಅಕಲ್ ಬೈದುಂಡ ಯಾವುದು. ಯಾನ್ ಪೋನಗ ಅಮ್ಮ ಉಸಾರಾದುಪ್ಪಡ್. ಮಂಡೆ ತಿನ್ಪಿನ ಹಾಳ್ ಯೋಚನೆಲೆಗ್ ತಾನೇ ಸಮಾದಾನೊ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆ ಶಂಕರ್. ಶಂಕರಗ್ ತನ್ನ ಮಿತ್ತೇ ಹೇಸಿಗೇ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಈತೊರ್ಷ ಅಮ್ಮಡ ಇಜ್ಜಿಂದಿ ಮೋಕೆ ಇತ್ತೆ ಒರಾನೇ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ್‌ಡೋ? ತನ್ನನೇ ಕೆಂಡೊಂಡೆ.

'ಅಮ್ಮಗ್ ಪ್ರಾಯ ಏತ್ ಆಪು? ಈರ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಉಲ್ಲೆರಾ'? ಬರಿಟಿತ್ತಿನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ಡೇ ಗುರ್ತ ಆತಿನ ಪ್ರಾಯೊದ ಕಂಡನಿ-ಬುಡಿದಿ. ಅಮೇರಿಕಾಡ್ ಮಗಲೆಲ್ಲ. ನಾಲ್ ತಿಂಗೊಲು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಸಂತೃಪ್ತಿ ದಿಂಜಿದಿನ ಮೋನೆಡ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ಅಮ್ಮೆಗ್ ಎನ್‌ಪ್ಪ ವರ್ಸೊ ಆಂಡ್. ಪಪ್ಪ ತೀರ್ದ್ ಪಾಕೊ ವರ್ಸ ಕರಿಂಡ್. ಯಾನ್ ಎಲ್ಯೆಡುಪ್ಪುನಗನೇ ತೀರ್‌ದೆರ್." 'ಪಾಪಾ! ಈ ಪ್ರಾಯೊಡು ಇಂಚ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್'. "ಅಜ್ಜಿ ಬೇಜಾರ್ ತೂಪಾಯೆರ್. 'ಈರ್ ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪರಾ? ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಾ?' 'ಯಾನ್ ಸೀದಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೇ ಪೋಪೆ ಅಜ್ಜೆರೆ' 'ಇಮೊನ ಜಪ್ಪುನಾಡೆ ಏರಾಂಡಲಾ ಬರುವೆರಾ?' 'ಅಂದ್.... ಕಂಪೆನಿದ ಕಾರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಎಂಕ್ಲೆನ ಕಂಪೆನಿದ ಬ್ರಾಂಚ್ ಮುಲ್ಪಲಾ ಉಂಡು. ಯಾನ್ ಪೋನ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಬರು' 'ನಿಕ್ಲೆ ಏತ್ ಜನ ಜೋಕ್ಲು ಮಗಾ?' ಅಜ್ಜಿ ಬಾಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್. 'ಎಂಕುಲು ಏಳ್ ಜನ. ಆಜಿ ಪೊಣ್ಣು, ಯಾನೊರಿ ಆಣ್', ಒರಾನೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗಿತ್ತೇ ಶಂಕರೆ. 'ಭಾಗ್ಯವಂತೆದಿ ಆರ್ ಅಪ್ಲೆ. ಈರೆನಂಚಿ ಎಡ್ಡೆ ಮಗನ್ ಪಡೆಯೆರೆ ಪುಣ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಆಂಜೋಕ್ಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಅಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ಪಂಡ ಬಾರೀ ಮೋಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮಗಾ. ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನೇ ಆಯಿನಿ ಬೇತೆ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ತೂಪುನಿ ಆತೆತೇ ಉಂಡು.' ಅಜ್ಜಿ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಉಸ್‌ಲ್ ಬುಡಿಯೆರ್.

ಶಂಕರಗ್ ಮಂಡೆಗ್ ಏರೋ ಎಡ್ತಿ ಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಅಂದ್! ಯಾನ್ಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಯಾನ್ಲಾದಾಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್. ಎಲ್ಯೆಡುಪ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ. ಪೊಪ್ಪ ಅಮ್ಮೆ ಪಂಡ ಬಾರೀ ಮೋಕೆ. ಅವುಲಾ ಅಮ್ಮ ಪಂಡ ಒಂತೆ ಹೆಚ್ಚೊನೇ. ಓಲೆ ಪೋಂಡಲಾ ಅಮ್ಮನ ಸೆರಂಗ್‌ದ ಬೆರೀಯೆ. ಏಳ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಮಲ್ಲ ಸಂಸಾರೊನು ಕೋಡಿ ಎತ್ತಾಯೆರೆ ಬಂಜ ಬರ್ಪಿನ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮ ಪಂಡ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರೀ ಗೌರವೊ. ಮರ್ಯೊದ್ದ ಕೆಲಸ ಆಂಡಲಾ, ತಿಕ್ಕುನ ಎಲ್ಯ ಸಂಬಳೊಡು ದಿನಕರಿಯೆರೆ ಪುಣೆಪ್ಪುನ ಪೊಪ್ಪ. ಪನಿಯೆರೆ ಎಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲದಕುಲು. ಅಜ್ಜೆರ್ ತೀರಿಬೊಕ್ಕ ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್‌ದ ಕ್ರಮೊತ್ತ ಲೆಕ್ಕ ಆಸ್ತಿನ್ ಕುಟುಂಬೊಗು ಬುಡ್ದ್ ಕೊರ್ದ್ ಅವ್ವೇ ಊರುಡು ಪೇಂಟೆಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದಿನಿಗೆ. ಅಮ್ಮೆಗ್ ವರ್ಸೊ-ವರ್ಸೊ ಪೆದ್ದುನಲಾ, ಅವೆನ್ ತಾಂಕುನಲಾ ಕೆಲಸೊ. ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಮಾಮು ಅಮ್ಮೆನ್ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ - ಅಲಾ ಪೆದ್ದುನ ಮೆಸಿನ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್. ಆಣಾವಡ್‌ಂದ್ ಕಾತ್‌ದ್ ಕಾತ್‌ದ್ ಆಜಿ ಪೊಣ್ಣುಲೆ ಬೆರಿಕ್ಕ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದಿನಾಯೆ ಯಾನ್. ಎಂಕ್ ನಾಲೈನ್ ವರ್ಸೊ ಆವೊಡಾಂಡ ಪೊಪ್ಪ ದಾದನೋ ಸೀಕ್‌ಡ್ ತೀರ್ ಪೋಯೆರ್.

'ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು ಒಲ್ಪ ಉಲ್ಲೆರ್?' ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಪೊರ್ತು ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿಜಿ. 'ಪೂರೆರೆಗ್ಲಾ ಮದ್ಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ನಾಲ್ ಜನೊ ದೂರಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಸುರುತಾಕ್ಲ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊ ಊರುಡೇ ಉಲ್ಲೆರ್. ಒರ್ತಿ ಅಮ್ಮೆನ ಇಲ್ಲದ ಮುಟ್ಟ್‌ಡೇ ಉಲ್ಲಲ್.' ಶಂಕರಗ್ ನೆಂಪಾಂಡ್. ಅಮ್ಮ-ಪೊಪ್ಪ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೈದಿನ ಬಂಜ ಏತಾವು? ಮೂಜಿ ಜನತ್ತ ಮದ್ಮೆ ಮುಟ್ಟ ಪೊಪ್ಪ ಇತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೂರಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅಮ್ಮನ ಪುಗೆಲ್‌ಗೇ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ, ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಡೆಕ್ ಸೇರಾವೊಡು, ಕೆಲಸಡಿತ್ತಿ ಆಣಗೇ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಹಟೊ ಅಮ್ಮನ. ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಬನ್ನಗ ಒಂಜಿ ಮದ್ಮಲೆ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕಡಪುಡ್ದೆರ್‌ಗೆ ದೊಡ್ಡ. ಆಂಡ, ಅಮ್ಮನ ಬಂಗಾರ್ ಏಪೊಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡೇ. ಮದ್ಮೆಗಾನಗ ಅವು ಒರ ಪಿದಯಿ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮದ್ಮೆ ಆಪಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಕೊರ್ಪಿನೆನ್ ಕೊರ್ದ್ ಒರಿದಿನ ಬಂಗಾರ್ ಮದ್ಮೆ ಕರಿಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಪಿರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೇ. ಆರ್ ನಮ್ಮ ಮಮ್ಮದೆ ಬ್ಯಾರಿ! ಏತ್ ಎಡ್ಡೆಂತಿನಾರ್. ಮದ್ಮೆದಗ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡ್ದ್ ಬಂಗಾರ್ ಬುಡ್ಪಾಯೆರೆ ಆರೇ ಅತ್ತಾ ಸಾಲ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನಿ! ಅಮ್ಮನ ವೈವಾಟ್‌ಡ್ ಗೌರವೊ. ಇಶ್ವಾಸೊ ಆರೆಗ್. ಮದ್ಮೆಡ್ ಕೂಡಿ ದುಡ್ಡುಡು ಪಿರ ಕೊರ್ಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಅಮ್ಮ ಏತ್ ಬಿರ್ಸೆದಿ! ಶಂಕರಗ್ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಎರ್ಕ್‌ಂಡ್. 'ಊರುಡು ಒಂತೆ ದಿನ ಉಲ್ಲರಾ?' 'ತೂವೊಡು. ಅಮ್ಮನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂಚ ಉಂಡೂಂದ್. ಒಂಜಿ ವಾರ ಎಂಚಲಾ ಉಲ್ಲೆ. 'ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ್. ಅಪ್ಪೆಗ್‌ಲಾ ಮಗೆ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ದೈರೊ ಸಮಾದಾನೊ' ಅಜ್ಜೆರ್ ಪಂಡೆರ್.

ಅಮ್ಮಗ್ ಜೋಕ್ಲೆಡ ಏತ್ ಪ್ರೀತಿ. ಅವುಲಾ ಎನಡ. ಸೀಂಟ್ ಮೈತಿನಾಯೆ, ತನ್ನ ಕಡೆಕಾಲಗ್ ಆಪಿನಾಯೆಂದ್ ಬಾರೀ ಮೋಕೆ. ಆ ಕೋರಿ, ಏಡ್, ಪೆತ್ತ-ಕೈಕಂಜಿಂದ್ ತಾಂಕೊಂದು ಬಜಕ್ರೆ, ಬಜಂಟ್‌ಂದ್ ಮರಿಯಲಗ್ ದಾಸ್ತಾನ್ ದೀಪಿನ ನೂತ್ತೊಂಜಿ ಬೇಲೆದ ನಡುಟುಲಾ ಬಿಸು, ಅಷ್ಟಮಿ, ಕೆಡ್ಡಸ, ಪರ್ಬಂದ್ ಒಯಿನ್‌ಲಾ ಬುಡ್ನಾರತ್ತ್. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ನಮ ನಂಬೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಒವ್ವೇ

ಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲು ತೆರಿಯಂದೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಬುಡಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪುಣೆಯಿನ ಜೀವೊ. ಊರುಡು ಬಾರೀ ಗಾಳ್ಯೊ ಬರ್ಸೊಗೆ ಆತ ಮಗಾ? ಬೊಳ್ಳಡ್ ಊರಿಡೀ ಮುರ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಗೆ... ಎಂಕ್ಲೆನ ಬೈಲ್‌ಡ್ ದಾನೆ ಆತ್‌ಂಡಾ ದಾನ್ನ? ಅಜ್ಜೆರೆನ ಎಕ್ಕಂದೆಲ್.

ಅಮ್ಮಗ್‌ಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಮರಿಯೆಲ ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ನಗನೇ ತರೆಬೆಚ್ಚ ಸುರು. ಕಿದೆಕ್ ಸೋಗೆ, ಕೊಟ್ಯಗ್ ಮುಳಿ ಪಾಡಾವೊಡು. ಇಜ್ಜಿಂಡ ಕೈ-ಕಂಜಿ, ಏಡ್, ಕೋರಿದೊಟ್ಟುಗು ಬೊಣ್ಯಲಾ ಚಂಡಿ. ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆನಾತೇ ಪ್ರೀತಿ ಲೈಟಲಾ. ಅಬ್ಬಾ! ಆನಿದ ದಿನೊ! ಮರಪ್ಪೆರೆನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಭಯಂಕರ ಗಾಳ್ಯೊಬರ್ಸೊ. ಮಾಡ್‌ದ ದಂಬೆ ಒಟ್ಟೆ ಆದ್ ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿ ನೀರ್. ಅಮ್ಮನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ದುಖೊ. ತಿಕ್ಕಿನ ಬಾಜನಲೆನ್, ಬಾಲ್ದಿಲೆನ್ ದೀಪಿನಲಾ, ಅಡಿಪ್ಪುನಲಾ ಕೆಲಸ ಅಮ್ಮಗ್‌ಲಾ-ಅಕ್ಕನಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ. ಪಾಳೆದ ತುಂಡುನು ತೋರುನ ದಂಬೆಗ್ ಕಟ್ಟುನ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬೇಲೆ ಬೇತೆ. ಆನಿ ರಾತ್ರೆಡ್ ಅಮ್ಮ ಎನನ್ ಬೊಟ್ಟ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ ಪತ್ತ್-ಪದ್ರಾಡ್ ವರ್ಸೊ. ಎಲ್ಯೆ ಆಂಡಲಾ ಅಮ್ಮನ ಸಂಕಡ ಅರ್ಥ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಮ್ಮನ ಕೈ ಎನ ತರೆಟ್ ಪೊಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಂಕ್‌ಲಾ ನಿದ್ರೆ ಬರೊಂದಿತ್ತಿಜಿ. ಒಂಜಿ ಮೆಯಿಟ್ ಬಯ್ಯದ ಬರ್ಸಡ್ಡ್ ಪೋಡಿಗೆ, ನನೊಂಜಿ ಮೆಯಿಟ್ ಮಂಡೆಗ್ ಬೈದಿನ ಸಂಶಯೊ. ಯಾನ್ ಅಮ್ಮಡ ಕೇನುವೆ. "ಅಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲ್ ದಾನೆ ಇಂಚ ತೋರುನಿ? ಬರಿತ್ತ ಕೇಶವ ಬಟ್ರೆನ ಇಲ್ಲ್ ದಾನೆ ತೋರುಜಿ? ಅಮ್ಮ ಪನ್ಪೆರ್, 'ಅಕ್ಲೆನ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಮಾಳಿಗೆದ ಇಲ್ಲ್, ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಪೊಸತ್ತ್. ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲ್ ಪರತ್ತ್ "ಅತ್ತಮ್ಮೊ!" 'ಅಪಂಡ, ನಂಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಮಾಳಿಗೆದನೇ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್ಯಂಡ ದಾನೆ?' 'ಕಟ್ಟಾವೊಲಿ ಆಂಡ, ನಮಡ ಆತ್ ಕಾಸ್ ಬೋಡತ್ತಮ್ಮಾ? ನಿಕ್ಲ್ ಸುರುಟು ಮಲ್ಲೆ ಆಲೆ. ಎಡ್ಡೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಕೆಲ್ಸಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಮಸ್ತ್ ಕಾಸ್ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ಗ. ಬೊಕ್ಕ, ನಂಕ್‌ಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಉಪ್ಪೊಲಿ. ಗಾಳ್ಯೊಬರ್ಸೊದ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ.' 'ಯಾನ್ ಮಲ್ಲ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ಮಾಳಿಗೆದ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾವೆನೆ. ಈರ್ಲಾ ಎನ್ನೊಟ್ಟುಗೇ ಉಪ್ಪೊಡು. ಈರೆಗ್ ರುಯ್ಯೊಂದ್ ಅಂಚಿ-ಇಂಚಿ ಪೋಯೆರೆ ಕಾರ್, ಈರೆನ ಕೈಕೊಂಜಿ ಕಾರ್‌ಗೊಂಜಿ ಜನೊ. ಅಪಗ ಗಾಳಿಗ್‌ಬರ್ಸೊಗು ನಮ್ಮಡೆ ಬರಿಯೆರೆ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಆವು, ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ಅತೆಮ್ಮಾ? "ಯಾನ್ ಪಾತೆರೊಂದೇ ಇತ್ತೆ. ಅಮ್ಮ ಕಣ್ಣಡೇ ತೆಲಿತೆರ್". 'ದೇವೆರ್ ಎತ್ತಾವೆರ್ ಮಗ. ಈ ಅಂಚೆನೇ ಆವ.' ಬಾರೀ ತಂಕೊದ ಪೊಂಜೊವು.

ಶಂಕರೆ ತರೆ ಕುಡ್ಯೊಂಡೆ. ಛೇ! ಯಾನೆಂಚೆನ ಮಗೆ? ಅಪ್ಪೆನ ಆಶೀರ್ವಾದೊದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಮಲ್ಲ ಜನ ಆಯೆ. ತಿರ್ಗೆರೆ ರಡ್ಡ್-ರಡ್ಡ್ ಕಾರ್, ಉಪ್ಪೆರೆ ಬಂಗ್ಲೆ, ಬೇಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಜನೊ. ಆಂಡ... ಅಮ್ಮಗ್.... ಅಮ್ಮಗ್ ಒವುಲಾ ಮಲ್ತಿಜಿ. ವರ್ಸೊಗೊರ ಊರುಗು ಪೋಪಿನಿ, ತಿಂಗೊಲುಗೊಂತೆ ಕಾಸ್, ನೆನಪಾನಗೊರ ಪೋನ್. ಕಾಲಿ ಕರ್ತವ್ಯೊ. ಆತೆನಾ ಅಮ್ಮಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಿ? ಎಂಕ್ಲ್ ಊರುಗು ಪೋನಗ ಆರೆಗ್ ಏತ್ ಕುಸಿ. ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನೇನ್ ಪೂರಾ ತರ್ಪಾದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರುವೆರ್. ಕಟ್ಟದ ಕೋರಿ, ಜೀಗುಜ್ಜೆ, ಪೆಲಕಾಯಿ, ಉಪ್ಪಡಚ್ಚಿರ್, ಕುಕ್ಕು, ನೀರುಕ್ಕು ಒಂಜಾ ರಡ್ಡಾ. ಕರಿನ ವರ್ಸೊ ಬನ್ನಗ ಅಮ್ಮ ತನ್ನ ಬಚ್ಚೆಲ್ ದೆಂಗಾವೊಂದ್

ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬರ್ಪಿನ ಬಂಜನ್ ತನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಡೇ ತೂದ್‌ಬೈದೆ. ಆಂಡಲಾ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸ್ ದಾಯೆ ಮರ್ಗ್ಗದಿಜಿ. ಅಮ್ಮನ ಆಸೆಲೆನ್ ನಾಡ್ಡ್‌ಪತ್ತ್‌ದ್ ನಡಪಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಎನ್ನ ಮಂಡೆಗ್ ದಾಯೆ ಬತ್ತಿಜಿ? ಬತ್ತಿ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಬಂಜ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಜನೊ ದೀಪಿನಾಯೆಗ್ ಅಮ್ಮನ ಕಡೆಕಾಲಡ್ ಸುಕೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಗ್ಯಾನ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಂಡೆ!' ಶಂಕರೆ ಮರ್ಗಿಯೆ.

'ನಿಕ್ಲೆ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ್ ನಿಕ್ಲ್ ಪೊರ್ಲುಡು ತೂಯೆರ್‌ಂಡ ನಿಕ್ಲೆ ಜೋಕ್ಲು ನಿಕ್ಲೆನ್ ತೂವೆರ್' ಅಜ್ಜೆರ್ ಉಪದೇಶೊ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಂದ್ ಮಗೆ ಅರ್ಜುನ್‌ಗ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಕರಿಂಡ್. ಅರ್ತ ಆಯೆರೆ ಸುರು ಆಪಿನ ಪ್ರಾಯೆ. ಈ ಸರ್ತಿ ಊರುಗು ಪೋದ್ ಪಿರ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಕೇಂಡ್‌ದಿತ್ತೆ. 'ಪೊಪ್ಪ.. ದೊಡ್ಡ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಗ್ ಒರಲಾ ಬೈದಿಜೆರತ್ತೇ?' ದಾಯೆ?" "ಆಂ! ಆರ್ ಅಂಚ ಪೂರಾ ಬರಯೆರ್ ಮಗೆ!' "ಯಾನ್ ಕೊರ್ತಿನ ಜವಾಬು. 'ಇಜ್ಜಿ ಪೊಪ್ಪಾ.... ನಮಲಾ ಆರೆನ್ ಲೆಯಿದಿಜತ್ತೇ? ನನದ ಸರ್ತಿ ಒತ್ತಾಯೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಅರೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪೆನೇ.' ಯಾನ್ ಆವೊಂದ್ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಊಂಕುಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತೆ. ಶಂಕರನ ಉಡಲ್ ಬೆಯ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ತಿಗಲೆಡ್ ಸಂಕಡ ಛೆ! ಯಾನ್ ದಾಯೆ ಇಂಚ ಬದಲಿಯೆ? ಮಾತೆರ್ಲೆಕ ಯಾನ್‌ಲಾ ಆಯೆನೇ. ಎನ್ನ ಮಗನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿಜತ್ತಾ? ಅರ್ಜುನ್ ಪಂಡಿನ ಸತ್ಯನೇ. ಯಾನ್ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡತ್ತ ಅಮ್ಮ ಬರ್ಪುನಿ? ಬಾರೀ ಕೈಪೆದ ಪೊಂಜೊವು. ಒತ್ತಾಯೊಡು, ಮೋಕೆಡ್ ಲೆತ್ತ್‌ದುಂಡ ಬರಂದೆ ಕುಲ್ಲುದುವೆರಾ? ನೆಕ್ಕ್ ಎನ್ನ ಬೊಡೆದಿನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಉಪ್ಪಾ? ಆಲ್ ಒತ್ತಿಜಲ್‌ಂಡ ಯಾನ್ ದಾಯೆ ಪೋಡಿಯೊಡು. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮ. ಎನ್ನ ಕಾಸ್. ಎನ್ನ ಇಲ್ಲ್. ಆತ್ ಪನ್ಪಿನ ದೈರೊ ಇಜ್ಜಾ? ಶಂಕರಗ್ ತರೆಸೆಡಿಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್.

'ಬಜಪೆ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ಮಗಾ!' ಅಜ್ಜೆರ್ ಕುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಶಂಕರೆ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ಟ್ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತ್‌ದ್ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ವಿಮಾನ ಜತ್ತೆ.

ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ದ ಪಿದಯಿ ಕಂಪೆನಿದ ಕಾರ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಡ್ರೈವರ್‌ಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೀದಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಬತ್ತೆ ಶಂಕರೆ. ಶಂಕರನ್ ತೂದ್ ಯಶೋದಾ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತಲ್. ಮೋನೆ ಎಲ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೊಲು. 'ಅಮ್ಮಗ್ ನನಲಾ ಅಕಲ್ ಬೈದಿಜಿ.' ಉಲಾಯಿ ಏರೆನ್‌ಲಾ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್. 'ಶಂಕರೆಗ್ ಒರಾನೇ ಅಜತತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ಜಗಲಿಡೇ ಅಂಚಿಂಚಿ ವಲಸರಿ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ ಶಂಕರೆ. ಮಂಡೆಡ್ ಒಂಜೇ ಬೆಚ್ಚ. ಅಮ್ಮನ್ ಉಸಾರ್ ಮಲ್ಪುಲೇಂದ್ ದೈವ-ದೇವೆರೆಗ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ನಟ್ಟೊಂಡೆ. ಮಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತೆರ್. ಶಂಕರೆ ಪಾತೆರಿಯೆ. 'ದಾಲಾ ಪೋಡಿಯುನಿ ಬೊಡ್ಚಿ. ಆರೆಗ್ ಅಂಚ ದಾಲಾ ಆತಿಜಿ. ಬೂರ್ನ ಶಾಕ್‌ಡ್ ಪೋಡಿದ್ ಮತಿ ತತ್ತ್‌ದ್‌ನಿ. ಪ್ರಾಯದಾರತ್ತೇ? ಮತಿ ಬರ್ಪಿನೇಟ ಎಂಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಒಂತೆ ಪೋಡಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಸ ಪೋಡಿಯುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾರ್‌ಗ್ ಒಂತೆ ಪೆಟ್ಟ್‌ಪತ್‌ಂಡ್. ಒಂತೆ ಸಮಯ ರೆಸ್ಟ್ ದೆತೊಂಡ ಸಮ ಆಪೆರ್. ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಬುಡ್ಡ್ ಡಿಸ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ. 'ಡಾಕ್ಟ್ರೆನ ದೈರೊದ

ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಶಂಕರಗ್ ಬತ್ತಿ ಮುಗಲ್ ತೆಲಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಯಶೋದಕ್ಕನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಜಪ್ಪಾಯಿ.

ಕಾಂಡೆ ವನಜಮ್ಮಗ್ ಬುಡುಗಡೆ. ಯಶೋದಾ ಅಮ್ಮನ ಕುಂಟು ಬ್ಯಾಗ್‌ಡ್ ದಿಂಜಾವೊಂದಿತ್ತಲ್. ತನ್ನ ಇಲ್ಲಗೇ ಆರೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಅಟ್ಟಣೆ ಅಲೆನ. ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಶಂಕರೆ ಬೀಸ ಬೀಸ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯಶೋದವನ ಕೈತಲ್ ಉಂತುವೆ. ಮೆಲ್ಲ ಸೊರೊಟು 'ಅಕ್ಕಾ.... ಮಾಪು ಮಲ್ಪೊಡು. ನಿನ್ನಡ ಪನಂದೆನೇ ಯಾನೊಂಜಿ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಅಮ್ಮನ್ ಯಾನ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗೇ ಲೆತೊಂದು ಪೋವೊಂಡೂಂದು ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಕಡೆಕಾಲಕ್ ಆರ್ ಎನ್ನಲ್ಪನೇ ಉಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚೆನೇ ವಿಮಾನದ ಟಿಕೇಟ್‌ಲಾ ತರ್ಪಾದೆ. ನೆಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಯಾನ್ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತಿನ ಕೆಲ್ಸ. ಎನಡ್ದ್ ತಪ್ಪಾತ್‌ಂಡ್. ನನಲಾ ಕಾಲ ಕರಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಅವೆನ್ ಸರಿ ಮಲ್ಪೊನೆರೆ ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಅವಕಾಶೊ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಪ್ಲೀಸ್ ಅಕ್ಕಾ...."

ಕೇಂಡೊಂದಿತ್ತಿನ ಯಶೋದಾ ಒರಾನೇ ಮರಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಯಲ್. ಉಂದು ಕನ ಅತ್ತತ್ತಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನ ಕೈಕೇ ಕಿನ್ಯೊಂಡಲ್. ಸಂತೋಸೊಡು ಅಲೆನ ಕಣ್ಣ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಮ್ಮನ ಲೆಪ್ಪುಗು ಓಕೊನುನ ಮಗೆ ಆಯೆತ್ತಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೆಗ್ಯನ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ಉರ್ಕರ್‌ಂಡ್. ಕೊಸಿಟ್ಟೇ ಪಂಡಲ್ 'ಆವು ಶಂಕರಾ ಆವು. ಎಡ್ಡೆನೇ ಆಂಡ್. ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲ್ಸ ಮಲ್ತ. ಅಮ್ಮೆಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಆತ್ ಮನಸ್ಸತ್ತ್. ಒತ್ತಾಯೊಡು ಯಾನ್ ಒಪ್ಪಾದಿನ. ಎದುರುಡು ತೂಪಾಯಿಜೆರ್‌ಂಡಲಾ ಆರೆಗ್ ನಿನ್ನಾಡೆ ಬರಿಯೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ತುಡಿತೊಂದುಪ್ಪು. ಆರ್ ಒಪ್ಪಿಜಿಂಡಲಾ ಯಾನ್ ಆರೆನ್ ಒಪ್ಪಾವೆ." 'ಯಶೋದಾ ಮೆಗ್ಯನ ಬೆರಿಪೂಜಿಯಲ್.

ವನಜಮ್ಮ-ಶಂಕರನೊಟ್ಟುಗು ಊರುಡಿತ್ತಿ ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಯ ಪೂರಾ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅಮ್ಮ ವಿಪೊನ ಮಿತರುನೆನ್ ತೂಪಿನ ಆಸೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್. ವನಜಮ್ಮಗ್ ಮನಸ್ಸ್‌ದುಲಾಯಿಡ್ ಪಂಡೊನಿಯೆರೆ ತೀರಂದಿನ ಸಂತೋಸು. ಪ್ರೀತಿದ ಅಮ್ಮ ಕಡೆಕಾಲಡ್ ಸುಕೊ ಸಮೊದಾನೊಡುಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್. ಬೇಜಾರ್ ತೂಪಾವಂದೆ ಅಮ್ಮನ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಕಿಲ್‌ದೆದುರು ಉಂತುನಗ ಮಗೆ ಅರ್ಜುನ್ ಅಮ್ಮಾ... ಪೊಪ್ಪ ಬತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೇಟ್‌ದಾಡೆಗ್ ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಸುರೂಟು ಶಂಕರೆ ಜತ್ತೆ. ಪಿರವುದ ಸೀಟ್‌ಡ್ದ್ ಮೆಲ್ಲ ಅಮ್ಮನ್ ಕೈಪತ್ತ್‌ದ್ ಜಪ್ಪಾದ್ ಅಮ್ಮನ ಒಂಜಿ ಕೈನ್ ತನ್ನ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂಡೆ. ದೊಡ್ಡನ್ ತೂದ್ ಅರ್ಜುನ್‌ಗ್ ಒರಾನೇ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರಂದಿ ಅಶ್ಚರ್ಯೊ, ಕುಸಿ ಪೂರಲಾ ಒಟ್ಟುಗೇ ಆಪುಂಡು. ದೊಡ್ಡಾ.... ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಕ್‌ದ್ ಬಲಿತೋಂದು ಪೋದ್ ಅರಾದ್ ಪತ್ತಿಯೆ. ಆಯೆನ ಸಂಭ್ರಮನ್ ತೂದ್ ವನಜಮ್ಮಗ್ ಆಕಾಸೊಗು ಮೂಜೇ ಗೇಣ್‌ಂದ್

ತ್ತೋಜಿಂಡ್. ಮೋಕೆಡ್ ಪುಳ್ಳಿನ ತರೆಪೂಜಿದ್ ಲೊಟೊ ಲೆಚಾಂಡ್ ಉಪ್ಪು ಕೊರಿಯೆರ್. ಅರ್ಜುನ್ ದೊಡ್ಡನ ಕುಡೊಂಜಿ ಕೈನ್ ತನ್ನ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ದೀವೊಂಡೆ. ಅಮ್ಮ-ಮಗೆ ಸೇರ್‌ದ್ ಬೇಲೆದಾಕ್ಲೆನ ಸಾಯೊಡು ವನಜಮ್ಮನ್ ಉಲಾಯಿ ದೆತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಮರ್ಮಲ್ ಶಾಲಿನಿ ಮಾಮಿನ ಕೈಪತ್ತ್‌ದ್ ಸೋಪಡ್ ಕುಲ್ಲಾಯಲ್. ಇತ್ತೆ ಎಂಚ ಉಲ್ಲರ್ ಮಾಮೀಂಡ್ ಮೋಕೆಡ್ ಕೇಂಡಲ್. 'ಅಮ್ಮ ನನ ಮುಲ್ಪನೇ ಉಪ್ಪುವೆರ್' ಮೆಲ್ಲ ಸೊರೊಟು ಶಂಕರೆ ಪಂಡೆ. 'ಅಬ್ಬಾ! ಇತ್ತೆ ಆಂಡಲಾ ತೆರಿಂಡತ್ತೇ? ಈತ್ ಸಮಯ ಬೋಡಾಂಡ್ ಮಂಡೆಗ್ ಪೊಗ್ಗಿಯೆರೆ. ಈರಾದ್ ಲೆತ್ತ್‌ಜರ್ಂಡ ಯಾನೇ ಈವೊಡು ಲೆತೊಂದು ಬರೊಡೂಂಡ್ ಇತ್ತೆ. 'ಶಾಲಿನಿನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್ ಶಂಕರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯೊ-ಅವಮಾನಡ್ ತರೆತಗ್ಗಾಯೆ.

ಪಿದಯಿಡ್ ಬಾರೀ ಗಾಳ್ಯೊ ಬರ್ಸ. ವನಜಮ್ಮ ಮಂಚೊಡು ಕುಲ್ಲೊಂದೇ ಬರ್ಸೊ ತೂವೊಂದಿತ್ತಲ್. ಮಾಳಿಗೆದ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್ ಬರ್ಸ ಸೋಕಂದಿನ. ಸಂತೋಸೊಡು ಬಾಯಿ ಬರಂದ್. ಆ ಬೇನೆದ ನಡುಟುಲಾ ಮೋನೆಡ್ ಸಂತೃಪ್ತಿದ ತೆಲಿಕೆ. ಪ್ರೀತಿಡ್ ಮಗನಂಚಿ ತೂಯೆರ್. ಶಂಕರಗ್ ಲಡಾಯಿ ಗೆಲ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಸಂಭ್ರಮೊ. ಅಮ್ಮೆಡ ಪಂಡೆ, 'ಅಮ್ಮಾ.... ಗಾಳಿ ಬರ್ಸೊ ಇಡೆ ಬರ್ಪುಜಿ. ಲೈಕ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪೋಡಿಗೆ ಆಪುಂಡುಗೆ' ವನಜಮ್ಮನೊಟ್ಟುಗು, ಅರ್ಜುನ್‌ಲಾ ಜೋರುಡು ತೆಲ್ತೆರ್.

ಉಡಲ್ ದಾಸೆ

ಪೊಣ್ಣನಾಸೆ ಮಣ್ಣ್‌ದಾಸೆ
ಬಂಗಾರ್‌ದಾಸೆ ಪಣವುದಾಸೆ
ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನಯನ ಉಡಲ್‌ಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್
ಆಸೆ ದಾಂತಿನಾಯೆಂಡ್
ಪುದರ್ ಕನವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ....?

✍ ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ

ಏರ್ ಆ ಪೂ ಮನಸ್ಸ್‌ದಾರ್

ಕು. ವಾಣಿಶ್ರೀ ರೈ

ಬಂಜಿಡಾಳೆನ ದಂಟಿನಿ ದೊಂಕಿನಾಂಡಲ
ಎದ್ದೊಂಡೊಳಾಳ್ ಮೋಕೆಡೆನೆ
ಏರಾರ್ ಆ ಪೂ ಮನಸ್ಸ್‌ದಾರ್
ಎನ್ನ ಏಳೇಳ್ ಜನ್ಮೊಡು ಮರಪಂದಿ ಆ ಸುಯಿಲ್

ಅಂಟಿಕಾರ್‌ಗ್ ಆರೊಂಜಿ ಅಜಲ್
ನುಪ್ಪು ಕೊರ್ಯೆರೇಗಾದ್ ತಿರ್ತ್ ದೀವಂದಿನಾರ್
ಎಂಕಾದ್ ಇರ್ಲ್ ಜಾಗರ ಮಲ್ತಿನಾರ್
ಎನ್ನ ಏಳೇಳ್ ಜನ್ಮೊಡು ಮರಪಂದಿ ಆ ಸುಯಿಲ್

ಎನ್ನ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆಡ್ ದುಕ್ಕೊ ಮರ್ತೊಂದಿನಾರ್
ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೂಂಕುದು ಅರಬಾಯಿ ಉಂತಾಯಿನಾರ್
ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ಪುನೊಟ್ಟುಗು ಮನಸ್ಸೆಂಕ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್
ಎನ್ನ ಏಳೇಳ್ ಜನ್ಮೊಡು ಮರಪಂದಿ ಆ ಸುಯಿಲ್

ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪುನು ಉಡಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದಿನಾರ್
ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಮದಿಪುನು ಇನಾಮು ಕೊರ್ತಿನಾರ್
ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಲು ಪಂದ್ ಜೀವ ಬುಡ್ಪಿನಾರ್
ಎನ್ನ ಏಳೇಳ್ ಜನ್ಮೊಡು ಮರಪಂದಿ ಆ ಸುಯಿಲ್

ನಡಪಿ ತಾದಿಗೆಂಕ್ ತುಡರಾಯಿನಾರ್
ಬರವುದ ಬಾಜನನ್ ಬೆಳಗಾಯಿನಾರ್
ಬೆರಿಬೊಟ್ಟುದು ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ತಿನಾರ್
ಎನ್ನ ಏಳೇಳ್ ಜನ್ಮೊಡು ಮರಪಂದಿ ಆ ಸುಯಿಲ್

ಮರ್ಕಡೆ ಮರ್ಲ್ ಮಾಜಾಯಿನಾರ್
ಎನ್ನ ಸುಯಿಲ್‌ಗ್ ಸುಯಿಲಾಯಿನಾರ್
ಎನ್ನಾಸೆನ್ ಮಂನಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿನಾರ್
ಎನ್ನ ಏಳೇಳ್ ಜನ್ಮೊಡು ಮರಪಂದಿ ಆ ಸುಯಿಲ್

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

✍ ಶಶಿಕಲಾ ಸಾಲ್ಯಾನ್ ಸೂಟರ್‌ಪೇಟೆ

ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್
ಈರಾದ್ ಉಲ್ಲರ್ ದಿನದಲಿತೆರೆ ತುಡರ್...

ದಟ್ಟಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಈರ್
ಈರೆಡಿತ್ತಿನ ಸಂಕಲ್ಪೊ ಬಲೊಟ್
ಮಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಪೋದು
ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗ್ ಏರಿಯರ್...

ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್, ತನಕ್ ಆಯಿನ
ಅನ್ಯಾಯೊಗ್ ಎದುರಾದ್,
ಬಾಕಿದಕುಲೆಗ್ ಬದುಕುನೆಂಚ ಪಂದ್ ತೆರಿಪಾಯರ್...

ಸ್ವಸುದಾರಣೆ, ಸ್ವಾಲಂಬನೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ
ಸ್ವನಂಬಿಕೆ, ಸ್ವ ಏಳಿಗೆ ಪನ್ಪಿ ಪಂಚಸೂತ್ರೊನ್
ದಲಿತೆರೆ ಏಳಿಗೆಗಾದ್ ದೀಯಾರ್...
ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧ ಮೊಕುಲೆನ
ಬುದ್ದಿ ತ್ಯಾಗೊಗು ಮರ್ಲಾದ್
ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮೊ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತರ್...

ಸಮಾಜಡಿತ್ತಿ ಮೇಲು ಕೀಳು ಪನ್ಪಿ
ಬೇಧಭಾವದ ಬೇರ್‌ನ್ ಕಡ್ಪೆರೆ
ಸಮಾಜ ಭಾಂದವರ್ಯೆನ ಮನಪರಿವರ್ತನೆಗ್ ಪೂನೆಯರ್...

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಯಿನ ಈರ್
ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಕಾನೂನುದ ಎದುರುಡು
ಸರಿಸಮಾನೆರ್‌ಂದ್ ತೋಜಾಯರ್...

ನ್ಯಾಯ ಅನ್ಯಾಯ ಸಮಾನತೆಗ್ ಪೊನೆಯಿನ
ಈರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದು ಬಯಕುವೆ
ಬೊಕ್ಕರ ಈರ್, ಪುಟ್ಟುದು ಬರಯರಾ...?

ಮಲ್ಲಿಗೆ

✍ *ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ*

"ಅಯ್ಯೋ... ಎನ್ನ ಕೈಡ್ದ್ ಈ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂನು, ಪಡೆವುನ ಭಾಗ್ಯದಾಂತೆ. ಪೋಂಡ ಮಗಾ ನಿಕ್ಕ್. ಅಣ್ಣಾ... ಮಲ್ಲಿಗೇಂದ್ ಪಾರ್ ಬರ್ಪಿನ, ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ತಂಗಡಿ, ಈ ಇನಿ ಎನ್ನ, ಕಣ್ಣೆದುರುದಾಂತೆ ಪೋಯನಾ?... ದೇವೆರೇ, ವಾ ತಪ್ಪುಗಾತ್ರ ಎಂಕ್ಲೆಗ್, ಈ ಶಿಕ್ಷೆ? ಎನ್ನ ತಂಗಡಿನ್. ಎನಡ್ದ್ ದೂರ ಮಲ್ತರಾ??... ಅಯ್ಯೋ ಶಾಂತೀ..."

ಅಂದ್, ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ತಂಗಡಿ, ಶಾಂತಿನ ಗೋರಿದ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ದು ಬುಳಿತೊಂದಿತ್ತ್. ಅಣ್ಣೆ ರವಿ.

ಗುತ್ತಿಲ್ಲ್‌ದ, ಬಿರ್ಮಣ್ಣ ಅಜಿಲೆರ್, ಮಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತೆರ್. ಊರುಡು ಮಾಂತೆರೆಗ್ಲಾ ಬೋಡಾಪಿನಾರ್. ಒಕ್ಕೆಲ್ ಸಕ್ಕೆಲ್ದಕ್ಲು, ಆರೆನೇ ದೇವೆರ್‌ಂದ್, ನಂಬುದಿತ್ತೆರ್.

ಅಜಿಲೆರೆ ಮದಿಮೆ ಕರಿದ್, ತಿಂಗೊಳು ಮೂಜಿ ಕರಿತ್‌ಜಿ, ಒಂಜಿ ಅಗತ್ಯೊದ ಕೆಲಸಗಾತ್ರ, ಆರ್ ದೂರೊದ ಊರುಗು, ಪೋವಡಾತ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಲ್ಲ್‌ದ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್, ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ಬುಡೆದಿ ನರಸಕ್ಕೆಗ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ತನ್ನ ಜನುಕ್ಲೆಗ್, ಜಾಗ್ರತೆ ಪಂಡೆರ್.

"ಈರ್ ವಾ ವಿಷಯೊಗ್ಲಾ ಪೋಡ್ಯಡೆ ಧನಿಕುಲೇ... ಪೋದು ಬಲೆ..." ಪಂಡೆ ಆರೆನ ಬಲಗೈ ಬಂಟೆ ದುಗ್ಗಣೆ.

ಕಾಲ ಅಂಚನೆ, ಎಡ್ಡೆನ್ಲಾ ಹಾಳ್‌ನ್ಲಾ ದಿಂಜಾವೊಂತೇ, ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಂಶಯೊದ ವಿಷ ಬೀಜೊ, ನರಮಾನ್ಯನ ಒಡಲ್‌ಗ್ ಬೂರ್‌ಂಡ ಯಾವು, ಕೊಡ್ತಿದ್ ವಿಷೊತ ಮರ ಆದ್, ಬುಳೆಪುಂಡು. ವಿವೇಕೊಸಾದಿ ತಪ್ಪುಂಡು. ಅಂದ್ ಬಿರ್ಮಣ್ಣ ಅಜಿಲೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಸಂಶಯೊದ ಕೂಪ ಆಂಡ್. ಆರೆನ ತಾಳ್ಮೆ ನೆಲೆತತ್ತ್‌ಂಡ್.

ದೂರ ಪೋದಿತ್ತಿನ ಅಜಿಲೆರ್, ಐನ್ ತಿಂಗೊಳು ಕರಿದ್ ಊರುಗು ಬನ್ನಗ, ನರಸಕ್ಕೊ ದಿಂಜಿನ ಬಂಜಿನಾರ್. ಅಜಿಲೆರೆ ಬಲಗೈ ಬಂಟೆ ದುಗ್ಗಣೆ, ಆರೆನ ಕೆಬಿ ದಿಂಜಾಯೆ. ಪೇರ್‌ದಂಚಿನ ಆರೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಪುಳಿಪುಂಟ್ಯೆ.

ನರಸಕ್ಕೆ ನೀತಿ ತತ್ತಿನ ಸೊರ್ಕುದ ಪೊಣ್ಣೊಂದು ಪಂಡೆ. ಕೋಪೊದ ಸಿಡಿಗುಂಡು ಆಯಿನ, ಬಿರ್ಮಣ್ಣ ಅಜಿಲೆರ್ ಆಯನ ಪಾತೆರೊನೇ ವೇದವಾಕ್ಯೊಂದು ನಂಬ್ಯೆರ್.

ದುಂಬು ಪಿರವು ತೂವಾಂದೆ, ದಿಂಜಿನ ಬಂಜಿನಾರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ನರಸಕ್ಕೆನ್, ಇಲ್ಲಾಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್.

-"ಇಜ್ಜಿ... ಯಾನ್ ಅಂಚಿಸಾಲತ್ತ್. ಈರೇ ಎನ್ನ ದೇವೆರ್. ಎನ್ನ ಬಂಜಿಡ್ ಬುಳೆವೊಂದುಪ್ಪುನ, ಜೀವೊ ಈರೆನವೇ ಸ್ವಾಮಿ... ನಂಬ್ಲೇ, ಎನ್ನ ಕೈ ಬುಡಡೇ... ದಾಯೆಗಪ್ಪಾ ಈರೆಗ್ ಈ ಮನಸ್ಸ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾನೊನೇ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿನಾಳ್ ಯಾನ್... ನಂಬುಲೇ ಸ್ವಾಮಿ... ಈ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ದ್ ಎನನ್, ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡಡೆ.... ಅಯ್ಯೋ ವಿಧಿಯೇ... ಏರ್ಲಾ ಎನ್ನ ಪಾತೆರ ಕೇನುಜರಾ??

- ನರಸಕ್ಕೆ ಒಂಜೇ ಸಮನೆ, ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಆರೆನ ಉಡಲ್ದ ಬೇನೆನ್, ಕೇನುನ ಜನ ಅವುಲುದಾಂತೆ ಪೋಯೆರ್.

ನರಸಕ್ಕೆ, ಚಾವಡಿಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಪಿದಾಡ್ವೆರ್ ಗೊತ್ತುಗುರಿದಾಂತೆ ಪೊವೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್. "ಅಯ್ಯೋ ಎನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯೇ... ಕೈ ಪತ್ತಿನ ದೇವೆರೇ ಮುನಿನಗ. ನನ ಏರೆಗಾತ್ರ ಯಾನ್ ಬದ್ಕೊಡು. ದೇವೆರೇ ಈರೆಗ್ಲಾ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಕರುಣೆ ಬತ್ತ್‌ಜಾ...??" ಪಂಡೊನ್ತೇ ಬತ್ತಿನ ನರಸಕ್ಕೆ ಉಂತಿನ ಜಾಗೆ, ಪರಪಿನ ತುದೆತ ಬರಿ. ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶೊ. ಪನಿ ಪನಿ ಬರ್ಸೊ ಬೂರೋಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೂರೊಡು ರಾಜನ್ ದೈವೊಲೆ ಗುಡಿ ತೋಜೋಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ಅಯ್ಯೋ ರಾಜನ್ ದೈವೊನೇ... ಈರೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನ ಎಂಕ್ ಈ ಶಿಕ್ಷೆನಾ?? ಸುಂದರವಾಯಿನ ಈ ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಬದ್ಕೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಪುಟ್ಟ್ಯೆ... ಎಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲ್‌ನೇ ಸೇರ್ಯೆ... ದಿನೊದಿನೊ ಪೊಸಪೊಸ ಕನಕಟ್ಟ್ಯೆ. ದೈವೊನೇ ಇತ್ತೆ ಎನ್ನ ಕನ ಪೂರಾ ಚೂರಾವೊಂದುಂಡು... ಪನ್ಲೆ... ಯಾನೆಂಚ ಬದ್ಕೊಡು...? ದಾಯೆಗಾತ್ರ ಬದ್ಕೊಡು... ಅಂದ್... ಯಾನ್ ಬದ್ಕೆರೆನೇ ಬಲ್ಲಿ... ಪಂಡೋನ್ತೇ... ಪರಪಿ ನೀರ್‌ಗ್ ಲಾಗ್ಯೆರ್ ನರಸಕ್ಕೆ...

"ಧನಿಕುಲೇ... ದಾದ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲರ್. ಗುತ್ತಿಲ್ಲ್‌ದ, ಪುಣ್ಯೊದ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್, ಅನ್ಯಾಯ ಬಗೆಯಿನ ಆ ಸೊರ್ಕುದ ಪೊಣ್ಣು, ನರಸಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್ಗೆ. ನನ ಈರೆಗ್, ಆರೆನ ಚಿಂತೆ ಬೋಡ್ಚಿ ಧನಿಕುಲೇ ಒಂಜಿ ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿ... ಆಯಿರೆದಿಲ್ಲ್‌ದ ಸೋಮಣ್ಣ ಚೌಟೆರ್ ಮಗಲ್ ರತ್ನಕ್ಕೆನ್, ಈರೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಎಂಕ್ಲು ಮಾಂತೆರ್ಲಾ, ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತುದೊ. ಎಡ್ಡೆ ಗುಣನಡತೆದ, ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಣ್ಣು... ಭಾಗ್ಯೊದ ಸಿರಿ. ನನ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪಡೆ. ಕೂಡ್ಲೇ ಮದಿಮೆಗ್ ತಯಾರಾಕ. "ಪಟಪಟ ಪಂಡೆ ನಂಜಿದ ದುಗ್ಗಣ್ಣೆ.

ದುಗ್ಗಣ್ಣೆ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರೊನು, ಮೀರುನಾರತ್ತ್ ಅಜಿಲೆರ್. ಆಯನ ಮಿತ್ತ್ ಆರೆಗ್ ಬಾರೀ ವಿಶ್ವಾಸೊ. ಆನಿ ಆರೆ ಅಮ್ಮೆರ್, ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋದುಪ್ಪುನಗ ಗುಂಡು ತಾಗ್‌ದ್ ತೀರ್ನೆಡ್ದ್

ಬೊಕ್ಕ, ದುಗ್ಗಣ್ಣನೇ ಅಜಿಲೆರೆನ್ ಪ್ರೀತಿಡೇ ತಾಂಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತಿನಾಯೆ. ಆ ಗುರ್ತ ಆರೆಗ್ ಒರಿದುಂಡು. ಆಂಡ ದುಗ್ಗಣ್ಣನ ಮನಸ್ಸ್ ಹಾಳ್‌ಂದ್, ಆರೆಗೆಂಚ ತೆರಿವು...? ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾಯೆರ್. ಬಿರ್ಮಣ್ಣ ಅಜಿಲೆರ್ ವರ್ಷೊ ಪದ್‌ರಾಡ್ ಕರಿಂಡ್.

"ಅಜ್ಜೆರೇ, ಎಲ್ಲೆ ನಮನ ಊರ್ದ ಜಾತ್ರೆಗ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ರಜೆ. ಎಂಕ್ಲೆನ್ನಾ ಜಾತ್ರೆಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಡಜ್ಜೆರೆ." ಪಂಡೆ ಬಾಲೆ ರವಿ. ಶಾಂತಿಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಹಠ ಮಲ್ತ್‌ಳ್.

ಪಕೀರಜ್ಜೆ ರವಿನ್ನಾ ಶಾಂತಿನ್ನಾ ಲೆತೋಂದು ಜಾತ್ರೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಊರ್ದ, ಪರವೂರ್ದ ಮಸ್ತ್ ಜನಕ್ಲು ಸೇರ್ದಿತ್ತೆರ್. ದೇವೆರೆ ಬಲಿ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೇಮೊ ಕರಿಂಡ್. "ಅಣ್ಣಾ... ತೂಲೆ, ಓ... ಅಲ್ಲ್ ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಪೂ ಉಂಡು. ಎಂಕ್ ಅಜ್ಜೆರೆಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೂ ದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ವರಾ??" ಆಸೆಡೇ ಕೇಂಡಳ್ ಬಾಲೆ ಶಾಂತಿ" ಅಜ್ಜೆರ್, ಆಳೆಗ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂನುದೆತ್ತ್ ಕೊಯೆರ್. ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಸಂತೋಷೊಡೇ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆರ್.

ರವಿನ್ನಾ... ಶಾಂತಿನ್ನಾ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣ್ಣ್‌ದೀದ್ ಸಾಂಕೋಂದಿತ್ತೆರ್ ಪಕೀರಜ್ಜೆ. ಶಾಲೆಗ್ ಕಡಪ್ಪುಡ್ದು ಎಡ್ಡೆ ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಾಯೆರ್. ಆಂಡ ಅಪಗಪಗ ಆ ಬಾಲೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿನ್, ಎನ್ನ್‌ದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್, ಕಣನೀರ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

"ಅಜ್ಜೆರೇ, ದಾಯೆಗ್ ಕಣನೀರ್‌ಂದ್ ಕೇನ್ನಗ... ದಾಲ ಇಜ್ಜಿಮಗಾ ಅಭ್ಯಾಸೊ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣನೀರ್ ಒರಸೋಂದಿತ್ತೆರ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಶಾಂತಿ ಶಾಲೆಡ್ದ್ ಪಾರೋಂದು ಬತ್ತ್‌ಡ್ "ಅಜ್ಜೆರೇ ಎಂಕ್ಲಾ ಅಣ್ಣುಗ್ಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಳೆಡ್ ಬಹುಮಾನ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಎಲ್ಲಾಂಜಿ, ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ದಿನತಾನಿ, ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬಹುಮಾನ ಕೊರ್ಪೆರ್‌ಗೆ ಆಂಡ ಆ ಬಹುಮಾನೊನು ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್‌ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಎಂಕ್ಲು ಪಡೆವೊನೊಡುಗೆ... ಅಜ್ಜೆರೆ. ಎಂಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆರ್ ಓಲ್ಲೆರಜ್ಜೆರೆ??" ಹಠ ಮಲ್ತ್‌ಳ್ ಶಾಂತಿ.

"ಇಂಚ ಹಠ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಮಗಾ... ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆಲಾ ಅಮ್ಮೆಲಾ ಯಾನೇ ಆದ್, ನಿಕ್ಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಪೆ" ಪಂಡೆರ್ ಪಕೀರಜ್ಜೆ... ಆರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ಇಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜೆರೇ, ಈರ್..., ಈರ್... ದಾದನಾ ಒಂಜಿ ಗುಟ್ಟುನು, ಎಂಕ್ಲೆಡ ದೆಂಗಾವೊಂದುಲ್ಲರ್. ಪನ್ಲೆಜ್ಜೆರೆ. ಎಂಕ್ಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ ಓಲ್ಲೆರ್...??" ಅಜ್ಜೆರೆನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಬೂರ್ದು ಕೇಂಡೆ ರವಿ..."

ಛೇ ಎನ್ನ ಪಾತೆರ ಕೇನುಜರಾ?? ಪೋಲೆ ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಒಣಸ್ ಮಲ್ಪುಲೆ ಪಂಡೆರ್ ಪಕೀರಜ್ಜೆ. ಮನಸ್ಸ್‌ದಾಂತಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್, ಬಾಲೆಲು ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆರ್.

ಅಂದ್, ಪಕೀರಜ್ಜೆ ಇತ್ತೆ ಸಂಧಿಗ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಡೆ ಬೂರ್ಯೆರ್. ರವಿಲಾ ಶಾಂತಿಲಾ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಆಯೆರ್. ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯೊದ ಮಿತ್ತ್, ಅಕ್ಲೆ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಂಡ್. ಅಕ್ಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆ ಆರೆಗ್ ಎದ್‌ರಾಂಡ್. ಉಂತಿನಲ್ಪನೇ ಎನ್ನೆರ್...

ಇರ್ವೊ ವರ್ಸೊದ ದುಂಬುದ ಕಥೆ. ಪಕೀರಜ್ಜೆ ತುದೆತ ಬರಿಟ್ ಓಡ ಉಂತಾದ್, ಕಾತೋಂದಿತ್ತೆರ್. ಪೊಣ್ಣೊಂಜಿ, ಬೊಳ್ಳೊಗು ಬರ್ಪಿನೆನ್ ತೂದು... ಲಾಗ್ಯೆರ್. "................ ಅಯ್ಯೋ, ದಿಂಜಿನ, ಬಂಜಿನ ಪೊಣ್ಣು... ಏರಪ್ಪಾ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೈಕೆ ಮಲ್ತೆರ್... ನೀರ್ ಕಕ್ಕಾಯೆರ್. ಅಂದ್॥ ನರಸಕ್ಕೆಗ್ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಋಣೊ, ಮುಗಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಆರ್, ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾಯೆರ್. "ಅಣ್ಣಾ... ದಾಯೆಗ್ ಎನನ್ ಬದ್ಕಾಯರ್ ಪನಿ. ಯಾನ್ ಪಾಪಿ. ಬುಡ್ಲೆ... ಯಾನ್ ಸೈಪೇಂದ್ ಬುಳಿತ್ತೆರ್ ನರಸಕ್ಕೆ. ಪಕೀರಜ್ಜೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಂಡೆರ್... "ಅಮ್ಮಾ ಈರ್ ಏರ್... ದಾಯೆಗ್ ಈರೆಗ್ ಈ ಗತಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್... ಪಣ್ಬರಾ??" ಕೇಂಡೆರ್.

ನರಸಕ್ಕೆ ಬೇನೆದಿಂಜಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್, ತನ್ನ ಉಡಲ್ದ ಕತೆನ್ ಪೂರಾ ಪಂಡೆರ್.

"ಅಮ್ಮಾ ಈರ್ ಪೋಡ್ಯಡೆ. ಎಂಕ್‌ಲಾ ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್. ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಲ್ ಈರ್ ಎನ್ನ ಮಗಳಾದ್ ಬದ್ಕ್‌ಲೆ. ಈರೆ ಬಂಜಿಡಿತ್ತಿ ಬಾಲೆ, ಕಣ್ಣ್ ಬುಳಾವಡ್. ನಂಕ್ ಮಾಂತೆರೆಗ್ಲಾ ದೇವೆರುಲ್ಲೆರ್. ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲುಗ್ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ದಿನ, ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಆವು. ದೇವೆರೆಲೆಕ್ಕೊಂತ್ತಿನ ಈರೆಗ್, ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಬರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆವಡ್. ಪೋಡ್ಯಡೆ..." ಧೈರ್ಯ ಪಂಡೆರ್, ಪಕೀರಜ್ಜೆ.

ಒಂಜಿ ದಿನ, ಅಮರ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರಿಯೆರ್ ನರಸಕ್ಕೆ. ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ದ, ರಾಜಕಳೆ ಇತ್ತಿನ ಜೋಕ್ಲು... ಮಲ್ಲವು ಆಣ್ ಬಾಲೆ. ಇಲ್ಲ್ಯವು ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆ. ರವಿ-ಶಾಂತೀಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಡ್ಯೆರ್. ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರಲೆಕೊ ಬುಳೆವೋಂದೇ ಬತ್ತೆರ್......... ಆಂಡ... ಜೋಕ್ಲೆನ. ಪೊರ್ಲು ಪೊಲ್ಲಿಗೆನ್ ತೂಪಿನ ಭಾಗ್ಯದಾಂತೆ ಪೋಂಡು ನರಸಕ್ಕೆಗ್. ಆರ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಈ ಲೋಕೊನೇ ಬುಡುದು ದೂರ ಪೋಯೆರ್. ರವಿ-ಶಾಂತಿ ತಬ್ಬಲ ಆಯೆರ್. ಪಕೀರಜ್ಜೆ, ಧೈರ್ಯೊಡು, ಅಂಚನೆ... ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಅಕ್ಲೆನ್, ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತಾಂಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತೆರ್...

"ಅಜ್ಜೆರೇ ಉಂದು ಎಂಚಿನ ಈರ್ನ ಕಥೆ. ಕಣ್ಣ್‌ನೀರ್ ದೀವೊಂದುಲ್ಲರತ್ತ??... ತೂಲೆ ಈರ್ ನನ ಇಂಚ ಬೇಜಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಎಂಕೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ದೂರ ಪೊವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಯಾನ್ ಕೆಲಸೊಗು ಸೇರ್ದ್ ಬರ್ಪೆ. ಬೊಕ್ಕ ಈರೆನ್ಲಾ, ಶಾಂತಿನ್ಲಾ ಯಾನ್ ಲೆತೋಂದು ಪೋಪೆ. ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ಪುಲೆಜ್ಜೆರೆ."ಅಜ್ಜೆರೆನ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಲ್ತೆ ರವಿ. "ಅಣ್ಣಾ... ಈರೆಗ್ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕಿನ ವಿಷಯೊ ತೆರಿದ್ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ಅಣ್ಣಾ... ಈರ್ ಬನ್ನಗ ಎಂಕ್‌ದಾದ ಕನಪ್ಪರ್..." ಕೇಂಡಳ್ ಶಾಂತಿ. ರವಿ ಆಳೆನ ಕಬಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ "ನಿಕ್ಕ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂ ಬೋಡತ್ತ??" ಪಂಡೆ.

ರವಿ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆವೊನ್ತ್, ಶಾಂತಿಗ್ ಧೈರ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್, ಕೆಲಸೊಗೊ ಸೇರ್ಯೆರೆ ಊರು ಬುಡ್ಯೆ.

"ಅಜ್ಜೆರೆ... ಅಜ್ಜೆರೆ... ಅಣ್ಣನ ಕಾಗಜಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಣ್ಣೆ-ಬರ್ಪಿ ತಿಂಗೊಳು, ಊರುಗು ಬರ್ಪೆರ್‌ಗೆ. ನಂಕ್ ದುಡ್ಡು ಕಡಪುಡ್ವೆರ್‌ಗೆ. ಅಜ್ಜೆರೆ, ಎಂಕ್ ಬನ್ನಗ ದಿಂಜ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂಲಾ ಕೊಂಡರ್ಪೆರ್‌ಗೆ. ನನೊಂಜಿ ವಿಷಯ... ಓದ್ಯೆರೆ, ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ನಾಚಿಕೆ ಆಪುಂಡಜ್ಜೆರೆ. ನಾಚಿಕೆಡೇ ಪಂಡಳ್ ಶಾಂತಿ.

"ಓದು ಮಗಾ, ನಾಚಿಕೆ ಮಲ್ಪಡ!! ಎಂಕ್ ಓದು ಬರಹ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡಲಾ ನಿಕ್ಲೇ ಎನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವ.. ಓದು ಮಗಾ" - ಪ್ರೀತಿಡೇ ಪಂಡೆರ್ ಅಜ್ಜೆರ್.

"ಅಜ್ಜೆರೆ, ಎಂಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಬಂಧ ತೂತೆರ್‌ಗೆ. ಬರ್ಪಿ ತಿಂಗೊಳುಡೇ, ಮದಿಮೆ ನಿಘಂಟ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್‌ಗೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಲಾಯಿ ಪಾರ್ಯಲ್ ಶಾಂತಿ ಅಜ್ಜೆರ್ ಪೊಸ ಕನಕಟ್ಯೆರ್.

ಇಂಚಿ ಗುತ್ತಿಲ್ಲ್‌ದ ಕಥೆನೇ ಬೇತೆ ಆಂಡ್. ಮರ್ಲ್ ಮನಸ್‌ದ... ನಂಜಿದ ದುಗ್ಗಣ್ಣೆ, ಒಕ್ಕೆಲ್ದಕ್ಲುನ್ ಮಾಂತೆರೆನ್ಲಾ ಬಿರ್ಮಣ್ಣ ಅಜಿಲೆರೆ ವಿರುದ್ಧ ದೇರ್ತ್ ಕಟ್ಟ್ಯೆ. ಮಾಂತೇರ್ಲಾ ಒಂಜಾದ್, "ಉಂದು ಎಂಕ್ಲೆನವೇ ಇಲ್ಲ್ ಜಾಗೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೇಲಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಭೂಮಿ ಪೂರಾ ಅಕ್ಲೆ ಪಾಲಾಂಡ್. ಗುತ್ತಿಲ್, ಸಾಲೊಗು ಏಲಂ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ದುಗ್ಗಣ್ಣನ ಮಗೆ ನಾಗರಾಜೆ, ಪರಿಯೆರೆ, ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಊರುಗೇ ಕಂಟಕ ಆಯೆ. ಇಂಚ-ಧರ್ಮದ ಬೂಡು ಆದಿತ್ತಿನ ಗುತ್ತಿಲ್ಲ್, ಇತ್ತೆ ನರಕೊದ ಸುಡುಗಾಡಾಂಡ್.

ಅವ್ವೊಂಜಿ ಕರಾಳ ದಿನ. ಪಕೀರಜ್ಜೆ ಪಿದಾಯಿ ಪೋದಿತ್ತೆರ್.

"ಶಾಂತಿ ದೆತೊನು ನಿಕ್ಕ್ ಪ್ರೀತಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂ. ಪಿದಾಯಿ ಬಲ" ಲೆತ್ತಿನ ಶಬ್ದ ಕೇಂಡ್ದ್ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್ ತೂಪಳ್. ಅಂದ್, ದುಷ್ಟ ನಾಗರಾಜೆ ಆಳೆನ್ ಕಾಮೊದ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ. ಉಲಾಯಿ ಬತ್ತೆ. "ಛೀ ಅನ್ಯಾಯ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಲ. ನಿನ್ನ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂ ಮುಡಿಪ್ಪುನ ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟಿನ ಪೊಣ್ಣು ಯಾನತ್ತ್. ನಡಪ್ಪು ಮುಲ್ತ್"ಜೋರು ಮಲ್ತಳ್ ಶಾಂತಿ.

ಕಾಮೊದ ವಿಷ ಏರ್ನ ನಾಗರಾಜೆ, ಆಳೆನ ಸೆರಂಗ್‌ಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್ಯೆ. "ಬೋಡ್ಚಿ.... ಬೋಡ್ಚಿ... ಎನನ್ ಮುಟ್ಟೊಡ... ತೂಲ ಈ ಎಂಕ್ ಅಣ್ಣಗ್ ಸಮಾನ. ಎನನ್ ಬುಡ್ಲಾ. ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ಯಳ್ ಶಾಂತಿ. ಮಣ್ಣ್‌ಜಕರ ಬೂರ್ದು ಪೂಡಿಯಾಂಡ್. ನಾಗರಾಜೆ ಶಾಂತಿನ ಪವಿತ್ರವಾಯಿನ ಶೀಲೊನು ಹಾಳ್ ಮಲ್ತೆ.

ಶಾಂತಿನ ಬೂಳಿಪು ಕೇಂಡ್ದ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತೆರ್ ಪಕೀರಜ್ಜೆ... ಉಲಾಯಿ ಇತ್ತಿನ ನಾಗರಾಜನ್

ತೂದು ಕಂಗಾಲಾಯೆರ್. ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ತೂಯಿನ ಆ ದುಷ್ಟೆ ಅಲ್ಪನೇ ಇತ್ತಿನ ಕತ್ತಿಡ್ದ್ ಆರೆನ ಜೀವೊನ್ನಾ ಕೊಚ್ಚಿದ್ ಪಾಡ್ಯೆ.

ಅಂದ್, ಸಮಾಜ ಕಂಟಕೆರಾಯಿನ ಏತೋ ಮಾನವ ರಾಕ್ಷಸೆರೆ ಕೈಡ್ದ್, ಮುಗ್ದ ಜೀವಿಲು ದಿನೊದಿನೊಲಾ ಬಲಿಯಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕ್ಲೆಡ್ದ್ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆವುನ ಬಲದಾಂತೆ ದುರ್ಬಲೆರಾದೇ ಒರಿದುಲ್ಲೆರ್ ಗೋರಿ ಆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಉಂದು ಇನಿ ಕೋಡೆದ ಕತೆ ಅತ್ತ್... ದಿನೊ ನಿತ್ಯದ ಕಥೆ.

ಕೆಲಸೊಡಿತ್ತಿನ ರವಿಗ್, ದಾನೆಮಾಂತ ಹಾಳ್ ಕನ ಬೂರ್ಂಡ್. ತನ್ನ ತಂಗಡಿ ಅಜ್ಜೆರೆನ್ ತೂಪಿನ ಆಸೆ ಆಂಡ್. ರವಿ ತನ್ನ ಊರುಗು ಬರ್ಪೆ. ಬಾಕಿತಿಮ್ಮಾರ್ದ ಕಂಡೊತ ಪುಣಿಟ್ಟ್ ಬನ್ನಗ, ದೂರೊಡು, ರಡ್ಡ್ ಗೋರಿ ತೂದು ರವಿ ದಾನೆ ಮಾಂತಾ ಎನ್ನಿಯೆ. "ಬಾಲೆ, ಕಾಲ ಮೀರ್ದ್ ಪೋಂಡು ಶಾಂತಿಲಾ, ಅಜ್ಜೆರ್ಲಾ ನಿನನ್ ಬುಡುದು ದೂರ - ದೂರ ಪೋತೆರ್ ಮಗಾ" ಪಕ್ಕದಿಲ್ಲ್‌ದ ಕರಿಯಜ್ಜನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್ದ್ ರವಿಗ್ ತೆಡಿಲೇ ಹಾಕಿಲೆಕಾಂಡ್.

"ಅಯ್ಯೋ ಶಾಂತಿ, ಎನನ್ ಬುಡುದು ದೂರ ಪೋಯನ ಮಗಾ... ನಿನ್ನ ಬಾಳ್‌ನ್ ಬೆಳಗಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್, ಏತೋ ಕನಕಟ್ಟೆ... ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂನು ನಿಕ್ಕ್ ಕೊರುದು, ಐನ್ ಮುಡಿಪ್ಪುನ ಪೊರ್ಲು ತೂವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತೆ... ಆಂಡ ಎನ್ನ ಕೈಡ್ದ್ ಈ ಮಲ್ಲಿಗೆನ್ ಪಡೆವುನ ಭಾಗ್ಯ ನಿಕ್ಕ್‌ದಾಂತೆ ಪೋಂಡ ಮಗಾ. ಅಯ್ಯೋ ವಿಧಿಯೇ..." ಬುಲಿತೊಂದು ಕೊಂಡತ್ತಿನ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂನು ಶಾಂತಿನ ಗೋರಿಗ್ ಪಾಡ್ದ್, ಅಜ್ಜೆರೆನ ಗೋರಿದಂಚಿ ತೂಪೆ ರವಿ.

"ಅಜ್ಜೆರೆ... ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಏತೋ ಕಷ್ಟೊಡು ತಾಂಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತರ್... ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆಲಾ, ಅಮ್ಮೆರ್ಲಾ ಈರೇ ಆದ್, ಎಡ್ಡೆ ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಾಯರ್. ಆಂಡ ಈರೆನ ಋಣೊನು, ತೀರ್ಸಾವುನ ಭಾಗ್ಯ ಎಂಕ್‌ದಾಂತೆ ಪೋಂಡು... ಕರಿಯಜ್ಜ... ನೆಕ್ಕ್ ಮಾಂತಾ ಕಾರಣ ಏರ್... ಪಣ್ಪರಾ??" ಬೇನೆಡೇ ಕೇಂಡೆ ರವಿ...

"ಬಾಲೆ, ಆ ನಂಜಿದ ದುಗ್ಗಣ್ಣನ ಮಗೆ ನಾಗರಾಜ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ನಿನ್ನ ತಂಗಡಿನ, ಮಾನೊನು ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪೆರೆ, ಬಿರುಗಾಳಿದಲೆಕ ಬತ್ತೆ. ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ಲಾ ಮೃತ್ಯು ಆಯೆ..." ದುಃಖತ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್ ಕರಿಯಜ್ಜೆ...

"ಎನ್ನ ತಂಗಡಿನ, ಅಂಚನೆ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಸಾವುಗು ಕಾರಣ ಆಯಿನ ಆ ನಾಗರಾಜನ ವಂಶೊನೋ ನಾಶ ಮಲ್ಪುವೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೋಪೊಡು ಪಿದಾಡ್ಯೆ ರವಿ.

"ಬೋಡ್ಚಿ ಮಗಾ... ಈ ವಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ದೇವೆರೇ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ದುಷ್ಟೆ ನಾಗರಾಜ್, ಜೈಲ್‌ದ ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆಡ್ ಕುರಿಯೊಂದುಲ್ಲೆ. ಆಯನ ಅಮ್ಮೆ, ನಂಜಿದ ದುಗ್ಗಣ್ಣೆ, ಕೈ ಕಾರ್ ಮುದ್ದೆಯಾದ್ ಬಾಯಿ ಬರಾಂದೆ, ಕಣ್ಣ್ ತೋಜಾಂದೆ, ನರಕ

ಬರೋಂದುಲ್ಲೆ ತೂಲಾ... ಓ... ಅವುಲೆ ಬರೋಂದುಲ್ಲೆರತ್ತಾ"ಆರ್ ಬೇತೆ ಏರ್ಲಾ ಅತ್ತ್... ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಮಗಾ" ಗುತ್ತಿಲ್ಲ್‌ದ ಬಿರ್ಮಣ್ಣ ಅಜಿಲೆರ್" ನಂಜಿದ ದುಗ್ಗಣ್ಣನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್ದ್ ಸಂಶಯೊಗು ಬಲಿಯಾದ್, ದೇವೆರೆಲೆಕೊಂತಿನ, ನಿಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ ನರಸಕ್ಕೆನ್ ಇಲ್ಲಾಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್... ಇನಿ, ಬಿರ್ಮಣ್ಣ ಅಜಿಲೆರ್ ಸರ್ವಸ್ವೊನ್ಲಾ ಕಳೆವೋನ್ದು, ಇಲ್ಲ್‌ದಾಂತೆ, ಕೆಟ್ಟ ರೋಗೊಗು ಬಲಿಯಾದ್, ಊರು ಊರು ತಿರ್ಗೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮಾಂತಾ ಕರ್ಮದ ಫಲ ಮಗಾ. ಬೇಜಾರೊಡು ಪಂಡೆರ್" ಕರಿಯಜ್ಜೆ.

"ಅಮ್ಮೆರೇಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ ಬತ್ತೆ ರವಿ." ಎನನ್ ಮುಟ್ಟಡ ಮಗಾ, ಯಾನ್ ಪಾಪಿ... ಯಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ಕರ್ಮೊದ ಫಲೊನು ಅನುಭವ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ ಮಗಾ. ದೂರ ಪೋಲ. "ಪಂಡ್‌ದ್ ತಿರ್ಗ್‌ದುಂತ್ಯೆರ್ ಅಜಿಲೆರ್...

"ಇಜ್ಜಿ ಅಮ್ಮೆರೇ... ಈರ್ ಎಂಕ್ ಬೋಡು. ಈರೇ ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ದೇವೆರ್. ಈರೆನ ರೋಗೊಗು ಯಾನ್ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪುವೆ. ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನವು ಮಾಂತಾ ಕನಾಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತೊನುಗೊ. ಅಪ್ಪೆನ್ ತೂಪಿನ ಭಾಗ್ಯೊ ಎಂಕ್‌ದಾಂತೆ ಪೋಂಡಲಾ, ಈರೆಡನೇ ಆ ದೇವತೆನ್ ತೂಪೆ. ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಮೋಕೆದ ತಂಗಡಿ ಶಾಂತಿನ, ಅಂಚನೆ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ತಾಂಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತಿನ, ಅಜ್ಜೆರೆ ಆತ್ಮೊಗು ಶಾಂತಿ ಸಟ್ಟೊನುಗ. ಬಲೆ ಅಮ್ಮೆರೆ ಪೋಯಿ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯೆ. ರವಿ. ಆ ಬಾನೊದ ರವಿ ಮೂಡ್ಯಾ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್, ಪೊಸ ಬೊಳ್ಪು ಕೊರೊಂದು, ಮಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಬರೋಂದಿತ್ತೆ.

ಚಕ್ರೊ

ಸಂಸಾರೊ ಪನ್ಪಿ ಗಾಡಿಗ್
ಕಂಡನಿ ಒಂಜಿ ಚಕ್ರೊ
ಬುಡೆದಿ ಕುಡೊಂಜಿ ಚಕ್ರೊ
ಗಾಡಿ ದುಂಬು ಪೋಯೆರೆ
ಬೋಡೆ ಬೋಡು
ಪಣವುದ ಒಂತೆ ಚಕ್ರೊ !?

✍ ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ

ತುಳುವೆರ್

✍ ಕೆ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಆರಿಗ

ಮೂಡಯಿದ ಗುಡ್ಡೆ ಏರ್‌ದ್
ಪಡ್ಡಯಿದ ಕಡಲ್‌ಡೆ ಜಾರ್‌ದ್
ಪೋಯೆರ್ ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರ್
ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬಾಳ್ವೆರ್
ನಮ್ಮ ತುಳುವೇರ್

ಮದಿಪು ಕೊರೊಂದು ಕೆನ್ಪೇರ್
ಮಾಯಾದ ಭೂತಕೋಲ ಕೋರ್‌ಪಾವೆರ್
ಮಂಜೊಟ್ಟಿ ಗಂತ್‌ದೆ ನಡುಟ್ಟು
ಗತ್ತ್‌ದ ನಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಕೋರಿ
ಕರ್‌ಬೊಳ್ಳೆ, ಪೆರಡಿಂಗೆ ಎಂಚ
ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟದಕೋರಿ
ಆಟ್ಟ ಮಾತ್ರ ಗಟ್ಟಿ ಬೋಡವು
ನಟ್ಟ ದೊಂಬುಂಡಲ ಕಣ್ಣ್ ನಮ್ಮ ತಂಪಾವು.

ಆಟಿಡೊಂಜಿ ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ
ದಾಟಿ ಮಾಲ್ತ್‌ತ್‌ದ್ ಬಂಜಿಗಾವುಗಂಜಿ
ಆಟ, ಕೂಟಗಾದ್ ಬರುವೆರ್
ಆಟದಾಗಲೂ
ಮಾಟ, ಕಾಟ ತಡೆಪೂವೇರ್
ಮಾಂತ್ರವಾದಿಲೂ

ಆಷ್ಟೇಮಿ, ಪರ್ಬ, ಬೀಸು, ಕೆಡ್ಡಸಾ
ಪತ್ತನಾಜೆ ಅವು ನಮ್ಮ ಎಡ್ಡೆ ದಿನಕುಲು
ಅರಸು, ಪರಶುರಾಮೆ, ಆಳ್‌ದ್, ಸೃಷ್ಟಿಡ್
ನಮೋ ತುಳುನಾಡ ಪತ್ತಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲು

॥ ಮೂಡಯಿದಗುಡ್ಡೆ ಏರ್‌ದ್ ॥

ತೂಂಕು ತೊಟ್ಟಿಲ್

✍ ರತ್ನಾ ಜಿ. ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ

ಜೋಕುಲಪ್ಪ, ಜೋಕುಲು, ನಮ್ಮ ಕೊಂಡಾಟದ ಜೋಕುಲು ।
ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್, ಎಡ್ಡೆ ನೀತಿಡ್ ಮಲ್ಲೆ ಆವೊಡು ನಿಕುಲು ।
ಶ್ರೀ ರಾಮೆ ಆವೊಡು, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣೆ ಆವೊಡುಂದು ಆಣ್ ಬಾಲೆಗ್ ।
ತಾರಾ, ದ್ರೌಪದಿ, ಸೀತಾ, ಅಹಲ್ಯ, ಮಂಡೋದರಿಂದ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಗ್।
ಪಂಡೊಂದು ತೂಂಕುವಲಮ್ಮ ಮಾನಾ ಮಾನಾದ್।
ರಾಮೆ, ರಹಿಮೆ, ಅಲ್ಲಾ, ಏಸುಂದ್, ಭೇದದಾಯೆನಾ।
ಗುಣೊಕ್ಲು ನಿನಡ್ ಮೂಡ್ದ್ ಬರಡ್ಂದ್ದ್।
ರಾಗ ರಾಗೊಡೆ ತೊಟ್ಟಿಲನ್ ತೂಂಕುವಲಮ್ಮ।
ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ ಬಿನ್ನೆರಂದ್ದ್।
ಕೂಡ್ದ್ ಬಾಳೊಡು ಸುಖ ಕಷ್ಟಪಟ್ದ್ ತಿಂದ್ದ್।
ದೈವಭಕ್ತಿ, ಮಲ್ಲಶಕ್ತಿ ಕೊರ್ಪಿನವುಂದ್ದ್।
ಮಲ್ಲ ವಿಶ್ವಾಸ ನಿನ್ನ ಉಡಲ್‌ಡ್‌ದಿಂಜಿದುಪ್ಪಡ್।
ಚೆಂಡಲಾ, ಖಂಡಲಾ ಒಟ್ಟುಡುದಂಟಡೇ।
ಗುರುಹಿರಿಯೆರ್ಡ್ಡ ಭಯ ಭಕ್ತಿ ದೀವೊಡೇ ದಿವೊಡು।
ಆತ್ಮ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದು ನೀಚ ಬುದ್ಧಿ ಬುಡ್ದ್ ಬುಡೊಡು।
ಕಿಚ್ಚಿ ಮಚ್ಚರ ದಾಂತನೆ, ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ ಧರ್ಮೊಡು।
ಘನತೆ ಗೌರವ ಬುಡಂದೆ ಎಡ್ಡೆ ಬಾಳ್ ಬದುಕೊಡು।
ಸತ್ಯ ಧರ್ಮೊನು ಕಾತೊಂಡರ ಗೆಂದ್ದ್ ಬರುವರ್ ।
ಬಂಧುಲೆಡ ಬಂಧುಲಾದ್ ಬೆನೊಡು ಬಾಲೆಲೆ।
ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ, ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಂಚಿನಕ್ಲು।
ಭಾರತೊಡು ಉಲ್ಲೆರ್, ಅಕ್ಲೆನೇ ಗುರುವಾದ್ ದೀವೊನಿ।
ಜ್ಞಾನೊನು ಮುಚ್ಚುನ ರಜೋಗುಣೊನು ಬುಡ್ದ್।
ಅಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧಿಗ್ ಸತ್ವಗುಣೊಟ್ಟೆ ಬದುಕೊಡು।
ಯಾನ್ ಎನ್ನಾಂದ್ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಮಾತಾ ಶ್ರೀ ಭಗವಂತನ।
ನಿಕುಲು ಚಕ ಚಕ ಹೆಜ್ಜೆ ದೀನಗ ।
ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಸಮಾ ತೆರಿನಗ ಇಂದುವೇ ।
ಬುದ್ಧಿ, ನೀತಿನ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೆಂದ್।
ರಾಗ ರಾಗೊಡೆ, ಮಾನಾ ಮಾನಾದ್ ಪನ್ಪಲಮ್ಮ।
ಜೋ ಜೋ ಜೋ ಜೊಂದ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೂಂಕುವಲಮ್ಮ॥

ಚೇಪೆ ದಾಂತಿ ಬದ್‌ಕ್

✍ *ಮರಿಯಮ್ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್, ಉಳ್ಳಾಲಬೈಲ್*

ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ಸೋಮು ಆಯನ ಅಪ್ಪನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರ ಪೂರಾ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯೆನ ಪಾತೆರೊಗು ಆಯೆನ ಅಪ್ಪೆ ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆಬಿ ಕೊರೊಲದು ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್ ರಾಮ ನಾಯ್‌ಕೆರ್.

ಅಪ್ಪೆ ಮಗನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ರಾಮನಾಯ್‌ಕೆರೆನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಒಂಥರಾ ಆಂಡ್. ಮಗೆ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಅಂಚ ಪನ್ಪುನಾ ಅತ್ತ್ ಯಾನ್ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಭಾರೀ ಕಷ್ಟ ಕೊರ್‌ಪೇಂದ್ ಪನ್ಪುನಾ. ಯಾನ್ ಯೇರೆಗ್‌ಲಾ ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನ ಪರಬೆ ಬೆನಿಯೆರೆಲಾ ಆಪುಜ್ಜಿ, ತಿನಯೆರೆಲಾ ಆಪುಜ್ಜಿ.

ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಡಂದಿನ ಚಾ, ಉಪ್ಪು ಪಾಡಂದಿನ ನುಪ್ಪು ಕಚಿಪು ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ದಿನಾಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಳಸೆರೆ ಯಂಕ್ ಆಪುಜ್ಜೀಂದ್ ಮರ್‌ಮಲೆನ ಚಿರಿಪಿರಿ.

ಎನ್ನ ಬುಡದಿ ಯಾಂಡಲಾ ದುಂಬು ಭಾರೀ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಈರ್ ಚೇಪೆ ಮುಟ್ಪೊಡ್‌ಚಿ, ಉಪ್ಪುತಿನೊಡ್‌ಚಿರೆಂದ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದೇ ಚಪ್ಪೆ ಚಪ್ಪೆ ಬಳಸ್‌ನಗ, ಆಲೆನ ಮೋಕೆದ ಪಾತೆರೊಗು ಕರಗ್‌ದ್ ತಿನಿಯರೆ ಕಷ್ಟ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅಲೆನ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಮುರ್‌ಕಾಯಿನ ತಿನಸ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆದ ರುಚಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ಈರೆಗ್ ಚೇಪೆದ ವಸ್ತ್ ತಿನಿಯರೆ ಆವಂದತ್ತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಚೇಪೆದ ಅಡ್ಯದಾಲ ಮಲ್ಪೆರೆ ಮನಸ್ ಬರ್ಪುಜ್ಜಿ. ಇರೆನ್ ಬುಡುದು ತಿನ್ಪುನಿ ಪಂಡ ಮಗಕ್‌ಲಾ ಭಾರೀ ಬೇಜಾರ್‌ಂದ್ ಸುರು ಸುರುಕು ಪನ್ನಗ, ನಿಕುಲು ಎಂಕಾದ್ ದಾಲ ಮಲ್ಪಾಂದೆ ಕುಲ್ಲೊಡ್ಚಿ. ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನೆನ್ ಪೂರಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಲೆ. ಎಂಕಾದ್ ನಿಕ್ಲು ಕೈ ಬಾಯಿ ಕಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುನು ಬೊಡ್ಚಿ. ಇಂದು ಗುಣ ಆಪಿನ ಸೀಕ್ ಅತ್ತ್. ನಿಕಲು ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಂಜರ ತಿನ್ಲೇಂದ್ ಪನ್ನ್‌ಂಡಲಾ, ಅಕ್ಲು ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ದೀತಿ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗು ಬಂಜಿ ದಿಂಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಎಣ್ಣೆ ಮಟ್ಟಂದಿನ, ಉಪ್ಪು ಪಾಡಂದಿನ ನುಂಗೆಲ್ ನುಂಗೆಲ್ ಚಪಾತಿ ತಿಂದ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಶರೀರನೇ ನುಂಗೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಬಿ.ಪಿ ಯಾವಡ್, ಡಯಾಬಿಟಿಸ್ ಆವಡ್ ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಜಿ. ಮರ್ದ್ ಪರೊಂದು, ಮಾತ್ರೆ ನಿಂಗೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಎಚ್ಚ - ಕಮ್ಮಿ, ಇಂಚನೇ ಆಪುನತ್ತ್‌ಂದೆ, ಈ ಸೀಕ್ 'ನಿನನ್ ಬುಡುದು ಯಾನ್ ಪೋಪುಜ್ಜೀಂದ್ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಅರಾದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಡಿಪಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ದುಂಬು ದುಂಬು ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆನ ಸಾಯ, ಸಾಕಾರ, ಪ್ರೀತಿ, ಮೋಕೆ ಪೂರಾ ದಿನ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಕಮ್ಮಿ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು, ಇತ್ತೆ 'ಇಂದೊಂಜಿ ಭೂಮಿಗ್ ದುನ್ನ' ಪನ್ಪಿನಂಚಿನ ಪಾತೆರಲಾ ಕೇನ್ನಗ ರಾಮನಾಯ್‌ಕೆರೆನ ಮನಸ್ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಬುಲಿತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನ ಕಷ್ಟನ್ ಅರ್ಥ ಮನ್ಪುನಕುಲು ಎನಡ ಪ್ರೀತಿದ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರುನಕುಲು ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಸಂಕಟ ಯಾಪಲಾ ರಾಮನಾಯ್‌ಕೆರೆನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಕುತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಎಂಕ್‌ಲಾ ಮಾತೆರ್‌ಲೆಕನೇ ಚೀಪೆದ ವಸ್ತ್‌ಲೆನ್ ತಿನೊಡು, ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಡ್ದಿನ ಚಾಪರೊಡೂಂದು ಏತೊಂಜಿ ಆಸೆ ಉಂಡು. ಚೀಪೆದ ತೆನಸ್ ಪಂಡ ಯಂಕ್ ದುಂಬೇ ಭಾರೀ ಇಷ್ಟ. ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ ಅಮ್ಮೆರ್ ಹಲ್ವ ಕನತ್‌ದ್‌ವೆರ್‌ಡಾ, ಲಾಡ್‌ಕನತ್‌ದ್‌ವೆರ್‌ಡಾಂದ್ ಏತೊಂಜಿ ಆಸೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಆ ಆಸೆ ಈಡೇರೊಂದಿತ್ತಿನಿ ಮಾತ್ರ ದೀಪಾವಳಿದಪಗ. ಅಂಗಡಿದಕುಲು ಅಂಗಡಿಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಲಾಡ್‌ದ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಕಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಟ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್‌ಲಾ ಅಂಗಡಿ ಅಂಗಡಿ ಪೋದು ಲಾಡ್‌ದ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಕನವೊಂದಿತ್ತೆ. ಅವು ತಿಕ್‌ನಗ ಭಾರೀ ಕುಸಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೆನ್ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಕನತ್‌ದ್ ಪೂರೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪಟ್ಪನಗ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ತುಂಡು ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಅಂಚನೆ ಪಟ್ಟ್‌ನಗ ಅಪ್ಪೆನ ಪಾಲ್‌ದ ತಿಂಡಿನ್ ಅಪ್ಪೆ ಎಂಕ್ ಕೊರುದು 'ಎಂಕ್ ಕೂಲಿ ಕುತ್ತುಂಡು ಮಗಾ, ಈ ತಿನ್‌ಂದ್' ಪನ್ನಗ ಏತೊಂಜಿ ಸಂತೋಷ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪ್ಪೆಗ್ ಯಾಪಲಾ ಇಂಚನೆ ಕೂಲಿ ಕುತ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪಡ್, ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆನ ಪಾಲ್‌ದವು ಎಂಕೇ ತಿಕ್ಕುಂಡುಂದು ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆ.. ಇತ್ತೆ ಅವೆನ್ ಎನ್ನ್‌ನಗನೇ ಸಂಕಟ ಆಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಚೂರು ತಿಂಡಿಗಾದ್ ಅಪ್ಪೆ ಬೇನೆ ತಿನೊಡಾ' ಬೊಡ್ಚಾಪ್ಪ, ಆ ಕೂಲಿದ ಬೇನೆ ಏರೆಗ್ಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ.

ಅಮ್ಮೆರ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಬನ್ನಗ ಅರಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಚಾತಪೊಡಿ ಮಾತ ಪತ್ತೊಂದು ಬನ್ನಗ, 'ಯನ್ನ ಪೊಪ್ಪ ಬಯ್ಯಗ್ ಬನ್ನಗ ದಿನಾಲ ತಿನಿಯರೆ ಕನಪೆರ್'ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಮೂಲೆದಿಲ್ಲದ ಶಂಕರನ ಪಾತೆರ ನೆಂಪಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆ.

ಯಾನ್ ಬೆನೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಮಯಡ್ಲಾ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ತಿಂಡಿ ಕನಪುನಂಚಿನ ಭಾಗ್ಯ ಎಂಕ್ ತಿಕ್‌ದಿಜ್ಜಿ. ಮದಿಮೆಗ್ ತಯಾರಾದಿತ್ತಿನ ಡ್ಡ್ ತಂಗಡಿಯಲ್ಲುಪ್ಪುನಗ ಕಾಸ್ ಎಂಚ ಒರಿಪುನಿ, ಅಕ್‌ಲೆನ ಮದ್ಮೆ ಎಂಚ ಮಲ್ಪುನೀಂದ್ ತರೆಬೆಚ್ಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಬೋಡಿತ್ತಿನೇನ್ ಪೂರ ಕನಯೆರೆ, ತಿನಿಯರೆ ಆಪುಂಡಾ.

ಎಂಚಲಾ ಮೆಗ್ದಿನಕ್ಲೆನ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದಾನಗ ಎನ್ನ ತರೆ ಕುಜಲ್ ಪರ್‌ಂದೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಅಕ್ಲೆನ ಮದ್ಮೆಗ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಲ ಮುಗಿಯೊಡಾಂಡ ಎನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಪೊಂಜೋಕುಲ್ಲಾ ಮಲ್ಲಾಯ. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ನೆಲೆ ಮಲ್ಪುನೆಟೆಲಾ ಎಂಕ್ ನೆಮ್ಮದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

ಎಂಚಲಾ ಪೊನ್ನು ಜೋಕುಲೆನ ಮದ್‌ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಗಿಪುನಗ ಮಲ್ಲ ಪುದೆ ಒಂಜಿ

ತರೆಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ದೀಯಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್ ನನದಾಲ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ನನ ಉಪ್ಪುನು ರಡ್ದ್ ಆನ್ ಜೋಕುಲು. ಅವು ಆಂಡ ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ ಎಂಚಲಾ ನಡಪುಂಡು ಅಕುಲು ಬೆಂದ್ ಕನತಿನೆನ್ ನನ ಆರಾಮೊಡು ಕುಲ್ಲುದು ತಿನ್ಪಿನೀಂದ್ ಎನ್ನ್‌ನಗನೇ ಈ ಸೀಕ್ ನಾಡೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಇತ್ತೆ ಜೋಕುಲು ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ತಿನಿಯರೆ ಕನವಂದೆ ಉಪ್ಪುಜೆರ್ ಮಲ್ಲಕುಲು, ಪುಲ್ಲಿಯಾಲ್ಲು ಪೂರಾ ಎಣ್ಣೆದ ಚೇಪೆದ ವಸ್ತ್ಲೇನ್ ತಿನೋಂದುಪ್ಪುನಗ ಎಂಕ್ ತಿನ್ಪುನೆ ಭಾಗ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಾಂದಾನ್ನಾಂದ್ ಆಪುಂಡು.

ತಿನಿಯರೆ ಆಸೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಕೈಟ್ ಕಾಸ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್ ಕಾಸ್ ಆದ್ ತಿನಿಯರೆ ಪಿದಾಡ್‌ನಗ ಈ ಸೀಕ್ ಬುಡ್ಪುಜ್ಜಿ. ದೇವೆರೇ ಎಂಚಿನ ನಿನ ಲೀಲೆ ಇಂದು. ಕೂಲಿ ಇತ್ತಿನಾಯೆಗ್ ಕಡ್ಲೆ ಇಜ್ಜಿ, ಕಡ್ಲೆ ಇತ್ತಿನಾಯೆಗ್ ಕೂಲಿ ಇಜ್ಜಿ.

ದಾದಾಂಡಲಾ ಆವಡ್ ಪುಲ್ಲಿನ ಕೈಟಿತ್ತಿ ತಾರಾಯಿದ ಮಿಠಾಯಿದ ಒಂಜಿ ತುಂಡು ತಿನೊಡೂಂದೇ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಪುಲ್ಲಿನ ಕೈಯಿಡ್ದ್ ಕೇಂದ್‌ಗೆತೊಂದು ಏರೆಡಲಾ ಪನೊಡ್ಚೀಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪಾಡ್‌ದಿನಾತ್‌ರ, ಅವು ಎಂಚ ಮಗಕ್‌ಗೊತ್ತಾಂಡಾ, ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ 'ಈರ್ ದಾನೆ ಪುರು ಬಾಲೆನಾ, ಪಂಡ ಈರೆಗ್ ಬಾಸೆ ಅರ್ಥ ಆಪುಜ್ಜಾ, ಚೀಪೆ ತಿನಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಾ. ಎಲ್ಲೆ ದಾದಾಂಡಲಾ ಎಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ ಏರ್ ತೂಪುನಿ. ಕಾರ್‌ಡ್ ಕಿರುಂಬುದು ಆತಿನ ಗಾಯ ನನಲಾ ಗುಣ ಆತ್‌ಜಿ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಚೀಪೆ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಎಂಚಾವು. ಈರೆಗ್ ಪಂಡ ಅರ್ಥ ಆಪುಜ್ಜಿ. ಎಲ್ಲೆ ಕರ್ಮ ಆರ್ದೊಡು ಎಂಕುಲು' ಪನ್ನಗ ರಾಮನಾಯ್‌ಕೆರೆಗ್ ಕರ್ಲ್‌ನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪುಂಟಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ಚಪ್ಪೆ ಚಪ್ಪೆ ತಿನ್ಪುನಿ ಯಾನ್, ಬೇನೆ ತಿನ್ಪುನಿಲಾ ಯಾನ್, ಆಂಡ ಜೋಕುಲೇ ಇಂಚ ತಿಗಲೆಗ್ ತೊರ್ತಿಲೆಕ ಪಾತೆರ್‌ನಗಾ..... ಆರೆನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಭಾರೀ ಬೇಜಾರ್ ಆಂಡ್.

"ಇಂದೇ..... ಈರ್ ಮಿದ್ ಎಡ್ಡೆ ಅಂಗಿ ಕುಂಟು ಪಾಡ್ಲೆ. ಇನಿ ಇರೆನ ಎಲ್ಯ ಮರ್ಮಲೆನ ಬಯಕೆ. ಬಿನ್ನೆರ್ ಪೂರಾ ಬನ್ನಗ ಈರ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟೊಂದು ಕುಲ್ಲುನ ಬೊಡ್ಚಿ"ಂದ್ ಪನೊಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಡಿತ್ತಿನ ಅಂಗಿ, ಲುಂಗಿ, ಶಾಲ್‌ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಂಡನಿಯನ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ದು ಪೋಯೆರ್ ಸುಶೀಲಕ್ಕ.

ಪಿದಾಯ ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ಲುನ ತಯಾರಿಡಿತ್ತೇರ್. ನೀರುಳ್ಳಿ, ಮೂರೊಂದು ಪಾತೆರುನ ಪೂರಾ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ರಾಮನಾಯ್‌ಕೆರ್ ಕಂಡಿಡ್ ಒರ ನಿಲ್ಕ್‌ದ್ ತೂದು ತನ್ನ ಪಜೆಟ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜೆತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಪಾಡ್ಡಿ ಕುಂಟುಡು ಎಕ್ಕಲೆದ ಮಾತ್ರೆದ ಕಮ್ಮೆನ ಬರೋದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಒಂತೆ ಪೊರ್ತಾನಗ ಮಾಸ ಬೆಯ್ಪುನ ಕಮ್ಮೆನಗ್ ಬಂಜಿದುಲಾಯಿಡ್ದ್ ಬಡವು ಲಕ್ಕೋಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಮಸಾಲೆದ ಪರಿಮಳಗ್ ರಡ್ದ್ ಸರ್ತಿ ಎಚ್ಚನೇ ಸ್ವಾಸ ದೆತ್ತೊಂಡೆರ್. ಒಗ್ಗರಣೆದ ಕಮ್ಮೆನ, ಕೋರಿ ಸುಕ್ಕದ ಪರಿಮಳಗ್ ಬಾಯಿಡ್ ನೀರ್ ಒಸರೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಜೋಕುಲು ಪೂರಾ ಉಲಾಯಿ ಪಿದಾಯ ಬಲ್ಲೋಂದಿತ್ತ್. ಪೊಂಜೊವುಲು ಸೀರೆದ ಸೆರಗ್‌ನ್ ರಟ್ಟಾವೊಂದು, ಬಂಗಾರ್, ಪೆದ್ವೆಯಿ ತೋಜಾವೊಂದು ಆಮೆಯಿಡ್‌ದ್ ಈಮೆಯಿಗ್ ಪೋವೊಂದು ಬರೋಂದು ಇತ್ತೇರ್.

ವನಸ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕೈದೆರ್ಕ್ಲೇಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ವಂತೆ ಪೊರ್ತ್ಯಾನಗ, ವನಸ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ಬಾಕಿ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಪೂರಾ ಬಲೇಂದ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಕೇನ್ನಗ ರಾಮನಾಯ್‌ಕೆರೆನ ಕೆಬಿ ಚುರುಕಾಂಡ್. ಇತ್ತೆ ವನಸ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ಬಾಕಿ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಪಂಡ ಯಾನ್ ಒರಿಯೇ ತೋಜೋಡು. ಯಾನ್‌ಲಾ ಪೊವಡಾಂದ್ ಲಕ್ಕ್‌ನಗ ಮಗನ ಪಾತೆರ ನೆಂಪಾಂಡ್.

"ಪೊಪ್ಪ ಮಾತೆರ್‌ನ ಎದುರುಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ವನಸ್‌ಗ್ ಕುಲ್ಲುನ ಬೊಡ್ಚಿ. ಪೂರೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಕೊರ್‌ಲೆಕ್ಕ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಕೊರ್ಲೇಂದ್ ಪಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಕಷ್ಟ. ಆರ್ ಬಿನ್ನೆರ್‌ನಕುಲೆನ ಎದುರುಗು ಬರ್ಪುನನೇ ಬೊಡ್ಚಿ. ಈರ್ ಪನ್‌ಲೆ ಅಮ್ಮಾ"ಂದ್ ಮಗೆ ಅಪ್ಪೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರ ನೆಂಪಾದ್ ಕಾರ್ ಮರಕಟ್ಟಿಲೆಕ ಅಲ್ಪನೇ ಉಂತಿಯೆರ್.

ಜೊಕುಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಎಂಚಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಬುಡೆದಿಗಾಂಡಾ ಎನ್ನ ನೆನಪಾವೊಡ್ಚ್, ಕಂಡನಿಗ್ ಬಡವು ಬಾಜಲ್ ಕೊರ್‌ಕಾಂದ್. ದಾದನಾ ಕೆಲಸದ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ಯನ್ನ ನೆನಪಾಯಿಜ್ಜಿ ತೋಜುಂಡೂಂದು ಎನ್ನದ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್.

ವನಸ್ ಆಯಿನಕುಲು ಚಾ ಪರಿಯರೆ ಬಲೇಂದ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ರಾಮ ನಾಯ್‌ಕೆರ್ ಕಂಡಿಡ್ ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ತೂಯೆರ್ ಪಿರೆಗಾಂಡಲಾ ಯಾನ್ ತೋಜಡ್, ಎಂಕ್‌ಲಾ ರಡ್ಡ್ ವನಸ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಕೊರಡ್‌ಂದ್ ನಿಲ್ಕ್‌ದ್ ತೂನಗ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬಟ್ಟಲ್‌ಡ್ ಚೀಪೆದ ತೆನಸ್ ರಾಶಿ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕ ದೀತಿನ ತೂದು ಉಬ್ಬಿನೀರ್ ನಿಂಗಿಯೆರ್. ಬಂಜಿದ ಉಲಾಯಿ ಬಡವು ಬುಲಿತೋಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪಿರೊರಕಂಡಿದ ಬರಿಟ್ ಉಂತುದು ತೂನಗ ರಡ್ಡ್ ಕೆಲಸದಕುಲು ಬಟ್ಟಲ್ ಬಾಜನದೆ ಕೈಂದಿತ್ತೆರ್. ತಿಂದ್‌ದ್ ಅರ್ಧರ್ಧ ಬುಡ್ತಿನ ನುಪ್ಪು, ಕೋರಿ, ಮಾಸ ಪೂರಾ ತಿನಿಯರೆ ನಾಯಿಲು ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್. ರಾಮ ನಾಯ್‌ಕೆರೆನ ಕನ್ನ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಜಪ್ಪೆರೆ ಸುರ್‌ವಾಂಡ್. ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಸಯಿಸರೆ ಅವಂದೆ ಬತ್‌ದ್ ಪಚೆಟ್ ಬೂರೆಂಡೆರ್. ಕನ್ನ್ ಮಾಡ್‌ನೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕೆಬಿ ಪಿದಾಯಿದ ಪಾತೆರೊನು ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ತಮ್ಮಲೆಡ ಪೋದು ಬರ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ದೆತ್ತೊಂದು ಬಲಮಗಾ "ಏರಾ ಒಂಜಿ ಪೊಂಜೊವು ಪಂಡಿನ ಕೇನ್‌ಂಡ್ ವಂತೆ ಪೊರ್ತ್ಯಾನಗ ಬಯಕೆದ ಮದ್‌ಮಾಲಾಯಿನ ಎಲ್ಯ ಮರ್ಮಲ್ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತಾಲ್. ಜಿಂಜಿದಿನ ಬಂಜಿ ಮೈನಿಲಿಕೆ ಬಂಗಾರ್‌ಡ್ ಸಿಂಗರಿತಿನಾಲ್ "ಯಾನ್ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ ಮಾಮಣ್ಣ"ಂದ್ ಪನ್ನಗ, ರಾಮನಾಯ್‌ಕೆರ್ ಮರ್ಮಲೆನ ಪೂಜಿದ್" ಸುಖೊಟ್ಟು

ಪೆದ್ದ್‌ದ್ ಬಾಲೆನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಬಲಾ"ಂದ್ ಪನ್ನಗ ನಿತ್ರಾಣಡು ಅರೆನ ಶರೀರ ಕುಂಬರೊಂತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮರ್‌ಮಲೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ ದಿಂಜಾದ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರೆ ಬತ್ತಿ ಅಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲದಕುಲು, ಕುಟುಂಬದಕುಲು ಪೂರಾ ಪಿದಾಡ್‌ನಗ ಗೇಟ್‌ದ ಮುಟ್ಟ ಮಲ್ಪರೇಂದ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತಿನಕ್ಲು ಪೂರಾ ಪೋಯೆರ್.

ರಾಮು ನಾಯ್‌ಕೆರ್ ಕೋಣೆದಾಂಟ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬನ್ನಗ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಒಂಜಿ ನರಮಾನಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಪೂರೆರ್‌ಲಾ ಗೇಟ್‌ದಂಚಿ ಪೋತೆರ್. ಅವೆನ್ ತೂದು ಆರ್ ಸೀದಾ ಅಟಿಲ್‌ದ ಕೋಣೆಗ್ ಪೊಗ್ಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ದೀತಿನ ಚೀಪೆದ ವಸ್ತ್‌ನ್ ಪೂರಾ ತೂನಗ ಮನಸ್ ತಡೆಯರೆ ಆಯಿಜಿ. ಮೆಲ್ಲ ಪೋದು ಒಂಜಿ ಲಾಡ್, ಒಂಜಿ ಜಲೇಬಿ, ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಹಲ್ವ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಲುಂಗಿದ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟೊನೆರೆ ಪೋನಗ, ಓಲಾ ಇತ್ತಿನ ಮಗೆ ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ "ದಾನೇ, ಈತೆನ್ ಪೂರಾ ತಿಂದ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲೆಗೊಂಜಿ ತರೆಬೇನೆ ಮಲ್ಪೊಡೂಂದುಲ್ಲಾರಾ"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ದೊಂಡೆ ಬಿಚ್ಚಾದ್ ಅರಬಾಯಿ ದೀವೊಂದು ಅರೆನ ಕೈಟಿತ್ತಿನ ತೆನಸ್‌ಲೆನ್ ಪೂರಾ ಒಯಿತ್‌ದೆತ್‌ದ್ ಅಲ್ಪನೇ ಇತ್ತಿನ ಬಟ್ಟಲ್‌ಗ್ ದೊರಿತ್‌ದ್ ಪೋನಗ, ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಲೆನ ಕೈಯಿಡ್ದ್ ಒಯಿತ್ ದೆತ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್ ರಾಮನಾಯ್‌ಕೆರೆಗ್. ಆಂಡ ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಆರ್ ಬುಲಿತೊಂದು ಕುಲ್ಲಿಜ್ಜೆರ್. ಮನಿಪ್ಪಂದೆ ಪೋದು ಜೆತ್ತೆರ್. ತಿಗಲೆದ ಉಲಾಯಿಡ್ ತೂ ಪತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಬೇನೆ ಲಕ್ಕೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ಕಯಿಟ್‌ಲಾ ತಿಗಲೆನ್ ಗಟ್ಟಿ ಒತ್ತು ಪತೊಂದು ಅಂಚನೆ ಕಣ್ಣ್‌ಮುಚಿದ್ ಜೆತ್ತೆರ್.

ಮರ್‌ಮಲ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಲಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ಸುಶೀಲಕ್ಕಗ್ ಕಂಡನ್ಯನ ನೆಂಪು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಛೇ..... ಗಂಟೆ ನಾಲ್ ಆಂಡ್. ಆರೆಗ್‌ಲಾ ಉನಸ್ ಕೊರ್ತುಜ್ಜಿ, ಯಾನ್‌ಲಾ ಉನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿಜ್ಜಿ. ಬೇಗ ಪೋದು ಅರೆಗ್ ಉನಸ್ ಕೊರ್ದು ಬರ್ಪೇಂದ್ ಬಟ್ಟಲ್‌ಗ್ ನುಪ್ಪು ಪಾಡ್‌ದ್ ಅರೆನ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಬರ್ಪಿನ ತೋಜುಜ್ಜಿ. ಪೊರ್ತಾಂಡ್‌ಂದ್ ಆರೆಗ್ ಕೋಪ ಬೈದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೋಜುಂಡುಂದು ಪನ್ನೊಂದು ಕೋಣೆದುಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗುನಗ ಆರ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಮರಂಕನೆ ಜೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಇಂದೇ... ಉನಸ್ ಮಲ್ಪುಲೇಂದ್ ಪನೋಂದು ಆರೆನ ಮೈ ಮುಟ್ಟುದು ಕುರ್ಕಾಯೆರ್ ಸುಶೀಲಕ್ಕ. ಅರೆಗ್ ಕಂಡನಿಯನ ಮೈಪೂರಾ ಐಸ್ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್ ಇಂದೇ...... ಲಕ್ಕ್‌ಲೇ... ಲಕ್ಕ್‌ಲೇ... ಉನಸ್ ಮಲ್ಪುಲೇ... ಪನೋಂದೇ ಸುಶೀಲಕ್ಕ ಕೈನ್ ಮೋನೆದಡೆಗ್ ಕಂತೇರ್... ರಾಮನಾಯ್‌ಕೆರ್ ಮನಿತ್‌ಜೆರ್... ಸುಶೀಲಕ್ಕ ಕಂಡನಿಯನ ಮೂಕುದಡೆಗ್ ಬಿರೆಲ್ ದೀಯೆರ್... ಅರೆಗಿತ್ತೆ ಅಂದಾಜಾಂಡ್... ಅರೆನ ಅರಬಾಯಿಗ್ ಇತ್ತೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಾರ್ ಬತ್ತೇರ್.

ಕಡಲ ಮಡಿಲ್‌ದ ತುಳು ನೆಲ

✍ ಸದಾನಂದ ಸುರತ್ಕಲ್

ಎಂಚಿನಾ ಪೊರ್ಲುದ, ತುಳುವೆರ ನಾಡುಂದು
ನೀಲ ಕಡಲದ ಮಡಿಲ್‌ದಾ
ಜ್ಞಾನ ಸಾಗರ, ಪ್ರೀತಿದಾಗರ
ಸರ್ವ ಧರ್ಮದ ದೇಗುಲಾ....

ಜಾಜಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ದುಂಡು ಸಂಪಿಗೆ
ಪೂಪಿಂಗಾರದ ದೋಟೊಲು
ಕಂಗ್ ಬಾರೆಲು, ಸಾಲ್ ತಾರೆಲು
ತುಳುವ ಅಪ್ಪೆನೆ ಸುಗಿಪುವೊ.

ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ಡ್, ಸ್ವಚ್ಛ ನೀರ್‌ಡ್
ನಲಿತ್ ಸುಲಿಪಿನ ಜಲಚರೊ
ಸುದೆತ ಸುಳಿಜಲ, ಮಲೆತ ಸಂಪುಲ
ತುಳುವ ಅಪ್ಪೆನೆ ಪುಗರುವೊ.

ಪಕ್ಕಿ ಪುದ ಗಿಳಿ, ನವಿಲ್ ಕೋಗಿಲೆ
ಜಿಂಕೆ ಪಿಲಿ ಕುಲಜಾತಿಲು
ಅಪ್ಪೆ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುನ
ಭಾಗ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಲಿಪುವೊ.

ನೇಮ ತಂಬಿಲ, ಕೋಲ ದರ್ಶನ
ನೂದು ನಮುನೆದ ಗರ್ದ್‌ಡ್
ತುಳುವ ಅಪ್ಪೆನ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪುಗರುವೊ
ಕೊರ್ದು ಸಾರಲ ಬಿರ್ದುಲು.

ಭಾಷೆ ತಪ್ಪಯೊ, ಸುಳ್ಳು ಒಪ್ಪಯೊ
ದುನಿಯ ಬೆನೆಪಿನ ಜನಕುಲೊ
ಸಾರ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯದಾ ಫಲೊ
ಅಪ್ಪೆ ನಿನನ್‌ಲ ಮದಪಯೊ.

ಬಿನ್ನೆರ್ ಬೆಚ್ಚೆರ್

✍ *ಕೌಡೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ*

"ಎನ್ನ ಮಗಲೆ ಕಂಡ್ಯಾನ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಸಾರಯೆ, ಬಿನ್ನೆರ್ ಬೆಚ್ಚೆರ್, ಬರ್ಪಿನಗುಲು ಪೋಪಿನಗುಲು ಅನುಮುಪ್ಪ ದಿನ ತಪ್ಪರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಪೊನ್ನೊಂಜಿ ಸೊಂದು ಸೊಂದುದು ತಾಟೆ ಕಟ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡು. ಸುರುತ ಕೋರಿ ಕಿಲೆಪುನಗ ಲಕ್ಕಿಯೊಲ್ಡು ನಡೀರ್ ಮುಟ್ಟ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಗಲ್ಗೆ ನಾಲ್‌ಕಾರ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ ಪಿಂಕನ್ ಉರಿಯೆರೆ ಪುರ್ಸೊತ್ತು ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಪೊನ್ನೊಂಜಿ ಬಂಗೊಡು ಬೂರ್‌ಂಡ್..." ಕುಂಟಾಲ್ ಪಾಡಿ ಕಿಟ್ಯಕ್ಕೆ ಪನೊಂದೆ ಇತ್ತೆರ್ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಡ. ಸೊಂದಿನಾಯಗ್ ಸೊಂದರ್ನೆ, ಲಂದಿನಾಯೆ ಲಂದುನೆ. ಉಂದು ಲೋಕದ ರಿವಾಜ್ ಅತ್ತೆ. ಆವು ಅತ್ತ್ ಎನ್ನ ಮಂಡೆಗ್ ಪೊಗ್ಗಿನ ವಿಚಾರ. ಈ ಬಿನ್ನೆರ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪಿನ ಬೆಚ್ಚೆರ್ನ 'ವಿಸಯ. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಬರ್ಪಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗೆ ಒಂತೆ ಬೆಚ್ಚ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ತೂದು ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿ ಬೆಚ್ಚ ಆಪಿನ ಉಂಡು.

ಅತಿಥಿ ದೇವೊ ಭವ 'ಪಂಡೆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು. ನಮ್ಮ ತುಲುವೆರ್ ದೇವೆರೆಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚ ದೈವೊಲೆನ್ ಅತ್ತೆ ನಂಬುನು. ಆ ಮೂಲಭೂತ ನಂಬಿಕೆದ ಆದಾರೊಡು ಭೂತಾರಾದೆಕೆರ್ ಆಯಿನ ನಮ್ಮ ಬೇತೆನೆ ಸ್ಲೋಕ ಪನೊಡು ಆಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ಬಿನ್ನೆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ದೇವೆರೆ ಲೆಕ್ಕ ಕೋಡಿಡ್ (ಅತ್ತ್‌ಡ ಗರ್ಭ ಗುಡಿಟ್) ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲು ಕುಲವಾರಿಲು ಅತ್ತ್, ಮೆಯಿಟ್ ಬತ್ತಿ ಭೂತದಲ್ಕ ಅಂಗಣೊಗು ಬಲಿ ಬರ್ಪಿನ, ಬಲಿ ಬಾರ್ನೆ ಪೋಪಿನ, ನಂಬಿನಗಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪಿನ, ನಂಬದಿನಗಲೆ ದಂಬು (ತುಳುವೆರ್ನ ಹಿಂದಿದ ದಂಕಿದ ರೂಪ, ಕನ್ನಡದ ಬೆದರಿಕೆ) ಕೊರ್ಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಾರ್ನಿಕದಗುಲು. ಈ ಅತಿಥಿ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಡೇ ತಿಥಿ 'ಉಂಡು ತೂಲೆ. ಕನ್ನಡೊಡು ತಿಥಿ 'ಮಲ್ಪುನು ಪನ್ನಗ ಬೊಜ್ಜ 'ಮಲ್ಪುನು ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ತ, ಅವು ಸೈಯಡ್. ತಿಥಿ 'ಪನ್ನಗ ಒಂಜಿ ದಿನ 'ಪಂದ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಅರ್ತ ಉಂಡತ್ತೆ. ಐತ ವಿಚಾರ ಪಾತೆರ್ಗ. ಈ ಅತಿಥಿ ಒಂಜಿ ದಿನ ಕುಲ್ಲಿಯೆಡ ಬಿನ್ನೆ. ಬೊಕ್ಕ ತಿಥಿ, ವಾರ, ನಕ್ಷತ್ರದ ಅವಧಿ ಮೀರ್ದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆಡ ಆ ಅತಿಥಿನ ತಿಥಿ ಮಲ್ಪುನಾತ್ ಬೆಚ್ಚ' ಅಪೆರ್, ಈ ಕಾಲದ ಮನೆಯೊಡತಿಯೆರ್. ಐಟ್‌ಲಾ ಅತಿಥಿ ಕಂಡ್ಯಾನನ ಕಡೆತಾಯೆ ಆಂಡ, ಪನ್ಪಿನೇ ಬೊಡ್ಚಿ! ಅಪಗಾಂಡ ಈ ತುಲುತ ಗಾದೆಡ್ ಪಂಡಿನ "ದುಂಬೊರಿ ಪೋಪೆ ಪೋಪೆ ಪಂಡ್ ಏಲ್ ಕೋರಿ ತಿಂದ್ ಪೋತೆಗೆ", ಆ ಬಿನ್ನನ್ ಇತ್ತೆದ ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿಯಲ್ಲು ಆಂಡ ಮಿನಿ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೆರ್? ಎನ್ನ ಲೆಕ್ಕೊಡು, ಖಂಡಿತಾ ವೀರಪ್ಪನ್‌ಗ್ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ದು, ಅಪಹರಣ ಮಲ್ಪಾವೆರ್.

ಬೂತ ಬನ್ನಗ ಕಡ್ಸೊನ್ಯ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ 'ಗಾದೆ ಉಂಡು. ಅಂಚ ಈ ಬಿನ್ನೆರ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪಿ ಬೆಚ್ಚೆರ್ ಅವಕಾಶದ ಸದ್‌ದುರ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂಬಿನ ಉಂಡು. ಒರಿ ಪೊದುತ

ದಲಾಲಿ ಪೊನ್ನು ತುವ್ವರೆ ಬರ್ಪಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಗಲ್ಲೊನ್ಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪಿ ಬೆಚ್ಚೆರೆಗ್ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಎಂಚ ಸುಕೊರ್ಮೊಡು ಸುದಾರ್ಪೊಲಿ ಪಂದ್ ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ದಿಗ್ ಸೂಚನೆ ಕೊರಿಯೆರ್ಗೆ "ಇಂದ ಪಮ್ಮೊ, ಬರ್ಪಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಈ ದಾಲ ಸನ್ನಯ ಸಂಬುರ್ಮ ಮಲ್ಪುನು ಬೊಡ್ಚಿ. ದಿನ ನಿಚ್ಚೆದೈಟೆ ಸುದಾರ್ಪು. ಗಂದಸಾಲೆದ ಬೋಲಂತರಿ ಇಪ್ಪು ಮುಡಿಟ್. ಐತ ಒಂಜಿ ನುಪ್ಪು ಮಲ್ಪು. ಬೊರ್ಪಿನ ಎರ್ಮೆ ಉಂಡು ಕಿದೆಟ್. ಅಂಚಾದ್ ನೆಯಿ, ಪೇರ್, ಬೆಂಜನ ಇಪ್ಪು ಬಲೊಟ್ಟು. ಭರಣೆಡ್ ಮುಡಿತ ಉಪ್ಪಡ್ ಇಪ್ಪು. ಬಲ್ಯಾರ್ದ್ ಒಂಜಿ ಬಜ್ಜಿ ಗುದ್ದು. ಕುತ್ಯಟ್ಟೊಡು ರುಟ್ಟಿ ಇಪ್ಪು. ಐಕ್ ಒಂಜಿ ಕೋರಿ ಅಡ್, ಗೂಡುಡ್ಡ್ ಗೆತ್ತ್ದ್. ಕಂಬುಳದ ಆಲಿ ಪಾಡುವರ್, ಡಬ್ಬಿಡ್ ಬೆಲ್ಲ ಉಪ್ಪು. ತಾರೆದ ತೋಟ ಉಂಡು, ನಾಲ್ ಲತ್ತ್ ತಾರಯಿದ ಪೇರ್ ಗೆತ್ತ್ದ್ ಪರಮನ (ಪರಮಾನ್ನ) ಮಲ್ಪು. ತೌತೆದ ಒಂಜಿ ಕೊದ್ದೆಲ್, ತೆಕ್ಕರೆದ ಒಂಜಿ ತಲ್ಲಿ ಮಲ್ತ್ದ್ ಉಪ್ಪಡ್ಡಚ್ಚಿರ್ ಆಜಲ. ಬೊಕ್ಕ ನಿನ್ನ ಸನ್ನಾಯ ಸಂಬುರ್ಮ ದಾಲ ಬೊಡ್ಚಿ". ನನ ದಾದ ಸನ್ನಾಯ ಸಂಬುರ್ಮ, ಮೇರ್ನ ತಿಗಲ್ಪ ಕಟ್ಟನ? ನಾಲಯಿಗ್ ನಾಚಿಕೆ ಇಜ್ಜಿಡ ಬಂಜಿಗ್ ಬಡಪತ್ತ್ ಇಜ್ಜಿಗೆ. ಪೊದು ಆವಡ್, ಪೋವಡ್, ಮೇರ್ನ ಕುದ್ಪೆಗ್ ತತ್ತಾರ ಇಜ್ಜಿ. ಸಾವಿರ ಸುಲ್ಲು ಪಂಡ್ ಒಂಜಿ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪುನ ಗಾದೆ ಕೇಂದ್ ಇಪ್ಪರ್, ಸಾವಿರ ಉಣಸ್ ಮಲ್ತ್ದ್ ಒಂಜಿಲಾ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪಂದಿನ ಇಂಚಿತಿನ ಪೊದುತ ದಲಾಲಿಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದರ?

ಈ ಪೊದುತ ದಲಾಲಿಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರ್ನಗ ಒರಿ ಬೊಂಬಾಯಿದ ನಾಮಧಾರಿ ಪೊದುತ ದಲಾಲಿ ನಿನೆಪುಗು ಬತ್ತ್ರ್. ನನ ನಿಗುಲು ಆರ್ ಮಿನಿ ನಾಮಧಾರಿ ಗೌಡೆರಾ ಅತ್ತ್ಡ ತೆಲುಗುದ ವೈಷ್ಣವೆರಾ ಪಂದ್ ಗಿರೆಪಡೆ. ಆರ್ ಒಕ್ಕೆಲಾರ್, ಆಂಡ ಅರ್ನ ಕುಂಕುಮದ ನಾಮ ಮಾತ್ರ ಬಣ್ಣದ ಕುಟ್ಯಪ್ಪುನ ಭೀಮನ ವೈಷ್ಣವ ನಾಮೊಡ್ಡುಲಾ ಉದ್ದ ಬೊಕ್ಕ ಅಗೆಲ ಉಂಡು, ೬೦ ಫೀಟ್ ರೋಡ್‌ದಲ್ಕ. ಬಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಒಂಜೆ, "ಇಂಗ್ಲಿಕ" (ಕೆಂಪು). "ನೀನ್ಯಾಕೊ ನಿನ್ನ ಹಂಗ್ಯಾಕೊ. ನಿನ್ನ ನಾಮದ ಬಲವೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕೊ" ಪಂಡಿನ ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆನ ನಾಮೊಡ್ಡುಲಾ ಬಲವಾಯಿನ ನಾಮ, ಮುಂಕುದ ಕೊಡಿಡ್ದ್ ನಡುನೆತ್ತಿ ಮುಟ್ಟ. ಅರ್ನ ದೆಕ್‌ದಿತಿನ ಗೆಂಡದಂಚಿನ ಮೆಯಿ ಬಣ್ಣ, ನಾಮದ ಬಣ್ಣ, ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿಂದ್ ಕಪ್ಪಾತಿನ ಕೂಲಿದ ಬಣ್ಣ ತೂದು ಎಲ್ಲಿ ಜೋಕುಲು ರಾತ್ರೆಡ್ ಬುಡಿ. ಪಗೆಲ್ಡ್‌ಲಾ ಪೊಡ್ಯೊಡು. ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯಗ್ ಒಂಜಿ ಪೊದು ಸಾಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಎನಡ ಪಂಡೆರ್ "ಇತ್ತೆ ಡಾಕ್ಟ್ರೆನಗಲೆ ಡಿಮಾಂಡೇ ಇಜ್ಜಿ (ಷೇರ್ ವ್ಯಾಲು ಏರ್ದುಂಡು). ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆ ಏತ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ನಗುಲು ಉಲ್ಲೆರ್ದಲಾ ಬೋಡು, ಏತ್ ಅಂಡಲಾ ಮಲ್ಲೆ ಅತ್ತ್" ಪಂದ್. ಮೇರ್ ಮಲ್ಲ ಬಿಲ್ ಗೇಟ್; ಏತ್ ಇಲ್ಲೆರಾ ಆತ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ನಗುಲು ಬೋಡು, ಏತ್ ಬೋಡ ಆತ್ ಕೊರ್ಪೆ, ಪನರೆ. ನೆಟ್ ಅರ್ನ ಒರಿಯನನೇ ತಪ್ಪು ಅತ್ತ್ ಇಪ್ಪುನು, ಇ ಪೊನ್ನು ಪೆದ್ದಿನಗಲ್ನಲಾ ಸಮತ ಪಾಲ್ ಉಂಡು. ಆಣುಲ್ನ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟ್ 'ಸ್ಟಡಿ' ಮಲ್ತ್ದ್, ಅಗಲ್ನ 'ಬಜೆಟ್' ಹೊಂದೊಂದು ಅರೆಡ ಕೇನುನು. ಇಂಚ "ಎಂಕಲೆ ಒಂಜಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬೋಡು, ಎಂಕಲೆ ಒಂಜಿ ಎಮ್.ಡಿ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಬೋಡು, ಎಂಕಲೆ ಒಂಜಿ ಸಿ.ಎ. ಬೋಡು" ಪಂದ್.

"ಎಂಕಲೆ ಒಲ್ಪಲ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ (ಗುಣ, ನಡತೆ, ಬುದ್ಧಿ) ಆನ್ ಉಂಡುಡ ಪನ್ಲೆ" ಪಂದ್ ಏರ್ಲಾ ತತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ಕೇಂದ್ ಇಪ್ಪಯೆರ್. ಸಾದರ್ನ ಒಂಜಿ ೨೫ ವರ್ಸ ದುಂಬು ಎನ್ನ ತಮ್ಮಲೆನ ಹೋಟೆಲ್‌ಗ್ ಮದಿಮೆದ ಕಾಕಜಿ ಕೊರಿಯೆರೆ ಒರಿ ಹೋಟೆಲ್ ಸೇಟ್ (ಅತ್ತ್‌ಡ ಸೆಟ್ಟು) ಬತ್ತ್ ಇತ್ತೆರ್. ಎನ್ನ ತಮ್ಮಲೆ ವಾಡಿಕೆದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಂಡೆರ್ "ಬದಿ ಏತ್?" ಕಾಕಜಿ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬತ್ತಿ ನರಮಾನಿ ಪಂಡೆರ್ "ಬದಿತ ದಾದ ಪನ್ಪಿನಿ ಗೋಪಣ್ಣ, ಆಣ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಆಣ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಯೇ ಗೋಪಣ್ಣ. ಆಣ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಅಂಚಾದ್ ಬದಿತ ದಾದ ಪನ್ಪಿನಿ. ಆಣ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಆಣ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್....?. ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸ್ವರೊಟ್ಟು, ರಾಗೊಡು, ತಾಳೊಡು, ನಿದಾನೊಡು, ತ್ವರಿತೊಡು ಏಳೇಳ್ ಸರ್ತಿ "ಆಣ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್"ಪನ್ಪಿ "ಚೀಜ್"(ಪಲ್ಲವಿ)ನ್ ಪಾಡಿಯೆರ್ (ಪದ ಪಂಡೆರ್) ಅತ್ತಾವಂದೆ ಬೇತೆ ದಾಲ ಪಂಜೆರ್. ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ಬರ್ಪುಂಡು, ಇತ್ತೆ ಬರ್ಪುಂಡು ಪಂದ್ ಪಡ್ಕೆ ಕಟೊಂದು ಪಳ್ಳಿ ಬಸ್ಸ್‌ಗ್ ಕಾತಿ ಪಂಚಾತಿಕೆ ಅಂಡ್ ಉಂದು. ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬಸ್ಸ್ ಬತ್ತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ, ಅಂಚನೆ ಈ ನರಮಾನಿ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬದಿ ಏತ್ ಪಂದ್ ಪನ್ಯೇ ಇಜ್ಜಿ. "ಮೇರ್ ಎಂಚಿನ, ಬಿನ್ನೆರ್ ಬೆಚ್ಚೆರ್ ಪಂದ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಲ್ತಿ ರಾಜಕಾರಣಿಲೆಕ್ಕ ಬೇತೆನೆ ಪಾತೆರ್ವೆರ್, ದಲಾಲಿ, ಪೊದು, ಬದಿ, ಪಳ್ಳಿ ಬಸ್ಸ್, ಮಣ್ಣ್ ಮಸಣ ಪಂದ್" ಪಂದ್ ನನ ನೆರಡೆ ಎಂಕ್ ವಿಷಯೊಗ್ ಪಿರ ಬರ್ಪೆ.

ಈ ಬಡಕಾಯಿದಗುಲು ಬಿನ್ನೆರ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪಿನ ಬೆಚ್ಚೆರ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಪನ್ಪೆರ್ ಪಂದ್ ಎಂಕಲಲ್ಪದಗುಲು ದಾದ ಪನ್ಪೆರ್ ಪಂದ್ ನಿಗಲೆ ಪಂಡೆಡ, ನಿಗುಲು ದಾದ ಪನ್ಪರಾ?ಸ್ವಂತ ಮೆಗ್ಯೆನೆ ತನ್ನ ಪಲಯನ ಒಟ್ಟುಗು ಆಯನ ಬಡಕಾಯಿದ ಪೊದ್ದೆರಿಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೋಯೆ ಪಂದ್ ಎನ್ನಲೆ. ನನ ಆ ಪಲಯಗ್ ತೆಂಕಾಯಿಡ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಪೊದ್ದೆರೆ ಇಲ್ಲ್ ಉಂಡು ಪಂದ್ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನಡೆ. ಎಂಕ್ ಪನರೆ ಇತ್ತಿನಿ, ಪಲಯನ ಪೊದ್ದೆರೆ ಇಲ್ಲ್ ಬಡಕಾಯಿ ಊರುಡು ಪಂದ್. ಈ ಬಡಕಾಯಿದಗುಲು ಪನ್ಪಿನಿಗೆ "ಆದ್ ನಮ್ಮ ಹೆಣ್‌ಗಂಡ, ಆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಂಗತಿಕಾರ" ಪಂದ್. ಪಂಡಾ ಎಂಕಲ್ನ ಮರ್ಮಯೆ ಮಾತ್ರ ಬಿನ್ನೆ, ಅಯನೊಟ್ಟುಗು ಬೈದಿನ ಬೆಚ್ಚೆ! ಕಾಲಿ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವರೆ ಬೈದಿನಾಯೆ ಪನ್ಪಿನ ಮುಟ್ಟ ಮುಟ್ಟದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂದ್ ವಾ ಬಿನ್ನೆಲಾ ಬೆಚ್ಚ ಆವೊಡು.

ಈ ಬಿನ್ನೆರ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಬಡಕಾಯಿದಗುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ತೆಂಕಾಯಿದಗುಲುಲಾ ಹಾಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದುದು ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನೈಕ್ ಅಲೆ ಮೂಲೊಂಜಿ ಉದಾರ್ನೆ. ಎನ್ನ ತೆಂಕಾಯಿದ ದೋಸ್ತಿ ಒರಿ, ಅರೆಡ್ಪ್ ತೆಂಕಾಯಿದ ಅರೆನ ತಂಗಡಿ ಕಂಡ್ಯಾನನ ಇಲ್ಲಗ್ ವಾ ಪೊರ್ತುಡು ಪೊಂಡಲಾ "ಉಣಸ್ ಆದ್ ಉಪ್ಪೊಡು ಅತ್ತಾ?" ಪಂದ್ ಕೇನುವೆರ್ಗೆ. ಇರ್ ಕಾಂಡೆ ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆಗ್ ಪೋಲೆ, ಪದ್ರಾಡ್ ಗಂಟೆಗ್ ಪೋಲೆ, ಅತ್ತ್‌ಡ ರಡ್ಡ್ ಗಂಟೆಗೇ ಪೋಲೆ, ಅಗಲ್ನ ಪ್ರಸ್ನೆಡ್ ಬದಲಾವಣೆ ಇಜ್ಜಿ, "ಉಣಸ್ ಅದ್ ಉಪ್ಪೊಡು ಅತ್ತಾ?" ನಡಿದೆಂಬುಡು ಬೆಚ್ಚೊಡು ನಡತ್ತ್ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ (ಬೆಚ್ಚೆರೆಗ್) ಬಂಜಿಗ್ ಬೆಚ್ಚ ಬೆಚ್ಚ ರಡ್ಡ್ ಕೈಲ್ ಗಂಜಿಲಾ ಪಾಡ್ಚರ್ಡ ವಾ ಬಿನ್ನೆರಾಂಡಲಾ ಬೆಚ್ಚ ಆವಯೆರಾ?

ಬೊಕ್ಕ ಈ ಬೆಚ್ಚರೆಗಾನಗ ಈ ತೆಂಕಾಯಿ ಬಡಕಾಯಿ ಮಾತಾ ಸುಲ್ಲುಯೆ. ಕಡೆಕಾನಗ ಮಾತ ಒಂಜೆ. ಐಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಇ ತುಲು ಗಾದೆನೆ. "ಪೊದ್ದೆರೆ (ಬಿನ್ನೆರ್) ಇಷ್ಟೆರ್ (ಬೆಚ್ಚೆರ್) ಕೋರಿ ತಿಂದ್ ಪೋವೆರ್, ಕಂಜಿ ಉಗ್ಗೆಲ್ಗ್ ಬೂಂರ್ಡ ನಿರೆಕರೆನೇ ಬೋಡು". ಆತ್ ಇ ಗಾದೆಗ್ ದಾದ ಅರ್ತಯೆ? ಒಂಜೇ ಉಗ್ಗೆಲ್ಗ್ ಕಂಜಿ ಬೂರಿನದಗ, ಕೋರಿ ಅಡ್ಡ್ ಪೊದ್ದೆರ್, ಇಷ್ಟೆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪಿ. ಕೋರಿ ತಿಂದ್, ಕಂಜಿನ್ ಮಿತ್ತ್ ಒಯಿತ್ ಪೋವೆರ್. ಅತ್ತ್‌ಡಾ ಪೊದ್ದೆರ್ ಇಷ್ಟೆರ್ ಬತ್ತಿನಾತ್ ಸರ್ತಿ ಕೋರಿ ಅಡ್ಡ್ ಕಂಜಿನ್ ಉಗ್ಗೆಲ್ಗ್ ನೂಕಿ. ಪೊದ್ದೆರ್ ಇಷ್ಟೆರ್ ಕಾಲಿ 'ಬಂಜಿ' ದಿಂಜಾವರೆ ಇತ್ತಿನಗುಲು, ಕಂಜಿ 'ಒಯಿಪರೆ ಅತ್ತ್ ಪಂದ್ 'ನಂಜಿ' ಮಾತ್ರ ಕಾರಡೆ.

ದುಂಬೊರಿ ಎನ್ನಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಿನಾಯನ ಪೊದ್ದೆರೆ ಇಲ್ಲ್ ದೂರಗೆ. "ರಾಯರು ಬಂದರು ಮಾವನ ಮನೆಗೆ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು" ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ. ಪೊದ್ದೆರೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ಮುಟ್ಟುನಗ ಸರಿ ರಾತ್ರೆ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಮಾತೆರ್ನ್ಲಾ ಉಂಡುದು, ಕರ ಕೈಲ್ ದೆಕ್‌ದ್ ಕಬ್ಬೆ (ಕಂಕನೆ) ಪಾಡ್ದೆರ್ಗೆ. "ಉಣಸ್ ಅತ್‌ಂಡಾ?" ಪಂದ್ ಕೇನಿನ ಮಾಮಿನ ಉಪಚಾರದ ಪ್ರಸ್ನೆಗ್ "ಇಜ್ಜಿ" ಪನರೆ ಮರ್ಯಾದಿ ಅಡ್ಡ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಕುಂತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಪವಾಸ, ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಮೇರ್ ಬಿನ್ನೆ ಬಜಿ ಬಂಜಿಡ್ ಕಬ್ಬೆ ಜೆತ್ತೆರ್. ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಚಾವಡಿಡ್ ಕಾತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ಗೆ, ಇತ್ತೆ ಪಾಡುವೆರ್, ಇತ್ತೆ ಪಾಡುವೆರ್ ರಡ್ಡ್ ಗಂಜಿ ಪಂದ್. ದುಂಬು ಮಾತ ಇತ್ತೆದಲ್ಕ ಚಾ, ಕಾಫಿ, ಚಾತ ಬಾಯಿಗ್, ಇಡ್ಲಿ, ದೋಸೆ ಮಾತ ಇತ್ತ್‌ಜತ್ತ್. ತಞ್ಞಾನ (ತಂಜನ) ಐಕ್ ಒಂಜಿ ತಕ್ಕನ ಬೆಞ್ಞಾನ (ಬೆಂಜನ), ಇಜ್ಜಿಡ ರಡ್ಡ್ ಕಲ್ಲ್ ಉಪ್ಪು ತಲ್ತ್‌ದ್ ಉಂಡುದು ಬೇಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನ್ಯಗ್ ತಞ್ಞಾನ ಪಾಡರೆ ಆಪುಂಡೆ?. ಬಿನ್ನ್ಯಗ್ ನಾಲಾಜಿ ನಂನ್ಕಲ್ಲುಗೆ. ಒರಿಯೊರಿಯೇ ತಪ್ಪು, ಕನಕ್, ಬೈಲ್, ಬೊಟ್ಟುದ ಬೇಲೆಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ "ಬಾವೆ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್‌ಜರತ್ತಾ, ಯಾನ್ ರಡ್ಡ್ ಉಂಡುದು ಬರ್ಪೆ" ಪಂದ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋದು ಉಂಡುದು ಬರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ಗೆ. ಕಡೆಕ್ಕೊರಿ ನಂನ್ಕಡ ಪಂಡೆರ್ಗೆ "ಕಾಂಡೇಡ್ದ್‌ಂಚಿ ಇ ಪೊತು ಪೋತಿನ ಮೋನೆನ್ ಏತೊಲು ದೆಕ್ಕುನು ಮಾರಾಯ?" ಪಂದ್. ಮೋನೆ ಏತ್ ಪೊತುಡುಂಡಾ ತೆರಿಯಂದ್, ಆ ಬಿನ್ನೆ ಆತ್ ಬೆಚ್ಚ ಆವೊಡ್ಚಾ, ಬಂಜಿ ಏತ್ ಪೊತುದು ಇಪ್ಪು ಪಂದ್ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಇಂಚ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಬಿನ್ನೆರ್ ಪೋದು ಬೆಚ್ಚೆರ್ ಆಪುಜೆರಾ?

ಈ ತುಲುಟು ಪಾತೆರೊಗೊಂಜಿ ಗಾದೆ ಉಂಡು ತೂಲೆ. "ನಟ್ಟಂದೆ ಪುಟ್ಟಂದ್, ಬೊಟ್ಟಂದೆ ಕೇನಂದ್" ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆಗ್‌ಲಾ ಇ ಸೆಂಟೆರ್ (ಬಿನ್ನೆರ್)ಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ನಂಟ್ ಸಂಬಂದ ಉಂಡು. ಈ ಕನ್ನಡದ ಸೆಂಟೆರೆಗ್‌ಲಾ, ತುಲುತ ಗಾದೆಗ್‌ಲಾ ಮೇರ್ ಒಲ್ತು ಗಂಟ್ ಪಾಡೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್ ಪಂದ್ ಮೋಂಟ್ ಪಾತೆರಡೆ. ಅವು ಸಂಗತಿ ಇಂಚ. ದುಂಬೊರ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ಲಕ್ಕ ಪೋಯೆಲ್ಗೆ. ಮದ್ಯಾನ್ನ ಆನಗ ಜೋರುಡು ಬಾಯಿ ಅಂಗಯೊಲ್ಗೆ. "ಆಹ ಆಹ ... ಅಮ್. ಜೋಕುಲು ಇಲ್ಲಡ್ ಎನ್ನ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೆರ್ವನ ಪಂದ್, ಬಾಯಿ ಅಂಗವುಂಡು. ಎಂಕಲ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಪೇರ ಅಡ್ಡೆ ಪೇರ ಅಡ್ಡೆ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ, ಇತ್ತೆ ಪೋದು ಬಿನ್ನೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಪೇರ ಅಡ್ಡೆಡ್ ಬೂರ್ದೊಲ ದಾನ್ನ ಪಂದ್ ಪನೊಂದು

ಇಪ್ಪೊಡು" ಪಂಡೊಲ್ಗೆ. ಉಂದೆನ್ ಕೇನ್ಪ್ ಬಿನ್ನೆರೆ ಇಲ್ಲದಗುಲು ಸಾರ್ನೆದ ಅಡ್ಡೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತಾರಯಿದ ಪೇರ್ ಗೆತ್ತ್‌ದ್, ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡ್ದ್ ಪೇರ ಅಡ್ಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವ್ವೆನ್ ತಿಂದ್ ಕತ್ತಲೆ ಆನಗ ಕುಡ ಒರ ಜೋರುಡು ಬಾಯಿ ಅಂಗಯೊಲ್ಗೆ. "ಆಹ ಆಹಾ ... ಅಮ್ ಜೋಕುಲು ಪಾತೆರ್ವನ ಪಂದ್. ಎಂಕಲ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಕೋರಿ ರುಟ್ಟಿಗ್ ಮಾರಿ ಮುಂಡೆ. ಇತ್ತೆ ಬಿನ್ನೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಕೋರಿ ರುಟ್ಟಿ ತಿನೊಂದು ಉಲ್ಲೊಲಾ ದಾನ್ನ ಪಂದ್ ಪನೊಂದು ಇಪ್ಪೊಡು" ಪಂಡೊಲ್ಗೆ. ಆಂಡ್, ಕೋರಿ ರುಟ್ಟಿಲಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕುಡ ಬಾಯಿ ಅಂಗಯೊಲ್ಗೆ. "ಆಹ ಆಹಾ ... ಅಮ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಜೋಕುಲು ಪಾತೆರ್ವೆರಾ ಪಂದ್. ಎಂಕಲಪ್ಪೆಗ್ ಅಪ್ಪದಡ್ಡೆ ಪಂಡ ಅಪ್ಪೆಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ. ಇತ್ತೆ ಅಪ್ಪದಡ್ಡೆ ತಿನೊಂದು ಉಲ್ಲೊಲಾ ದಾನ್ನ ಪಂದ್" ಪಂದ್ ಪಂಡೊಲ್ಗೆ. ಬೊಕ್ಕ ದಾದ ಸೈಪಿನಿ ಬೆನ್ನೆರೆ ಇಲ್ಲದಗುಲುಲಾ, ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಪು ಕೇನ್ನಗ? ಅಪ್ಪದ ಅಡ್ಡೆಲಾ ಮಲ್ತ್ ಪಾಡಿಯೆರ್ಗೆ. ಇ ಸರ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಏರ್ ಬೆಚ್ಚ ಅಯೆರ್ ಪಂದ್ ತೆರಿಯಂದ್. ಅಂಚ ಪೇರ ಅಡ್ಡೆ, ಪೆರಡೆ (ಕೋರಿ), ಅಪ್ಪದಡ್ಡೆ ಇಂಚ ಮೂಜಡ್ಡೆ (ಮೂಜಿ ಅಡ್ಡೆ) ತಿಂದ್ ಪೊಯಿನ ಮುಜಡೆ (ಪರಬು)ಗ್ ಏತ್ ನೆರಡೆ ತಿಕ್‌ದಿಪ್ಪು?

ಈ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂತೆ ಇತ್ತೆ ಪನ್ನಿ ಬಿನ್ನೆದಿಲೆಕ್ಕ ಬಿರ್ಸೆರೇ ಆದ್ ಇಪ್ಪುಜೆರ್. ಎನ್ನಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಿ ಹೆಡ್ಡೆರ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ದುಂಬೊರಿ ಪೊದ್ದೆರೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆಗೆ. ಅಪೂರ್ಪದ ಮರ್ಮಯಗ್ ಮಾಮಿ ಅರ್ತಿಡ್ ಪರಮನ ಮಲ್ತೊಲ್ಗೆ. ನುಪ್ಪು ಉಂದು ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಮಿ ಪರಮನ ಕಂತೊಲ್ಗೆ ಬಲಸರೆ. ಮರ್ಮಯಗ್ ಎನ್ನ್ಂಡ್ ಉಂದು ದಿನ ನಿಚ್ಚದ ರಾಗಿದ ಗಂಜಿ ಪಂದ್. ಅಂಚಾದ್ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂದ್ ಕೈ ಅಡ್ಡ ಪತ್ತಿಯೆಗೆ. ಕೈ ಅಡ್ಡ ಪತ್ತ್‌ನಗ ಒಂಜಿ ಬೊಟ್ಟ ಪಾಯಸ ಕೈತ ತಟ್ಟ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡ್‌ಗೆ. ಅವ್ವೆನ್ ನಕ್ಕ್‌ದ್ ತೂನಗ ಬಾರಿ ರುಚಿ ಉಂಡು. ಅಂಡ ಒರ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ ಬೋಡು ಪನರೆ ಆಪುಂಡಾ, ಪೊದ್ದೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್? ರಾತ್ರೆಡ್ ಜೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬುಡೆದಿಡ ಕೆಂಡೆಗೆ "ಅವು ಎಂಚಿನದೆ ತೀಪೆದ, ಎಕ್ಕಡ್ ಮಾಮಿ ಬಲಸಿನ?' ಪಂದ್. ದಿನ ಇಡೀ ಬೆಂದ್‌ದ್, ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತೆ ರಾತ್ರೆಡ್ ಸೊಂದುದು "ಆಯಸ" ಅತಿನಾ ಬುಡೆದಿ ಅವು "ಪಾಯಸ" ಪಂದ್ ಜೆತ್ತೊಲು. ಮರ್ಮಯಗ್ ಬಾಯಿಡ್ ನೀರ್ ಅರಿಂಡ್. ಮಾತೆರ್ ಜೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ, ಮೆಲ್ಲಾ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಪರಡೊಂದು ಪರಡೊಂದು ಅಡ್ಪಿಲ್ಲಗ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಒಂಜೊಂಜೇ ಕರತ ತಟ್ಟಿಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಪರಿಮಲ ತುಯ್ಯೆಗೆ, ಒಯಿಟ್ ಪಾಯಸ ಉಂಡು ಪಂದ್. ಒಂಜಿ ಕರಕ್ಕ್ ಮಂಡೆ ಪಾಡ್ದ್ ಪರಿಮಲ ತೂನಗ ದಡ ಬಡ ಸಬ್ದ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಉಂದು ಓಲಾ ಗಂಟೆ ಪುಚ್ಚೆ ಆದ್ ಉಪ್ಪೊಡು, ಕಂಡ್ ತಿನರೆ ಬಯಿದಿನ, ಪಂದ್ "ಲಕ್ಯನೆ ಪುಚ್ಚೆ" ಪಂದ್ ಮಾಮಿ ಕೈದಂಟೆ ಬೀತ್ ದಕ್ಯೊಲ್ಗೆ. ಕರ ದರಿಂಡ್, ಕರತ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಮರ್ಮಯನ ಕಂಟೆಲ್ಗ್ ಆಂಡ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ದೀಪ ಪೊತ್ತ್‌ದ್ ತೂನಗ, ಮರ್ಮಯೆ!

"ಮಾಮಿ ಇಲ್ಲ ತಮ್ಮನ, ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮನ" ಪಂದ್ ತುಲುತ ಮರ್ಮಯಲ್ಲು ಪುಗರುವೆರ್ ಪನ್ಪ. ಆಂಡ ಈ ಮರಾಠಿದ 'ಜವಾಯಿ'ಯಲ್ಲೆಗ್ ಬಜಿ ತಮ್ಮನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಬೊಲ್ಮನ

(ಬಹುಮಾನ)ಲಾ ಬೋಡು. ಮರಾಠಿದ ಮಾಮಿಯಲ್ಲೆಗ್ ಎಂರ್ದೆಲ್ ಪಕ್ಕಿದ ಸಾಸ್ತ್ರ "ನೆಲಟ್ ಕುಲ್ಲಯೆ, ನೀರ್ ಪರಯೆ" ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ "ಮರ್ಮಯ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲಯೆ, ನೀರ್ ಮುಟ್ಟಯೆ" ಪಂದ್. ಮರ್ಮಯಲ್ಲು ಮಾತ್ರ ಎಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋದು, ಕುದ್ದು ತಿಂದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಪ್ರತಿ ಪರ್ಬೊಗು ಮರ್ಮಯಲ್ಲೆಗ್ ಉಡ್‌ಗಿರ ಕೊರೊಡು ಕುಡ. ಐಕ್‌ದೇ ಪಂತಿನತ್ತೆ ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು "ಜಾಮಾತ ದಶಮ ಗ್ರಹ" ಪಂದ್. ಮಾಮಿ ತಮ್ಮಲೆ ಅನುಕೂಲೊಡು ಇತ್ತೆರ್ಡ ಬಲಿ (ಸುತ್ತು) ಬರೊಂದೆ ಇಪ್ಪುವೆರ್ ಪೊದ್ದೆರೆ ಇಲ್ಲಗ್, ಎದಗಾಂಡ ಆದಗ. ಆ ಕಾಲ, ಈ ಕಾಲ, ಕಷ್ಟ ಕಾಲ, ರಾಹು ಕಾಲ, ಗುಳಿಕಾಲ ಪಂದ್ ಇಜ್ಜಿ, ಸಕಲ ಕಾಲಲಾ ಸಕಾಲ (ಎಡ್ಡೆ ಪೊರ್ತು)ನೆ ಈ ಮರ್ಮಯಲ್ಲೆಗ್, ಮಾಮಿಲ್ಲಗ್ ಬರಿಯರೆ. ಒರ್ಕಾಲ (ಒರಿಯನ ಕಾಲ) ಪೊಕಾಲ (ಪೊಪಿನಿ ದಿನ)ದ ನಿಗಂಟ್ ಇಜ್ಜಿ, ಐಕ್ ಅಮೊರ್ತ ಕಾಲ (ಅಮೃತ ಘಳಿಗೆ) ಬರೊಡು.

"ಬಯ್ಯಡ್ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆಲಾ, ಕಾಂಡೆ ಬತ್ತಿನ ಬರ್ಸಲಾ ಪೋವಂದ್" ಪನ್ಪೆರ್ ಎಂಕಲಂಚಿ. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಪತ್ತಿರ್ವ ಮೈಲ್ ನಡತ್ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆ, ಬತ್ತ್ ಪುಲ ಮುಟ್ಟುನಗನೇ ಬಯ್ಯ ಆಂಡ, ಪಿರ ಇಲ್ಲ್ ಎತ್ತುನು ಎದಗ? ಅಂಚ ದುಂಬೊರ್ತಿನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬಯ್ಯಡ್ ಬತ್ತ್ ಎತಿಯೆಗ್ ಒರಿ ಬಿನ್ನೆ, ಮಾಳೊಡ್ಪು. ಎಂಕಲಲ್ತ್ ಮಾಳ ಸಾದರ್ನ ಇರುವ ಮೈಲ್, ಗಟ್ಟದ ಕಾರ್. ನನ ಈ ಬಯ್ಯಡ್ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆ ಜಕ್ಕ್ (ಠಿಕಾಣಿ) ಪಾಡುವೆ ಪಂದ್ ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿ ಬೆಚ್ಚ ಅಯೊಲು. ಕೈಕಂಜಿಲು ಕಿದೆ ಸೇರುನ ಪೊರ್ತು ಆನಗ, ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಮೇಯರೆ ಪೋತಿನ ಬೊರಿಪಿನ ಎರ್ಮೆ, ಕಿದೆಕ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. "ನನ್ನಲಾ ಮಾಳೊ ಪೊಪಿನ ಪೊರ್ತು ಉಂಡು, ಈತ್ ಬೇಗ ಕಿದೆಕ್ ಬತ್ತನ" ಪಂದ್ ಬಿನ್ನಗ್ ಕೇನುಲೆಕ್ಕ ಜೋರುಡು ಬಾಯಿಲಕ್ಕದ್, ಎರ್ಮೆನ್ ದರ್ತ್ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪಿರ ದೇರಿಯೊಲುಗೆ. ಬಿನ್ನೆ ಪಿರ ಪೋಯೆನಾ, ಇಜ್ಜಾ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಕತ್ತೆಲೆಡ್ ಪಿರ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋಯಿನ ಎರ್ಮೆ ಬಲಿಪ ಬಾಯಿಗ್ ತಿಕ್ಕುಂಡ್‌ಗೆ.

ಇದ ಮುಟ್ಟ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬೆಚ್ಚೆರ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರಿಯ. ನನ ಒಂತೆ ಈ ಸರಕಾರಿ ಅತಿಥಿಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಪನ್ಕ. ವಾಡಿಕೆಡ್ ಸರಕಾರಿ ಅತಿಥಿ ಪಂಡ ಜೈಲ್ಡ್ ಇತ್ತಿ ಕಲುವೆರ್ ಕಾಕೆರ್ ಪಂದ್ ಅರ್ತ. ಎನ್ನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಸರಕಾರದ ಇಲ್ಲಡ್ ಇಪ್ಪುನಗುಲು ಸರಕಾರಿ ಅತಿಥಿಲು. ಸರಕಾರ ಪಂಡ ಏರ್? ನಮ. ನಮಡ್ ಮಸ್ತ್ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ತರೆತ ಮಿತ್ ಒಂಜಿ ವಯಪ್ರ (ಜಪುಡು) ಇಜ್ಜಿಡಲಾ, ನಮ್ಮ ಬೆಲೆದಕಲೆ (ಜನತಾ ಸೇವಕೆರೆ)ಗ್ ನಾಲ್ ಅಲ್, ಎಡ್ಮಾಲ್ ಕಟ್ಟುನಾತ್ ಮಲ ಮಲ್ಲಾ ಬಂಗ್ಲೆ ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪತ್ತೆ. ನಂಕ್ ಉನರೆ ರಾಗಿದ ಗಂಜಿಗ್ ತತ್ತರಾ ಆಂಡಲ, ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನಗ್ ಕೋರಿ ಅಡ್ಡ್ ಸತ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುನ ಸಂಸ್ಕಾರ ನಮ್ಮವು ಅತ್ತ?. ಈ ಜನತಾ ಸೇವಕೆರ್ನ ಗ್ರಹಚಾರ ಹಾಲದ್, ಅದಿಕಾರೊಡ್ಪು ತಾಲಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ, ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಈ ಸರಕಾರಿ ಗೃಹ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್. ಅಗ್ರಹ 'ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಗಲೆನ್ ನಿಗ್ರಹ 'ಮಲ್ಪರೆ ಪೊಂರ್ಬಿಯರ್ಡ್, ಈ ನಮ್ಮ ಬಿನ್ನೆರ್ ಪೋದು ಬೆಚ್ಚೆರ್ ಆಪೆರ್. ನಮ್ಮ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್ಡ್ ಪಿದಾಯಿ ನೂಕರೆ ಅವಾ? ಇಂಚಿತಿನ ಈ ಸರಕಾರಿ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ದಿಪೊಂದೇ ಪಂತಿನತ್ತಾ, ಪುರಂದರ ದಾಸೆರ್ "ಅಲ್ಲಿದೆ ನಮ್ಮನೆ, ಇಲ್ಲಿರುವುದು

ಸುಮ್ಮನೆ" ಪಂದ್. ಐಟ್ ಹೆಚ್ಚಿನಗುಲು, ಆರ್ ಪಂತಿನ ಅಲ್ಲಿದ ಇಲ್ಲಗ್ (ಬಹುತೇಕ ನರಕ, ಬಾರಿ ಅಪೂರ್ಪೊಡು ಸ್ವರ್ಗ) ಪೋನ ಮುಟ್ಟ ಇಲ್ಲಿದ ಸರಕಾರಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಸುಮ್ಮನೆ (ಮನಿಪಂದೆ) ಅತ್ತ್, ಬಿಮ್ಮನೆ (ಗತ್ತ್‌ಡ್) ಕುಲ್ಲುವೆರ್.

"ಕುತ್ತಿದ ಅರಿ ಕುಂದ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆ ಬರೆಲ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ" ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆ ಉಂಡು. ಅವ್ವೆನೆ ಕನ್ನಡೊಡು "ಅಕ್ಕಿ ಮೇಲೆ ಆಸೆ, ನೆಂಟರ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟ" ಪಂಡೆರ್. ಆಂಡ, ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ, ಅರಿತ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಆಸೆಡ್ ಅತ್ತ್, ಕುತ್ತಿದ ಅರಿ ಕಾಲಿ ಆನಗ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಸುದಾರ್ಪರೆ ಬಂಗ ಆಪುಂಡಡು. ಬರಗಾಲೊಡು ಅಧಿಕ ಮಾಸ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ, ಸೋಣೊಡು ಒರಿ ಬಿನ್ನೆ ಬತ್ತೆಗೆ. ಇಲ್ಲಡ್ ಉನರೆ ಅರಿ ಇಜ್ಜಿ. ಪಜ್ಜಿ ಕೆಯಿ ಕೊಯಿದ್, ಪಜ್ಜಿ ಬಾರ್ ಕಡೆದ್, ಮಣ್ಣಿ ಕುಂದಾಯೆರ್ಗೆ. ಬಿನ್ನಗ್, ಬಿನ್ಯನೊಟ್ಟುಗು ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರಗ್ ಎಲ್ಯ ನಾಲ್ ತುಂಡು ಮಣ್ಣಿ ಬಲಸಿಯೆರ್ಗೆ. ಅವು ತಿಂದಾಯಿನ "ನುಪ್ಪು ಬೋಡ" ಕೆಂಡೊಲ್ಗೆ ಅಟ್ಟಿಲ್ದ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿ "ತಡ್ಪೆದಾತ್ ಮಲ್ಲ ನಾಲ್ ತುಂಡು ಮಣ್ಣಿ ತಿಂದಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಡೆಗ್ ಮಗ್‌ತೆಗ್ ನುಪ್ಪು. ದಾನೆ ರಾವು ಪಸ್‌ದ್‌ಂಡ್?" ಪಂದ್ ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರೆ ಅಟ್ಟಿಲ್ದ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿಗ್ ಜೋರು ಮಲ್ತೆಗೆ. ಬಿನ್ನಗ್ ಬೋಡು, ಬೊಡ್ಚಿ ಪನರೆ ಅವಕಾಶನೆ ಇಜ್ಜಿ ತೂಲೆ. ಅಸಲ್ಡ್ ಅವುಲು ನುಪ್ಪು ಇತ್ತಿನೆ ಇಜ್ಜಿ !

ಅಂಚ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರೆ ಅಟ್ಟೊಡು ಅರಿ ದಿಯೊಂದು, ಇಲ್ಲದಗಲೆ ಕುಡು ಬೇಯಿಪಾದ್ ಪಾಡರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆಗೆ. ಈ ಚೈನಾ ವಾರ್ (೧೯೬೩) ದಪಗ. ಅರಿಕ್ ಒರ ಕಂಡಾ ಪಟ್ಟೆ ಬಿಲೆ ಏರ್ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಇಂಚಪ ಆಣ್‌ಲೆಗ್ ಬಿಲೆ ಏರಿಲೆಕ್ಕ. ಈ ಗುರ್ಕಾರೆ ಒಂತೆ ಕಾಸ್ ಗಂಟ್ ಕಟ್ಟ್‌ಗ ಪಂದ್, ಎರ್ಲೆ ಪಾಡು ಕುಡು ಮೂಜಿ ಪೊರ್ತುಲಾ ಬೇಯಿಪಾದ್ ಪಾಡಿಯೆಗೆ. ಗುರ್ಕಾರ ಅರುವತ್ತಲ್ಲು ಒಂತೆ ದಿನ ತೂಯ್ಯೆರ್ಗೆ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ದಿನ ತಮ್ಮಲೆನ್ ಗೋಡೆಗ್ ಒಸುದೀದ್, ಸಮ ತಾಡಿಯೆರ್ಗೆ. ಕುಡು ತಿನ್ಯ ಎರ್ಲು ತಾಡುನು ಸಹಜ ಅತ್ತೆ? ಅಂಡಲಾ, ಈ ಅರುವತ್ತಲ್ಲು, ಈ ಕುಡುತ ತಮ್ಮಲೆನ್ ಇಂಚ ಅರು ಪತ್ತವೊಲಿಯಾ? ಕುಡುತ್ತೊಟ್ಟುಗು ಒಂತೆ ಎನ್ನೆ ಪಾಡ್ಪುವೆರ್ದ (ಗಂಗಸರ??), ಆತ್ ಉಷ್ಣ (ಬೆಚ್ಚ) ಅತಂದ್, ಕೊಟ್ಟೆದ ಎರ್ಲೆಗ್.

ಬಿನ್ನೆರ್, ಬೆಚ್ಚೆರ್. ನಮ ಮಾತೆರ್ಲ್ಲ ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ನಾಲ್ ದಿನತ ಬಿನ್ನೆರ್ ಅತ್ತೆ? ಒಂಜಿ ದಿನ ಬರ್ಪ, ಒಂಜಿ ದಿನ ಪೋಪ. ಕೆಲವೆರ್ ರಡ್ಡ್ ದಿನ, ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರ್ ನಾಲ್ ದಿನ ಇಪ್ಪುವೆರ್ ಇ ಬಿನ್ನೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್. ಹೆಚ್ಚ ದಿನ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಮಿತ್ತ್‌ದಾರ್ ಬೆಚ್ಚ ಅಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರೆನ್ ಹೆಚ್ಚ ದಿನ ಇಪ್ಪರೆ ಬುಡಿನ್ಯೆಕ್ ಬಾಕಿದಗುಲು ಮಿತ್ತ್‌ದಾರ್ದ ಬೆಚ್ಚ ಅಪೆರ್, ಅಯ್ಯೋ ಪರಮಾತ್ಮ, ನನ್ನಲಾ ದೀತರತ್ತ ಆಯನ್ ಈ ಲೊಕೊಡು?' ಪಂದ್, ಅವು ಬುಡಿ. ಎನ್ನ ಸಹಪಾಠಿ ಚಂದ್ರ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ "ಒಡೆ ಪೊಂಡಲಾ, ಪುನ (ಹೆಣ? ಪುನಃ?) ಇಡೆಗೆ ಬರೊಡತ್ತಾ?' ಆಯೆ ಪನ್ಪಿನೈತ್ತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅರ್ತ ಈತೆ, ಏತ್ ದಿನ ಬಿನ್ನೆರ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲೊಲಿ, ಒಂಜಿ ದಿನ ಪಿರ ಇಡೆಗ್ ಬರೋಡೆ. ಅಂಚಾದ್ ಮಾತೆರ್ದಲಾ ಎನ್ನ ಒಂಜಿ ಅರಿಕೆ. ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನಡ ಬಿನ್ನ (ದೋಷ) ನಾಡಂದೆ, ಭಿನ್ನೆ (ಬೇತೆ)

ಪಂದ್ ಎನ್ನಂದೆ, ಈ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತಿನವ್ವೆನ್ ಪಟ್ ತಿನ್ಕ. ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಬೊಡ್ಚಿ, ಬಿನ್ನಗ್ ಕೊನವರೆ ಆಪುಜಿ, ಮಿತ್ತಲ್ಲಗ್ (ಸ್ವರ್ಗೊಗು) ಪೋನಗ. ಆರ್ ಬಿನ್ನೆ ಇ ಪ್ರಪಂಚೊಗು ಬನ್ನಗ ದಾದಾ ಮಾತ ಪಸೊಂದು ಬೈದೆರ್ ಪಂದ್ ಆರೆನ ಪಾಸ್‌ಪೊರ್ಟ್‌ಡ್ (ಹನೆಟ್) ಬರೆತ್‌ಂಡ್, ಆತೆನ್ ಮಾತ್ರ ಆರ್ ಪಿರ ಪೊನಗ ಕೊನೊವೊಲಿ. ಬಾಕಿದ ಮಾತ ಮೂಲೆ ಬುಡ್ಡು ಪೋವೊಡು ತೂಲೆ.

ಪಾಮಜಿ ಪತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ನೆಲ

ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ

ಪಿರಿ ಪಿರಿ ಬರ್ಸೊ ಬೂಮಿಗ್ ಬೂರುದು
ತಜಂಕ್ ಕೊಡ್ತಿಂಡ್ ತೇವು ತೆಗ್‌ರ್‌ಂಡ್
ಅಲ್ಪಲ್ಪ ನೀರ ಒಸರ್ ಲಕ್ಕ್‌ಂಡ್
ಪರಿತ್ ಪೋಪಿ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ಕುರೆ ಉಂತುದು
ಪಾಮಜಿ ಪತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ನೆಲ
ಪಜ್ಜ ದೀಪುಂಡ ಜಾಗ್ರತೆ
ಕಾರ್‌ದೀಂಡ ಒರೊನೆ ಜಾರ್‌ದ್
ಮರ್ಗಿಲ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡ
ಮರಂಪು ಕೈಕಾರ್ ದರಿವು
ಪಾಮಜಿ ಪತ್ತೆರೆ ನೆಲ
ಇಂಚಿನವೇ ಆವೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ
ಇಂಚಿನವೇ ಪೊರ್ತುಂದಿಜ್ಜಿ
ಸಿಮೆಂಟ್ ನೆಲ ಮೊಸಾಯಿಕ್ ನೆಲ
ಪನ್ಪಿ ಬೇದೊಯಿಜ್ಜಿ

ಇಂಚನೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜೊ ಪನ್ಪಿನೆಲಕ್
ವಂಚನೆದ ಪಾಮಜಿ ಪತ್ತೊದುಂಡು
ಪಜ್ಜ ದೀಪುಂಡ ಜಾಗ್ರತೆ ಬೋಡು
ಭಯೋತ್ಪಾದಕೆರೆನ ಕುತಂತ್ರದ ಪಾಮಜಿ
ಉದಾರೀಕರಣ ಖಾಸಗೀಕರಣ

ಜಾಗತೀಕರಣ ಪನ್ಪಿ ಪಾಮಜಿ
ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಲಂಚಾವತಾರ
ಕೊಲೆ ಸುಲಿಗೆ ಪನ್ಪಿ ಪಾಮಜಿ
ಕೊಡಿತ್ತೊಂದುಂಡು, ತೆಗ್‌ಲೊಂದುಂಡು
ದೂರೊಡ್ಡು ತೂನಗ ಪಚ್ಚೆ ಪಚ್ಚೆ ತೋಜುಂಡು
ಕಾರ್ ದೀಂಡನೆ ಗೊತ್ತಾಪಿನಿ
ಎಂಚ ಜಾರುಂಡುಂದು
ಎಡ್ಡೆ ಚಪ್ಪಲಿ ಕಾರ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಾವೊಡು
ಕಣ್ ಬುಳಾದ್ ಪಜ್ಜ ದೀವೊಡು
ಪಾಮಜಿನ್ ದೂರುಂಡ ಸುಖಯಿಜ್ಜಿ
ನಮ್ಮ ನೆಲಕ್ ಪಾಮಜಿ ಪತ್ತಂದಿಲೆಕ
ನಮನೇ ತೂವೊಡು.

ಬುಡುಗಡೆ

ಮುರಾನಿ ಮುಟ್ಟ ಬುಡೊಂದಿತ್ತ್ ಪಜಿ ಪಜಿ ಲೊಟ್ಟೆ
ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡತ್ತ ಗಡಂಗ್‌ಡ್ ಗಂಗಸರದ ತೊಟ್ಟೆ
ಇತ್ತೆ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡಲ ಮಾನ್ಯೊರಿಯಡ ಮನಿಪುಜೆ
ಕತ್ತಲಾಗನ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರಿಯೆರೆ ಮದಪುಜೆ

ಪಿರಿಲೆಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಅಗೆಲ್‌ದಾನಿ ತೋಜುಜಿ ಕುಜಿಲ್‌ದ ಕಳಿ
ತತ್ ಕಾರ್ನಾವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಪತ್ತ್‌ಂಡ್ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಚಳಿ
ಇತ್ತೆ ಬ್ರಾಂಡಿ ವಿಸ್ಕಿ ರಮ್‌ದನೆ ರಂಪು
ಬೊಕ ಎಂಚಾವು ಬರ್ಸೊಗು ಮೈ ಕೈ ತಂಪು !?

✍ ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ

ತಿರ್ಪಲೆ

✍ ಡಾ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್. ಪಿ.

ಪಗೆಲೇ ಇತ್ತೆ ಕತ್ತಲಾಪುಂಡತ್ತ ಮಗಾ
ಪೊರ್ತು ಕಂತುಜಿ ನನಮಿತ್ ಉಂದು ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆದ ಪೊರ್ತ್ರ್‌ತ್ತ್!

ಬಾನ ತುಡರ್‌ಗ್ ಚಿಮಿಣಿ ಪತ್ತೊಲಿಯೋ?
ನರಮಾನಿನ ಮರ್ಲ್‌ಗ್ ಮರ್ದ್ ಅರೆವೊಲಿಯೋ?

ಉಂದು ವಾವಾನಮುನೆದ ಮರ್ಲ್ ಮಗಾ?
ಒರ್ಯೆನೊರ್ಯೆ ಕಡ್ಪುನೆಗೆ ಇರ್ತಲೆ ಉಚ್ಚುದ ಲೆಕ್ಕ
ಒರ್ಯೆನೇ ಕೆರ್ಪುನೆಗೆ ಏತೇತೋ ಲೆಕ್ಕದಾಂತಿ, ಗುರ್ತದಾಂತಿ ಜನಕ್ಲೆನ್
ಧರ್ಮದ ಪುದರ್‌ಡ್, ಜಾತಿದ ಮರ್ಲ್‌ಡ್, ಕಾಸ್‌ದ ಗರ್ವೊಡ್.
ರೈಲ್‌ಡ್, ರೈಲ್ವೇಸ್ಟೇಷನ್‌ಡ್, ಬಸ್ಸ್‌ಡ್, ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ಡ್, ಬುಕ್ಕ ಮಿತ್ತ್ ವಿಮಾನೊಡ್
ಓಲ್ ತೂಂಡಲಾ ಮೊಕ್ಲೆನನೇ ಕಾರ್‌ಬಾರ್!

ಪೊಲ್ಲು ಪಾತೆರ, ಸಪಾಯಿ ನಾಲಯಿ, ತೂನಗ ಥೇಟ್ ರಾಜೆನ ಮಗೆನೆ!
ಇಂಬ್ಯನ ಕೈಕ್ ಒರಿ, ಕಾರ್‌ಗ್ ಒರಿ ಬೋಂಟೆದ ನಾಯಿಲೆಕ್ಕ
ದುಂಬು ಒರಿ, ಪಿರ ಒರಿ, ಏರ್ ಪಾತೆರ್ನೆ ಮುಕ್ಲೆಡ?
ಭಾರೀ ಬಿರ್ಸೆರ್ ಈ ಜವ್ವನೆರ್, ತಿಗಲೆ ಬಗ್ಗಾವಂದೆ ಬೆನ್ಪೆರ್
ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್ ಲೆಕ್ಕ ಏರೇರೆನ್ ಲಗಾಡಿ ದೆಪ್ಪುವೆರ್
. ಪ್ಪೆ, ತಂಗಡಿ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ತೂವಾಯೆರ್.
ಮುಕ್ಲೆನ ಅಮಲ್‌ಗ್ ತೊಟ್ಟೆದ ಗಂಗಸರ ಆಪುಜ್ಜಿ
ವಿಸ್ಕಿ, ರಮ್ಮುದ ಬಾಟ್ಲಿ ಪುಡಾಯಿನೆಕ್ ಲೊಕ್ಕೊನೇ ಇಜ್ಜಿ.
ವೋಣೆ ತೋಜಾವಾಂತಿನ, ಕುದ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕಂದಿನ ಏರೋ ಒರ್ಯೆ ಮುಕ್ಲೆ ಗುರ್ಕಾರೆಗೆ !
ತರೆತಿರ್ಗಾವುನ, ಮರ್ಲ್‌ಕಟ್ಟಾವುನ ಆಯೆನ ನಾಲೇನಾಲ್ ಪಾತೆರಗ್
ಮುಕ್ಲೆನ ಮಂಡೆ ಕಾಯುಂಡು, ನೆತ್ತೆರ್ ಬೆಚ್ಚ ಏರುಂಡ್
"ಕಡ್ಪುಲೆ, ಕೆರ್ಲೆ, ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಾಲೆ, ಪೋಡಿ ಕಟ್ಟಾಲೆ;
ಆ ಗುರ್ಕಾರೆಂಕ್ಲೆನ ದೇವೆರ್! ಸ್ವರ್ಗಗೇ ಸಾದಿ ತೋಜಾವೆರ್" ಪಣ್ದ್
ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟುವೆರತ್ತಯಾ ಮಗಾ, ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾವೆರ್‌ಯಾ!

ಏರ್ ಮಗಾ ಮುಕ್ಲೆನ ತರೆಕ್ ತಿರ್ಪಲೆ ಪಾಡುನೆ? ಸರಿ ಮಲ್ಪುನೆ?
ಎಂಚ ಮಗಾ ಮುಕ್ಲೆನ್ ಆಯೆರಡ್ದ್ ಈಯೆರಗ್ ಕನಪುನೆ?

ಆಧಾರ

✍ *ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೀವಿ ಜಯರಾಂ*

ನಿರ್ಮಲ ಎಲ್ಯಡೇ ಅಪ್ಪೆ -ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಕಳೆವೊಂದಿನ ನತದೃಷ್ಟ ಪೊಣ್ಣು. ಆಲ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣ ನಡತೆದ, ಏರೆರ್ದ್‌ಲಾ ಹಾಳ್ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದಿನ ಪೊಣ್ಣು ಅಲತ್ತ್. ಆಂಡ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನು. ಅಲೆಗೆ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಕೊರತೆ ಪಂಡ ಅವು ಅಪ್ಪೆಲಾ, ಅಮ್ಮೆರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಾಂದಿನವು. ಅಲೆಗ್ ಒರಿ ಮೂಜಿ ವರ್ಷ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯದ ಮೆಗ್ಯೆಲಾ ಉಲ್ಲೆ. ಪುದರ್ ನವೀನ್ ಪಂಡ್ದ್. ಆಯೆ ಅಪ್ಪೆನ ಬಂಜಿದ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರುನಗನೇ ಅಪ್ಪೆ ಪರಲೋಕ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಉಂದುವೇ ಕೊರಗ್‌ಡ್ ಅಲೆನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ವರ್ಷ ಕರಿಯೊಡ್ಡ ಬುಡೆದಿನ ಜಾಗನೇ ಸೇರ್ಯೆರ್.

ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ನಿರ್ಮಲ ಪ್ರೀತಿದ ಮಗಳಾದಿತ್ತೊಲೊ. ಆಲೆಗ್ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋದು ಎಡ್ಡೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕಲ್ತ್‌ದ್, ಕೀರ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಪಡೆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಮಹದಾಸೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲೆನ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಅತ್ತಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪಂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಬಳ ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ಎಲ್ಯ ಕೆಲಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನು ಅಲೆನ ಹಣೆಬರಹ ಸರಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ -ಅಮ್ಮೆ ಸೈನಗ ಆಲ್ ಐನ್ನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಓದೊಂದು ಇತ್ತೊಲು. ಅಲೆನ ಓದು ಅರ್ಧಡೇ ಉಂತುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ -ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ಕುಟುಂಬದಕುಲುಲಾ ಸರಿಯಾದ್ ಮೊಕಲೆಗ್ ತೂವೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಕಾರಣ ಮೊಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ -ಅಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲದಕಲೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆದಾಂತೆ ಮೊಕಲೆನ ಇಷ್ಟಡೇ ಮದಿಮೆ ಆತಿನಕ್ಲು. ರಡ್ಡ್ ಕಡೆತಕುಲುಲಾ ಮೊಕಲೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಎಲ್ಯ ಪುರುಬಾಲೆನ್ ಕಂಡನೆ, ಜೋಕುಲು ದಾಂತಿನ ಒರ್ತಿ ಅಂಬುಜಮ್ಮ ಪನ್ಪಿನ ಪೊಂಡ್ಜೊವು ಒಂಜಿ ಮೂಜಿ ವರ್ಷ ಪೊರ್ಲುಡು ತಾಂಕುವೆರ್. ನಿರ್ಮಲಲಾ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಅಂಬುಜಮ್ಮನೊಟ್ಟುಗು ಸುಖವಾದುಪ್ಪುವೊಲು. ಆಂಡಲಾ ಅಲೆಗ್ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋವರೆ ಆತ್‌ಜಿ. ನವೀನಗ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಷ ಕರಿದ್ ನಾಲನೇ ವರ್ಷ ಪತ್ತ್‌ನಗ ಅಕಲೆನ್ ತಾಂಕ್‌ದಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಂಬುಜಮ್ಮದಾದನಾ ಒಂಜಿ ಗುಣ ಆವಂದಿನ ಕಾಯಿಲೆಗ್ ತುತ್ತಾದ್ ಒಂತೆ ಆಧಾರವಾದಿತ್ತಿನ ಆರ್‌ಲಾ ಬರಂದಿನ ಸಾದಿಗ್ ಪೊಯೆರ್. ಅಕಲೆಗ್ ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೊಂಡು.

ಉಂದುವೇ ಬೆಂತೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಲ ಪಾಪ ಅಕಲ್ನ ಮೊಕಲ್ನ ಇಲ್ಲದ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ತೊಂದು. ಪಾತ್ರೆ, ಕುಂಟುದೆಕ್ಕೊಂದು ಐತ್ತ ಒಟ್ಟುಗೇ ಟೈಲರಿಂಗ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪೋದು ಮೆಗ್ಯೆನ್ ಶಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ಯೊಲು. ಎಂಕ್ ಕಲ್ಪರೆ ಎಂತೊ ಆಯಿಜಿ. ಆಂಡ ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯೆ ಆಂಡಲಾ ಕಲ್ಪಡ್, ಅಪ್ಪೆ -

ಅಮ್ಮೆರೆನ ಆಸೆಗ್ ನೆರವೇರಿಸವಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಆಸೆಡ್ ಉಪ್ಪುವೊಲು. ಅಲೆನ ಆಸೆದಲೆಕ್ಕನೇ ಆಯೆ ಕಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಉಸುರಾದುಪ್ಪುವೆ. ಪ್ರತೀ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಒಂಜಿನೇ ಸ್ಥಾನನೇ ಪಡೆಪೆ. ಪತ್ತನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್, ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಡ್, ಡಿಗ್ರಿಡ್ ರ್‍ಯಾಂಕ್ ಪಡೆದ್ ಅಕ್ಕಗ್‌ಲಾ, ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜ್‌ಗ್ ಊರುಗು ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಕನಪೆ. ಅಕ್ಕನ ಆಸೆದಂಚನೇ ಮಲ್ಲ ಸರ್ಜನ್ ಡಾಕ್ಟರಾಪೆ. ಇತ್ತೆ ಆಯೆ ಡಾ. ನವೀನ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಆಯೆ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಪನಂದನೇ ಆಯೆನೊಟ್ಟುಗೇ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಡಾ. ಸುಮನ್ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಬರ್ಪೆ. ಉಂದು ಆಯನ ಅಕ್ಕನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರಾಪುಂಡು. ಆಯಗೋಸ್ಕರ ತನ್ನ ಜೀವೊನು ತೇತ್‌ದ್ ಸುಣ್ಣ ಆಯಿನ ಅಕ್ಕಗ್ ಕೊರಿನ ಪ್ರತಿಫಲ ಉಂದುವೇ. ಪಾಪ ಅಲೆನ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂಚಾವೊಡ್ಚಿ. ಅಲ್ ತನ್ನ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಲೆಗ್ ಬರಿಕ್ ದೀದ್ ಮದಿಮೆ ಆವಂದೆ ತನ್ನ ಜೀವ ಉಸಿರ್ ಪೂರಾ ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯೆ ನವೀನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಸೆ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೊಲು. ಆಂಡ ಆಲೆನ ಆಸೆ ಕನಸ್ ಪೂರಾ ಸುಳ್ಳಾದ್ ಪೋಂಡ್.

ಅಲೆಗ್ ಜೀವನ ದೆಪ್ಪರೆ ಆಸರೆ, ಆಧಾರವಾದಿತ್ತಿನ ಕೆಲಸ ಪಂಡ ಅವು ಟೈಲರಿಂಗ್. ಪಾಪ ದಿನವಿಡೀ ಒಣಸ್, ನೀರ್‌ದಾಂತೆ ಟೈಲರಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ ದೊಂಕುದು ಕಾರ್ ಬೇನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ನನ ಏರೆಗಾದ್ ಯಾನ್ ದುಡಿಯೊಡು. ಕಷ್ಟಪಡೊಡು ಎಂಕ್ ಏರುಲ್ಲೆರ್. ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್, ಮೆಗ್ಯೆ ಇಂಚಾದ್ ಪೋಯೆ, ಒಂತೆ ಸಮಯ ತಾಂಕಿನ ಅಂಬುಜಮ್ಮಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್. ನನ ಏರೆಗೋಸ್ಕರ ಯಾನ್ ಬದುಕೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಸ್ತ್ ಚಿಂತೆಡ್ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಕೊರಗೊಂದುಪ್ಪುನ ನಿರ್ಮಲಗ್ ಆಸರೆ, ಆಧಾರವಾದ್ ದೇವೆರ್ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಬರ್ಪಿನ ಒಂಜೀ ಒಂಜಿ ಜೀವ ಪಂಡ ಅವು ಬೇತೆ ಏರ್‌ಲಾ ಅತ್ತ್ ಕುಟುಂಬೊರ್ದ್ ದೂರವಾದಿತ್ತಿನ ಆಲೆನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ಅಕ್ಕನ ಮಗೆ ರವಿ. ಪಾಪ ಎಂಕ್ ಮದಿಮೆನೇ ಬೊಡ್ಚಿ ಸೈಪಿನ ಮುಟ್ಟಲಾ ಇಂಚೆನೇ ಉಪ್ಪುವೇ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಸೈತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ಜಾಗನೇ ಸೇರುವೆ. ಏಂಕ್ ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್ ಯಾನ್ ಅನಾಥೆ ಪಂಡ್ದ್ ಹಟ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಲನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಧೈರ್ಯತುಂಬುದ್ ಅಲೆನ ಜೀವೊಗು ಆಧಾರವಾದ್ ಉಂತುವೆ. ಆಲ್ ರವಿನ್ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ರಡ್ಡ್ ಪೊರ್ಲುದ ಒಂಜಿ ಆಣ್, ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆನ್ ಪಡೆಯಿನ ಅಕಲ್ನ ಸಂಸಾರ ಸುಖವಾದುಪ್ಪುಂಡು.

ಕಾಡ್

✍ ಕುತ್ಯಾಳ ನಾಗಪ್ಪ ಗೌಡ

ಎನ್ನ ಊರುತ ಧರೆಟ್ ಕಾಡ್ ಇತ್ತ್ಂಡಿಂಚ
ದೈ ಬಲ್ಲ್ ಮರಗೆಲ್ಲ್ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ದ ಕಾಡ್,
ಅಲ್ಲ್ ಬಲ್ಲೆತ ಮಿತ್ತ್ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಕಾರಿ,
ಬಿಗಿಲ್ ಉರಿತೋಂದಿತ್ತೊ ಕಾಟ್‌ಕೋರಿ!

ಬಣ್ಣೊ ಬಣ್ಣೊತ ಪೂವು, ಬಣ್ಣೊ ಬಣ್ಣೊತ ಪಕ್ಕಿ,
ಬಣ್ಣೊ ಬಣ್ಣೊತ ಪಾತೆ ಕಾಡ್‌ಟಿತ್ತೊ,
ಡಿಮ್ಮು ಡಿಪ್ಪುತ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪಿ ಮಿನ್ಪುರಿ ರಾಸಿ
ಇರ್‌ಲ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬಲ್ಪು ಪಾಡ್‌ತಿತ್ತೊ!

ವರ್ಸೊ ವರ್ಸೊಲ ಅಲ್ಲ್ ಜಿರಿಕೂಟೊ ಬರ್ಸೊ,
ಉಂಬುರುತ ಸೇನೆರೆಗ್ ಅಳಪುನವೆ ಕೆಲಸೊ!
ಕುತ್ತಕೊಂಬುದ ಕಡಮ, ಪಾಸಟಿಗ್ ಕಾಟಿ,
ಪಿಲಿಕ್‌ಲೆನ ಗೊಬ್ಬು ಅವೆನ ಜೋಕುಲೆನ ಲೂಟಿ,

ನೆಲಟ್ ಬಲಿಪುನ ಮೇರ್, ಮಿತ್ತ್ ರಾಪುನ ಗರುಡೆ,
ಬೋಟೆ ನಾಡುನ ಸರ್ಪೆ ಕಾಡ್‌ಟಿತ್ತೊ,
ಊರು ಕೇರಿದ ಕೋರಿ ಕಾಡ್ ಸೇರೊಂದಿತ್ತೊ,
ಅಲ್ಲಲ್ಲ್ ಕುದಿಕೆರೆಗ್ ಇಲ್ಲ್‌ಲಿತ್ತೊ!

ಇತ್ತೆ-ಅಲ್ಲ್ ಪಾತೆರುಂಡು ಒರುಂಬೊ ಬಾಕಿಲಿತಿಲ್ಲ್,
ಕಾಡ್ ಪೊತ್ತುದು ಪೋತು ನಾಡಾತ್‌ಂಡ್,
ಪಂಜಿ ಪಿಲಿ ಮಂಗೆರೆಗ್, ಕೆನ್ನಾಯಿ ಕುದಿಕೆರೆಗ್
ಒರುಂಬೊ ಬಾಕಿಲಿತಿಲ್ಲ್ ನೆಲೆಯಾತ್‌ಕಂಡ್!

ತುಳುನಾಡ್ದ ತುದೆಕ್ಲೆನ ನೀರ್ದ ಸದ್ಬಳಕೆ

✍ ಕಾವೂರು ಕೇಶವ ಮೈಲಿ

1991ನೇ ಇಸವಿದ ಜನಗಣತಿದ ಪ್ರಕಾರ ತುಳುನಾಡ್ದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಬೊಕ್ಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಈ ತಿರ್ತ್ ಒದಗದಿನಂಚ ಉಂಡು (ಕೃಪೆ: ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಂಗ್ರಹಖಾಧಿಕಾರಿ)

ಕ್ರ. ಸಂ.	ತಾಲೂಕು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಚ.ಕಿ.	ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ			ಷರಾ
			ಅಂಜೊವು	ಪೊಣ್ಜೊವು	ಒಟ್ಟು	
1)	ಬಂಟ್ವಾಳ	735	157893	163132	323005	ಹೆಚ್ಚಿನಕ್ಲು ತುಳು ಭಾಷೆದಕ್ಲು
2)	ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ	1375	104307	107087	211394	ಅವ್ವೆ
3)	ಕಾರ್ಕಳ	1367	130112	148893	279005	ಅವ್ವೆ
4)	ಮಂಗಳೂರು	558	330651	340709	671360	ಅವ್ವೆ
5)	ಪುತ್ತೂರು	1000	119927	117310	237237	ಅವ್ವೆ
6)	ಸುಳ್ಯ	826	63427	61397	124824	ಅವ್ವೆ
7)	ಉಡುಪಿ	925	234628	261138	495766	ಅವ್ವೆ
	ಒಟ್ಟು	6786	1141945	1199666	2042604	ಅವ್ವೆ
8)	ಕುಂದಾಪುರ	1559	163331	188342	351673	ಹೆಚ್ಚಿನಕ್ಲು ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ
	ಜುಮ್ಲಾ	8441	1306256	1388008	2694264	

ಇತ್ತೆ ಉಡುಪಿ ಬೊಕ್ಕ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು 32ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಉಂಡು. ಈ ರೀತಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬುಳೆವೊಂದೇ ಪೋಂಡ 2021ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಸುಮಾರು 50ಲಕ್ಷ ಆಪುಂಡ್. ಆಂಡ ಜಮೀನ್ದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಜಾಸ್ತಿ ಆಪುಜಿ. ಇಂಚಾದ್ ನನ ಕೆಲವು ವರ್ಸ ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ಲೋಟೆ ನೀರ್ ಪರೋಡ್ಡಲಾ ಕ್ರಯ ಕೊರ್ದು ದೆತ್ತೊನೊಡಾವು.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಲೆದ ಪರಿಹಾರಗಾತ್ರ ಸರಕಾರದಕ್ಲು ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಇತರ ಪ್ರದೇಶೊದ ಜನಕ್ಲೆನ ಪ್ರಯೋಜನಗಾತ್ರ ನೀರ್ದ ಸದ್ಬಲಕೆದ ಯೋಜನೆ ಮಲ್ಪುರೆ ತಯಾರು ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ ನಮಮಾತಾ ಪೇಪಲೆರ್ಡ್ ಓದುವೆಂದುಲ್ಲ. 1) ಪಶ್ಚಿಮ ವಾಹಿನಿ ಯೋಜನೆ 2) ನೇತ್ರಾವತಿ ತುದೆ ತೀರ್‌ಗಾವ್ನ ಯೋಜನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಲೆನ ಸಾಧಕ ಭಾದಕಲೆನ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪುನ ಉದ್ದೇಶೊಡ್ ಈ ತಿರ್ತ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಅಪೂರ್ವವಾಯಿಂಚಿತ ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒದಗಾದ್ಂಡ್.

ಈ ಯೋಜನೆಲು ಆವಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುನ್ ಸರಿಯತ್ತ್. ದಾಯೆಪಂಡ ನನ್ಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್‌ನಗ ಸುಕ್ಕೂರು ಅಣೆಕಟ್ಟದ ನೀರಾವರಿ ಜಾಗೆ ಪಾಕಿಸ್ಥಾನದ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಪೋಂಡ್. ನೀರಾವರಿ ಆವಂದಿನ ನುಂಗಿಲ್ ಪೂರ್ವ ಪಂಜಾಬಿ ಭಾರತದ ಪಾಲುಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. 1965ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಭಾಕ್ರಾನಂಗಾಲ್ ಅಣೆಕಟ್ಟ್‌ಡ್, ಬರ್ಸ ಕಡಿಮೆ ಬರ್ಪಿನ ಭೂಮಿಲೆಗ್ ನೀರ್ ಒದಗಾದ್, ದೇಶದ ಖ್ಯಾತ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಡಾ. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್, ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಂಧವಾ, ಡಾ. ಎಸ್.ಎಂ.ಸಿ. ಖ್ಯಾ, ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಹಲವಾರು ಕೃಷಿ ತಜ್ಞೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಅಲ್ಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಯತ್ನದಾತ್ರ, ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣದ ಪ್ರತಿ ಇಂಚಿ ಜಾಗ್‌ಲಾ ನೀರಾವರಿಗೊಳಪಟ್ಟದ್, ಗೋಧಿ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಬುಳೆತ್‌ದ್ ಆ ಪ್ರದೇಶೊಗ್ ಬ್ರೆಡ್ ಬಾಸ್ಕೆಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪನ್ಪಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾತೆರ ಪೇಪರ್‌ಲೆಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಓದುದಿನ ನೆನಪುರ್ದಾತ್ರ ಮುಲ್ಪ ಉಲ್ಲೇಖಾಂಡ್.

ತುಳುನಾಡು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿಂಚಿತ್ತಿನ ಜಿಲ್ಲೆ. ಇಂಚಿನ ನೆಲತ್ತ ಮಣ್ಣ್, ಜನ ಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಓಲುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆನ್ ಸಾಹಿತಿಲು "ಬುದ್ಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಸೊನ್ ರಪ್ಪು ಮಲ್ಪುನ ಜಿಲ್ಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಡ್ ಪುಗರ್‌ದೆರ್. ಕಾರಣ, ಮಂಡ್ಯ, ಹಾಸನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್, ಸುಮಾರು 60 ಶೇಕಡಾ ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆದಕ್ಲು ಇತ್ತೆರ್ಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಸುಮಾರು 60 ಶೇಕಡಾ ತುಳು ಭಾಷೆದಕ್ಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅತ್ತಾಂದೆ ಕೊಂಕಣಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಪಾತೆರ್‌ನಕ್ಲು ಭಾರೀ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅತ್ತಾಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಣ್ಯೆರ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲ್ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕಂದೆ ದುಬ್ಯಾ, ಅಮೇರಿಕ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪರದೇಶೊಲೆಕ್‌ಗ್ ಪೋದ್ ಅವ್ಲೆ ಉಲ್ಲೆರ್. ಇಂಚಾದ್ ಈ ಜಿಲ್ಲೆನ್ "ವಿಶ್ವ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಜಿಲ್ಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ ಪನ್ಪೆರ್.

ನನ ಭೂಮಿಲಾ ಅಂಚನೆಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿಂಚಿತನ ಮಣ್ಣದ್ ಗುಣೊನು ಹೊಂದುದುಂಡು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಯಲು ಸೀಮೆ, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ, ಮಲೆನಾಡು ಭಾಗೊಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದ ಮಣ್ಣು ಉಂಡು. ಕೆಂಗಲು ಮಣ್ಣು, ಮಸಾರೆ ಮಣ್ಣ್, ಹತ್ತಿಕರಿಮಣ್ಣ್, ಗೋಡು ಮಣ್ಣ್, ಪೊಯ್ಯೆ ಬೆರೆಕೆದ ಆವೆ ಮಣ್ಣ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಣ್ಣ್ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಮರಿಯಲೊಡೆ ಬಯಲು ಸೀಮೆಕ್ ತಿಂಗಳ್‌ಗೊಂಜಿ ಸಾರಿ, ಇಡೀ ವರ್ಸೊಡ್ ನಾಲ್ಯೆನ್ ಸರ್ತಿ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವುಂಡ್ "ಆಳ ಹತ್ತಿ ಕರಿಮಣ್ಣು" ಪನ್ಪಿನ ಜಾತಿದ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಎಪ್ರಿಲ್ ಮೇ ತಿಂಗಳುಡೆ ನಮ ಕೈಟ್ ಒಕ್ಕುದ್

ಕೈಟ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಉಂಡೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಪಂಡ ಬಯಲು ಸೀಮೆದ ಮಣ್ಣ್ ಪಸೆ ಒರಿಯುನ ಮಣ್ಣ್, ಒರಿಯನ ಭೂಮಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯನ ಜಮೊನ್‌ಗ್ ಜೋಡು ಬೋರಿದ ಗಾಡಿಡ್, ಗೊಬ್ಬರ, ಕ್ಯೊಲ್‌ದ, ಬಾರ್, ಜೋಳ, ನೆಲಗಡಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೆನ್ ಸಾಗಾಟ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅತ್ತಾಂದೆ ಸುಮಾರು ಏಳೆಣ್ಮ ಎಕ್ರೆ ಪರ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮುಂಚಿ ಅತ್ತ್‌ಡಾ ನೀರುಳ್ಳಿ ಬೊಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಬೆರಕೆ ಬುಳೆ ಒರಿ ರೈತೆ ತನ್ನ ಒಂಜಿ ಜತೆ ಎರುಗಾಡಿದ ಸಹಾಯೊಡೆ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನಿಯೆರ್ ಸಾಧ್ಯಪುಂಡ್. 2x2 ಅಡಿ ಅಂತರೊಡ್ ಚಕ್ರಾಕಾರವಾಯಿ ನೇಗಿಲುಡ್ ದತ್ತ್‌ದ್ ಅಡ್ಡ ಉದ್ದ ಕ್ರಾಸ್ ದತ್ತ್‌ದ್ ಕ್ರಾಸ್ ಆಯಿನಲ್ಪ ದೆತಡರ್ ಎಡಕುಂಟೆಡ್ ದೆಪ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚ ದಪ್ಪುನಗ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ದೈನ್ ಬೋರಿಲು ದೊಂಕುಜ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ತತ್ತ್‌ದ್ ದೊಂಕಿಯಡ ಲೈಕ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೋಲುಕ್ ಕೊರುಂಡ ಬೊಕ್ಕ ದೈಕ್ಲೆನ್ ದೊಂಕುಜ. ಅತ್ತಾಂದೆ. ಕೂರಿಗೆಡ್ ಬಿತ್ತುನೆ, ರೋಖಿಗಲ್ಲ್ ಉರುಳಿಸಾದ್ ಬಾರ್ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪುನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಲೆನ್ ಅನುಸರಿಸುನೆದಾತ್ರ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿನ ಲಾಭದಾಯದ ಆಪುಂಡ್. ಅಂಡಾ ತುಳುನಾಡ್ದ್ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಬೇತೆ. ಒಂಜಿ ಎಕ್ರೆ ಒರಿ ರೈತ ಬೆನ್ನಿ ಬೊನೊಡ್ಡಾ ಸಾಕೋ ಸಾಕಾಪುಂಡ್, ಕೊಟ್ಟುಡ್ ಓಲ್ಯ, ಕಡ್ತ್ ಪಾಡುಗೆ (Top dressing) ಇತ್ಯಾದಿ ಶರೀರ ದಣಿಸಾದೇ ಮಲ್ಪೊಡು ಇಂಚಾದ್ ಕೃಷಿಕೂಲಿ ಖರ್ಚಿ (Cost of Cittination) ಜಾಸ್ತಿ ಆದ್, ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆ ಹೆಚ್ಚ್ ಆಕರ್ಷಕವಾದಿಜ್ಜಿ. ಆವು ಅತ್ತಾಂದೆ, ಒರಿ ಭೂಮಿದ ಜಮೊನುದಾರಗ್ ಏಳೆಣ್ಮ ಎಕ್ರೆ ಬೆನ್ನಿ ಇಜ್ಜಂಡ್, ಅರೆಗ್ ನಾಲೈನ್ ಜೋಕ್ಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ, ಅಕ್ಲೆಡಾ ಹೆಟ್ಟಿನಕ್ಲು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಪರದೇಶೊಡ್ ಕೆಲಸೊಡ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಡಾ. ಊರುಡಿತ್ತಿನ ಆರೆನ ಮಗೆ ದಾಯೆ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪೆರ್. ಆರೆನ ಜೋಕುಲೆ ಬೇತೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಯಿಂಚಿನ ಕೆಲಸ ತೂದ್ ತನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಬಾಲೆಲೆನ್ ತೂಪೆರ್. ಇಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಸುಮಾರು ರಡ್ಡ್ ಲಕ್ಷ ಎಕ್ರೆ ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯ ಬೆನ್ನಿ ಪಡೀಲ್ ಬೂರ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಈ ತಿರ್ತ್ ತೋಜಾಯಿನ ತುದೆಕ್ಲು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರ್ ವ್ಯರ್ಥವಾದ್ ಮರಿಯ ತೊಡ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಸೇರುಂಡ್. ವಾರ್ಷಿಕ ಸುಮಾರು 4000 ಮಿ.ಮಿ, ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮರಿಯಲೊಡ್, ಮಾತಾ ತುದೆಕ್ಲುಲಾ ಬೊಳ್ಳಡ್ ನಿಲ್‌ಕೆ ಆಪುಂಡ್.

1) ನೇತ್ರಾವತಿ (ಉಪನದಿ : ಕುಮಾರ ಧಾರಾ) ತುದೆ
2) ಗುರುಪುರ ಫಲ್ಗುಣಿ ತುದೆ
3) ನಂದಿನಿ (ಪಾವಂಜೆ) ತುದೆ
4) ಶಾಂಭವಿ ತುದೆ
5) ಉದ್ಯಾವರ ತುದೆ
6) ಸ್ವರ್ಣ ತುದೆ
7) ಸೀತಾ ತುದೆ

ಮಿತ್ತ್‌ದ ತುದೆಕ್ಲೆಡ್ ಅರೆಗಲೊಡ್ ಕಡಲ್ ಸೇರುನಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ನೀರ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಘಟ್ಟದ ಪುಡೆಟ್ ನೀರ್ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಆಂಡ ನೇತ್ರಾವತಿ ತುದೆಟ್ ಮಾತ್ರ ಅರೆಗೊಲೊಡ್‌ಲಾ ಘಟ್ಟದ ಪುಡೆಟ್ ಪರಪುನಲ್ಪ ನೀರು ಉಂಡು. ಅರೆಗೊಲೆಡ್ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯೊಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗೊಗ್ ನೀರು ಒದಗೊವೊಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ತಯಾರಾವೊಂದುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮ ಪೇಪರ್ಲೆಡ್ ಓದೊಂದುಲ್ಲ. ಆಯ್ಕೆಲ್ನ ವಿವರ ಈ ತಿರ್ತ ಕೊರ್ತುಂಡ್.

1) ಪಶ್ಚಿಮ ವಾಹಿನಿ ಯೋಜನೆ

ಈ ಯೋಜನೆದ ಪ್ರಕಾರ ಘಟ್ಟದ ಪುಡೆಟ್ ಕಡಲ ಮಟ್ಟೊಡ್ದ್ 80 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರೊಡೆ, 25 ಅಡಿ ಗುಂಡಿ, 50 ಅಡಿ ಅಗೆಲದ, ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕುದ ಶಿರೂರ್ ಪನ್ಪಿನ ಊರೊಡ್ದ್ ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕುದ ಕಡೇ ಗಡಿಮುಟ್ಟ (ಪಯಸ್ವಿನಿ ತುದೆತ ಕೈತಲ್ಡ್) ಸುಮಾರು 300 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಕಾಲುವೆನ್ ತೋಡುದ್ ಮರಿಯಲೊಡ್ ನೀರ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪುನ್. ಈ ಭಾಗದ ಮಣ್ಣ್ ಜಂಬಾಟ್ಟಿಗೆ (Latesite Boil) ಜಾತಿದ ಮಣ್ಣ್ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ನೀರ್ ಭೂಮಿಡೆ ಇಂಗ್‌ದ್ ಪೋದ್ ಎಪ್ರಿಲ್ ಮೇ ತಿಂಗಳೊಡ್ ನೀರ್ ಉಂತುವಾ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯವುಂಡ್. ಅತ್ತಾಂದೆ ಗುಡ್ಡೆ ಕಾಡು ಇತ್ತದ್ ಇಂದೆನ್ ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಭಾರೀ ಖರ್ಚು ಬರ್ಪುಂಡ್. ಉಜ್ರೆ ಪನ್ಪಿನ ಊರುದ ಕೈತಲ್ ಘಟ್ಟದ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಕಕ್ಕಿಂಜೆ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪದ್ದ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮುಟ್ಟ ಎಪ್ರಿಲ್ ಮೇ ತಿಂಗಳುಡೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಲ್ತ್ಂಡ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿ ಅರ್ಥಾಪುಂಡ್. ಅತ್ತಾಂದೆ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗುಡ್ಡೆ ಕಾಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ನ ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಭಾರೀ ದುಡ್ಡು ಬೋಡ್. ಒಂಜಿ ಅಂದಾಜಿ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 5,000/- ಕೋಟಿ ರೂಪ್ಯಾ ಖರ್ಚು ಬರುವಾ ದಾನ್ನ. ಈ ಯೋಜನೆದಾತ್ರ ಸಾಗುವಳಿಗ್ ಯೋಗ್ಯವಾಯಿಂಚಿತ್ತಿನ 71535 ಹೆಕ್ಟರ್ ಬೊಕ್ಕ 34945 ಹೆಕ್ಟರ್ ಬೀಳು ಭೂಮಿ ಇಂಚ ಒಟ್ಟು 1,06,580 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜಮೀನ್‌ಗ್ ನೀರಾವರಿ ಆಪುಂಡ್. ಒಂಜಿ ಕುಟುಂಬದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾತ್ರ ಸುಮಾರು ರಡ್ಡ್ ಎಕ್ರೆದ ಲೆಕ್ಕ ಆತ ಭೂಮಿ ಒಜೆತನದ ಹಕ್ಕನ್ ಕೊರ್ಪ್ದ ಬೆನ್ನಿ ಬೆರಿಯೆರ್. ನಮ್ಮ ಜವಣೈರೆಗ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಅಕ್ಲು ಗಂಡನಿ ಬೊಡದಿ ಒಟ್ಟುಗೇ ವಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉದ್ದೀಪನ ಆಪುಂಡ್. ಇಂದು ಶಾಶ್ವತವಾಯಿಂಚಿತ್ತಿನ ಯೋಜನೆ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ಇಂದಕ್ಕೆ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸಂಜೀವಿನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್ (ಕೃಪೆ ಭಾರತೀಯ ಕಿಸಾನ್ ಸಂಘ ಉಡುಪಿ ಮೊಕ್ಲು ಪ್ರಕಟನಲ್ತಿನ ಎಲ್ಯ ಬೂಕು)

2) ನೇತ್ರಾವತಿ ತುದೆ ತಿರ್‌ಗಾವುನ ಯೋಜನೆ

ಈ ಯೋಜನೆದ ರೂಪುರೇಷೆ ಪೇಪರ್‌ಲೆಡ್ ಪ್ರಟವಾಯಿಂಚಿಸನಂಚ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆದ ಮೂಡುಗೆರೆ ತಾಲೂಕು ಘಟ್ಟದ ಬರಿಟ್ಟೆ ಪರಪ್ಪುನ ನೇತ್ರಾವತಿ ತುದೆನ್ ಅಡ್ಡಕಟ್ಟದ್ ನೀರ್‌ನ್ ಮೂಡ್ಯಾ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಪರಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಾವೊಂದುಂಡುಗೆ. ಆಂಡಾ ಒಂಜಿ

ವೇಳೆ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಆಂಡ ವಾರ್ಷಿಕ ಬರ್ಸ ಕಡಿಮೆ ಬತ್ತಿನ ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಕಾಲುವೆಡ್ ಮಣ್ಣ್ ದಿಂಜಿಡ ಕಲ್ಲುಮಣ್ಣ್ ಆಯಿನೆದಾತ್ರ ನೀರ್ ಇಂಗ್‌ದ್ ಪೋದ್ ನೀರೇ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಕಾಲುವೆ ನುಂಗುದ್ ಪೋಂಡ ತುಳು ನಾಡ್ದ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಭಾರೀ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ಆಪುಂಡ್.

ನನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಯೋಜನೆನ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ ನೇತ್ರಾವತಿ ತುದೆಕ್ ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಕಿಂಡಿ ಅಣೆಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಘಟ್ಟದಿರ್ದ್ ಮರ್‌ಯಲೊಡೆ ಬೊಳ್ಳ ಬನ್ನಗ ಏತ್ ನೀರ್ ಏರ್ಕುಂಡಾ ಆ ಮಟ್ಟ್ ಮುಟ್ಟ ಅರೆಗರೊಡಲಾ ನೀರ್ ಸಂಗ್ರಹ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನ್. ಈ ನೀರನ್ ಮಂಗಳೂರು ನಗರೊಗಲಾ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಭಾರೀ ಗಾತ್ರದ ಪಂಪ್‌ಡ್ ನೀರನ್ ಮೂಡ್ಯಾ ದಿಕ್ಕುಡುಪ್ಪುನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತದ ನಡುಟ್ಟೆ ಕೊಂಡೋದ್ ಹೆಗ್ಗದ್ದೆ ಪನ್ಪಿನ ಎತ್ತರದ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಕೆರೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವ್ಲ್ ಸಂಗ್ರಹವಾಯಿನ ನೀರ್‌ನ್ ಹೇಮಾವತಿ ತುದೆಕ್ ಜೋಡಾಂಡ ಆ ತುದೆಟ್ ಸಕಲೇಶಪುರದ ಮೂಲಕ ಪರತಿನ ನೀರ್‌ನ್ ಒಂತೆ ದುಂಬು ಕೊನೊದ್ ಆಲೂರು ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಕೆರೆಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನೀರ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಆಲೂರು, ಅರಸಿಕೆರೆ, ಹಾಸನ, ಚಳ್ಳಕೆರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಊರ್‌ಲೆಗ್ ನೀರಾವರಿ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ತೂವೊಲಿ.

ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕೊಳವೆಲೆಡ್ ಪಂಪ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಘಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ಕೊನೆಯೆರೆ ಆವಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅನುಮಾನ ಆಪಿನ್ ಸಹಜ. ಆಂಡಾ ಮಂಗಳೂರು ನಗರೊಡ್ದ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಕೊಳವೆಲೆನ ಮುಖಾಂತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ್ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಕಂಪೆನಿದಕ್ಲು. ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಲ್ ಶಿರಾಡಿಗಡಿತ್ತ ಕೈತಲ್ದೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಸಾಗಾಟ ಮಲ್ಪುನ ನಂಕ್ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಭಾರೀ ಗಾತ್ರದ ಪಂಪ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿರ್ದ್ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಗ್ ಘಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಗಾಟ ಮುಲ್ಪುನೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ಅಂಚೆನೆ ತುಳುನಾಡ್ದ ಬಡಕ್ಯಾ ದಿಕ್ಕ್‌ಡುಪ್ಪುನ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕುದ ಹಾಲಾಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಚಕ್ರಾ ತುದೆಕ್ (ಇತ್ತೆ ಮಾಣಿ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ನೀರ್ ಘಟ್ಟದ ಆಪೆದ ಕಡೆಕ್ ಸಾಗಾಟ ಆಪುಂಡೆಗೆ) ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಕೊಳವೆಲೆಡ್, ಅಗಸ್ತ್ಯ ಪರ್ವತದ ಬಡಕ್ಯಾಡುಪ್ಪುನ, ಜೈನಕಾಶಿ ಪನ್ಪಿನ ಹುಮುಚ ಊರ್ದ ಕೈತಲ್ ಪುಟ್ಟುನ ಕುಮುದ್ವ ತುದೆಕ್ ಜೋಡಣೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ನೀರ್ ಅರೆಗಲೊಡ್ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಜಾಗೆಲೆಗ್ ನೀರಾವರಿ ಒದಗಾಂಡ ಬೆನ್ನಿದಕ್ಲೆಗ್ ಭಾರೀ ಉಪಕಾರ ಆಪುಂಡ್. ರಾಜ್ಯದ ನೀರಾವರಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಇಂಚ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಆಪುಂಡ್. ನೀರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಬೆನ್ನಿ. ಬೆನ್ನಿದ ಬದಕ್ ಬಂಗಾರದಂಚ ಎಡ್ಡೆ ಆವೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಬೋಡೇ ಬೋಡು!

ಈ ಯೋಜನೆಲ್‌ನ ರೂಪುರೇಷೆಲೆನ್ ತಯಾರುಮಲ್ಪನಗ ಈ ವಿಷಯೊಡು ಹೆಚ್ಚ್ ತೆರಿಯಿನಕ್ಲು ಕೂಲಂಕುಶವಾಯಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯವುಂಡ್!

ತುಳುವೆರಾವೊಡು

✍ ಅಗ್ರಾಳ ನಾರಾಯಣ ರೈ

ಯಾನ್ ಯಾನಾವೊಡು ಎನ ಸುಯಿಲ್ ತುಳುವಾವೊಡು
ತುಳುವಪ್ಪೆನಾ ಸಿರಿ ಜಕ್ಕೆಲೇ ತುಳು ನಾಡಾವೊಡು ॥ ಪ ॥

ಸತ್ಯೊದಪ್ಪೆ ಜೋಕ್ಲೆ ಪನ್ಪೆಯೆ ಒರೊಲ ಕೇನ್ಲೆ
ಮರಪಡೆಪ್ಪ ನಿಕ್ಲೆ ಪೆದಿ ಅಪ್ಪೆ ಭೂಮಿಲ
ಲಕ್‌ಲೆಪ್ಪ ಒರೊ ನಿಕ್ಲ್ ತೂಲೆ ತರೆ ದೇರ್ತ್ ದೇ
ತಿಗಲೆ ಕೊರ್ದು ನಿಕ್ಲ್ ಬೆನೊಡು ಅಪ್ಪೆ ನಾಡ್‌ಗಾದ್‌ಲ ।

ನಮೊ ಒಂಜಾವೊಡುಯೆ. ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲೊಂಜಾವೊಡು
ಅಪ್ಪೆ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಾವೊಡು ಪಿರ್ತಿಡೆ ಸತ್ಯೊ ಕೇನ್ಲೆ
ನಮೊ ಕೆಬಿ ದಿಂಜಾವೊಡು ಒಂಜಿಂದ್ ತುಳುವ ಊರುಡೆ
ಪಂದಾವೊಡು ನಮೊ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜೋಕ್ಲುಂದೇ

ದೈವೊ ದೇಬೆರ್ ನೆಲೆ ಊರ್ನೆ ನಮನಪ್ಪೆ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡೇ
ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ದಿಡೇ ಬುಳೆದ್ ನಮೊ ಒಂಜಾವೊಡು
ದಾದ ಆವಡ್ ನಮನ ಹೆಚ್ಚೊ ಬುಳೆವಡ್ ತುಳು ಉರಲೊಂಜಾವಡ್
ತರೆ ದೇರ್ತ್ ಉಂತೊಡು ನಮೊ ಒರೊ ತುಳುವೆರೊಂಜಾವೊಡು ।

ಯಾನ್ ತುಳುವೆ ಆವೊಡು ನಮೊ ತುಳುವೆರಾವೊಡು
ಹಟೊ ಉಪ್ಪೊಡು ನಮನ ಬಾಸೆ ಬುಳೆವೊಡು
ಒಂಜಾವೊಡು ನಮೊ ಮಾಂತ ಕೈ ಸೇರ್ದೊಂಜಾವೊಡು
ಒರೊ ತುಳುವೆ ಲಕ್ ದುಂತೊಡು ನಾಡ ಮೇಲ್ಮೆಗಾದ್ ಒರ್ಮೆ ತೂವೊಡು ॥

ಸುಲಬದ ಕಸುಬತ್ ಕಬಿತೆ

ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು

ತುಳುನಾಡ ಕಬಿತೆ ಯಾನೊಂಜಿ ತೂಯೆ
ಕಸುಬೆಂಕ್ ಇತ್ತಿಜಿ ಬೇತೆ
ಒರ್ವರ ಕಣ್ ಪಾರಾದ್ ತೂಯೆ
ದಾಯೆ ಬರೆಪೆರಪ್ಪಾ ಎನ್ನಿಯೆ
ಕಬಿತೆ ಬರೆಪುನ ಸುಲಬ ಅತ್ತ್.... !
ಏಪೊಲ ಯಾನ್ ಎನ್ನೊಂದೇ ಇತ್ತೆ
ಯಾನ್‌ಲ ಬರೆವೊಡೊಂಜಿ ಕಬಿತೆ
ಪೆನ್ನ್ ಕಾಕಜಿ ಗೆತೊಂದು ಬತ್ತೆ
ಪಿನ್ನಿನ ಆಣಾಂಡ್ ಪೆದ್ದಿನ ಪೊಣ್ಣಾಂಡ್
ಎನ್ನ ಅವಸ್ತ್ ಅಂಚಾಂಡ್ !
ಬೊಂಡುಡು ತಿರಿಕೊಡಿತಿಜಿ
ಪೆನ್ನ್‌ಡ್ ಕಬಿತೆ ಪುಟ್ಟೊಂದಿಜ್ಜಿ
ಮಗ್‌ರ್ತ್‌ದ್ ತೂಯೆ ತುಳುನಾಡ ಕಬಿತೆ
ಗ್ಯಾನದೀದ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಓದಿಯೆ
ತೆರಿಯೊಂಡೆ ಎನಡಿತ್ತಿ ಕೊರತೆ
ಕಬಿತೆ ಬರೆಪುನ ಸುಲಬ ಅತ್ತ್‌ಯೆ !
ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲ್ ಕನಕಟ್ಟೊಂದೇ ಇತ್ತೆ
ಬರೆವೊಡೊಂಜಿ ತುಳುನಾಡ ಕಬಿತೆ
ಪುಟ್ಟಂದಿ ಕಬಿತೆ ಎಂಕಾಂಡ್ ಎತೆ
ಸುಲಬದ ಕಸುಬತ್ ಕಬಿತೆ !
ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ ಎಂಕಾಂಡ್
ತುಳುನಾಡ ಕಬಿತೆ ಓದೊಂದೆ ಪೊಯೆ
ಪೇನ್ ಬರೆಂಡ್ ಕಾಕಜಿ ಕಪ್ಪಾಂಡ್
ಛೇ ! ಕಬಿತೆ ಸುಲಬ ಅತ್ತ್‌ಯೆ !

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/-; ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/- ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ / ಕಬಿತೆ / ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ / ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಲಿ.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್ ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೇದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ.
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡುದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಲಿ.

*****

ಈ ಸಂಚಿಕೆದ ಲೇಖಕೆರೆ ಪತ್ತೆ

1) ವಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್
ಪಿ.ಬಿ. ಸಂಖ್ಯೆ 181
ಸಫತ್ 13002, ಕುವೈಟ್

2) ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳಿ
ನಿತಿನಾ, ನುಳಿಯಾರು
ನಿಡ್ಪಳಿ ಅಂಚೆ,
ಪುತ್ತೂರು ದ.ಕ. – 574259

3) ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೌಡೂರು
Via Monte Pasubio 4,
1 - 37063, Isola della scala
verona - ITALY

4) ಕೇಶವ ಮ್ಯೊಲಿ ಕಾವೂರು
'ಶಿವನಗರ', ಮುಲ್ಲಕಾಡು,
ಕಾವೂರು, ಮಂಗಳೂರು – 15

5) ಕೆ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಅರಿಗ
ಕೋಡಿಂಜಾಲ್ – ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ.

6) ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
701, ಪ್ಯಾಂಟಸಿ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್
ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್. ರಸ್ತೆ
ಕರಂಗಲಪಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು – 3

7) ಸದಾನಂದ ಸುರತ್ಕಲ್
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
ಮುಲ್ಕಿ, ದ.ಕ.

8) ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ
ರಡ್ಡನೆ ಮಹಡಿ
ಎಸ್. ಎ. ಆರ್. ಕೆ. ಟವರ್ಸ್
ಕಲ್ಲಡ್ಕ, ಬಂಟ್ವಾಳ ದ.ಕ.

9) ವಾಣಿಶ್ರೀ ರೈ
ಆನೆಕಲ್ಲ, ಬೆಳ್ಳೂರು

10) ಕುತ್ಯಾಳ ನಾಗಪ್ಪ ಗೌಡ
ಕಿರಣ ಕುಟೀರ
ಸುಳ್ಯ ದ.ಕ.

11) ಶಶಿಕಲಾ ಸಾಲ್ಯಾನ್
ಸೂಟರ್ ಪೇಟೆ, ಮಂಗಳೂರು

12) ರಾಜೀವಿ ಜಯರಾಮ್
ಸಿಂಗಾರಿ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

13) ಅಗ್ರಾಳ ನಾರಾಯಣ ರೈ
ನಿಸರ್ಗ ಮಾಣಿಕ್ಯ ನಿಲಯ
ಅಂಚೆ ನೆಲ್ಯಾಡಿ, ಪುತ್ತೂರು ದ.ಕ.

14) ರತ್ನಾ ಜಿ.ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಪವನ್ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್
202, ರಡ್ಡನೆ ಮಹಡಿ
ಕರಂಗಲಪಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು – 3

15) ಮರಿಯಮ್ಮ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್
ಉಳ್ಳಾಲಬೈಲು, ಕಲಂದರ್ ಮಂಜಿಲ್
ಉಳ್ಳಾಲ – 575020

16) ಡಾ। ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ವರ್ಕ್
ರೋಶನಿ ನಿಲಯ, ಮಂಗಳೂರು

17) ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು ಬಿ.ಎನ್.
ಪದ್ಮ ಸದನ, ಮಠದ ಕಣಿ ರಸ್ತೆ
ಮಂಗಳೂರು – 6

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪೊಸ ಪ್ರಕಟನೆಲು

ಪುಸ್ತಕದ ಶೀರ್ಷಿಕೆ		ಲೇಖಕರು	ಬೆಲೆ ರೂ.
ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲೆ			
೧. ಗೀತಾಚಾರ್ಯೆ ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (೨೦೦೮)		- ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ	೨೫.೦೦
೨. ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (೨೦೦೮)		- ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ	೨೫.೦೦
೩. ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (೨೦೦೮)		- ಜಯಂತಿ ಅಮೀನ್	೨೫.೦೦
೪. ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (೨೦೦೮)		- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೨೫.೦೦
ಇತರೆ ಪ್ರಕಟನೆ			
೧. ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಓದುದ್ ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (೨೦೦೭)		- ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ	೬೦.೦೦
೨. ಕಂಬುರ್ಳದ ಪೇರ್ (೨೦೦೭)		- ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್	೫೦.೦೦
೩. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (೨೦೦೮)		- ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೫೦.೦೦
ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕತೆ (ಭಾಷಾಂತರ)			
೧. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ	ಮರು ಮುದ್ರಣ	- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೨೫.೦೦
೨. ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ	ಮರು ಮುದ್ರಣ	- ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ	೨೫.೦೦
೩. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ	ಮರು ಮುದ್ರಣ	- ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	೨೫.೦೦
೪. ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್	ಮರು ಮುದ್ರಣ	- ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೨೫.೦೦
೪. ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ	ಮರು ಮುದ್ರಣ	- ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	೨೫.೦೦
೫. ಮಾಯಾಂದಾಳ್	ಮರು ಮುದ್ರಣ	- ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	೨೫.೦೦
ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯ ಮಾಲಿಕೆ			
೧. ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (೨೦೦೮)		- ಪು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು	೨೫.೦೦
೨. ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (೨೦೦೮)		- ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು	೨೫.೦೦
೩. ಕಾವೇರಿ (೨೦೦೮)		- ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	೨೫.೦೦
೪. ತುಳು ಭಾಗವತೊ (೨೦೦೮)		- ಡಾ. ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್	೨೫.೦೦
೫. ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣೆ (೨೦೦೮)		- ಡಾ. ಎಸ್. ಆರ್. ವಿಷ್ಣುರಾಜ್	೨೫.೦೦
೬. ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (೨೦೦೮)		- ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮನಾರ್ ಪೆರ್ಲ	೨೫.೦೦
೭. ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (೨೦೦೮)		- ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್	೨೫.೦೦
೮. ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (೨೦೦೮)		- ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ	೨೫.೦೦

ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಕಲನ ಮಾಲಿಕೆ

೧. ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (೨೦೦೮)	- ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು (ಸಂ.)	೩೫.೦೦
೨. ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನೊಲು (೨೦೦೮)	- ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್ (ಸಂ.)	೩೫.೦೦

ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

೧. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ (೨೦೦೮ ಮರುಮುದ್ರಣ)	- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೮೦.೦೦
೨. ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುನಾಡ್ (೨೦೦೮ ಮರುಮುದ್ರಣ)	- ಬರ್ನೆಲ್	೫೦.೦೦
೩. ಪಾಡ್ದನೊಳು (೨೦೦೮ ಮರುಮುದ್ರಣ)	- ಮೇನರ್	೫೦.೦೦
೪. ತುಳು ಭಾಗವತೊ ಭಾಷಾಂತರ	- ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	೧೦೦.೦೦
೫. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ (೨೦೦೮)	- ಪ್ರೊ ತುಕಾರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ	೫೦.೦೦

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಲಿಕೆ ಸು.ಕ.ಯೋ.

೧. ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ (೨೦೦೮(	- ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	೩೦.೦೦
೨. ತುಳು ಗಾದೆಲು (೨೦೦೮)	- ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು	೩೦.೦೦
೩. ತುಳು ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (೨೦೦೮)	- ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾಮ	೩೦.೦೦
೪. ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಳು (೨೦೦೮)	- ಡಾ. ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	೩೦.೦೦
೫. ಎದುರುಕತೆಕ್ಕುಲು (೨೦೦೮)	- ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ	೩೦.೦೦
೬. ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕನತ ಕದಿಕೆ ಕಬಿತೊಲು (೨೦೦೮)	- ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ	೩೦.೦೦
೭. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (೨೦೦೮)	- ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	೩೦.೦೦

ಇತರೆ ಮಾಲಿಕೆ ಸು.ಕ.ಯೋ.

೧. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	- ಡಾ. ನಿಕೇತನ	೩೦.೦೦
೨. ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕುಲು	- ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್	೩೦.೦೦
೩. ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ	- ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ	೩೦.೦೦
೪. ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ	- ಡಾ. ಅರುಣಕುಮಾರ್ ಎಸ್. ಆರ್.	೩೦.೦೦
೫. ನಾಟಕೊಲು, (ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆದ ಎಡ್ಡೆ ಉತ್ತಮ ಮೂಜಿ ನಾಟಕ ಕೃತಿಕುಲು)	- ಕೆ.ಕೆ. ಗಟ್ಟಿ, ಗಿರೀಶ್ ಪಿಲಾರ್, ದೇವರಾಜ್ ಡಿ. ಬಾಳ	೬೦.೦೦

ತ್ರೈಮಾಸಿಕಗಳು

೧. ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳು	- 1 ರಿಂದ 46	೧೫.೦೦
೨. ತುಳುದರ್ಶನ ೩೬ ಸಂಚಿಕೆ	(ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟ 9 ಸಂಚಿಕೆ 4)	ಉಚಿತ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲೆ ರೂ.

೧.	ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (೧೯೯೫)	- ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	೧೨.೦೦
೨.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (೧೯೯೫)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೩.	ಬಡಕ್ಕಿಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (೧೯೯೫)	- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೫.೦೦
೪.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (೧೯೯೫)	- ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್	೧೨.೦೦
೫.	ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಪೊಳಲಿ (೧೯೯೫)	- ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	೧೦.೦೦
೬.	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (೧೯೯೫)	- ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	೧೨.೦೦
೭.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ (೧೯೯೫)	- ನಾ. ವುಜಿರೆ	೧೨.೦೦
೮.	ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (೧೯೯೬)	- ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್ಕ	೧೨.೦೦
೯.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (೧೯೯೭)	- ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೨.೦೦
೧೦.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೧೯೯೭)	- ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್	೧೨.೦೦
೧೧.	ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (೧೯೯೭)	- ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್	೧೨.೦೦
೧೨	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೭)	- ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೧೩	ವಿಶುಕುಮಾರ್ (೧೯೯೭)	- ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	೧೨.೦೦
೧೪.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	೧೨.೦೦
೧೫.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	- ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	೧೨.೦೦
೧೬.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (೧೯೯೮)	- ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು	೧೨.೦೦
೧೭.	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೯)	- ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ	೧೨.೦೦
೧೮.	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (೨೦೦೧)	- ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು	೧೨.೦೦
೧೯.	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (೨೦೦೨)	- ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೨೦.	ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (೨೦೦೨)	- ಡಾ. ಸುನೀತ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ	೧೫.೦೦
೨೧.	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (೨೦೦೩)	- ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦
೨೨.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (೨೦೦೪)	- ಡಾ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ.	೨೦.೦೦

ಮರೆಯಬಾರದ ತುಳುವರು ಕನ್ನಡ ಮಾಲಿಕೆ

೧.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (೨೦೦೨)	- ರಘುನಾಥ ನರ್ಕಳ	೧೫.೦೦
೨.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೨೦೦೨)	- ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್	೧೫.೦೦
೩.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು (೨೦೦೪)	- ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ	೧೫.೦೦

ಬೇತೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

೧. ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (೧೯೯೬)	- (ಸಂ) ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	೨೮.೦೦
೨. ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (೧೯೯೭)	- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೨೮.೦೦
೩. ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (೧೯೯೭)	- (ಸಂ) ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್.ಚಂದ್ರ	೩೦.೦೦
೪. ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	- ಕೆ.ಟಿ.ಗಟ್ಟಿ	೨೫.೦೦
೫. ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (೧೯೯೮, ೨೦೦೩)	- ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೦೫.೦೦
೬. ಬಂಗಾರ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು (೧೯೯೮)	- (ಸಂ) ಪಿ.ಎಸ್.ರಾವ್	೨೦.೦೦
೭. ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (೧೯೯೮, ೨೦೦೩)	- ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೩೫.೦೦
೮. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (೨೦೦೭) ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ	- ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ	೨೫.೦೦
೯. ಜೋಕ್ಲೆದನಿ (೨೦೦೦)	- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೫.೦೦
೧೦. ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (೨೦೦೦)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೨೪೦.೦೦
೧೧. ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ (೨೦೦೧)	- ದಿ. ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ	೧೫.೦೦
೧೨. ತುಳುಲಿಪಿ (೨೦೦೧)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೧೩. ತೆಲ್ಪುತೆಲಿಕೆ ಕತೆಕುಲು (೨೦೦೪)	- ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	೩೦.೦೦
೧೪. ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (೨೦೦೪)	- ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ	೬೦.೦೦
೧೫. ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (೨೦೦೪)	- ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ	೨೦.೦೦
೧೬. ದೇವಿನ ದಿವ್ಯ ಕತೆಕುಲು (೨೦೦೪)	- ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್	೧೫.೦೦
೧೭. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲೆಗಳು (೨೦೦೪)	- ಪಕೀರ ಎಂ. ಮುಲಯ	೪೫.೦೦
೧೮. ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (೨೦೦೪)	- ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್	೩೦.೦೦
೧೯. ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೊ (೨೦೦೪)	- ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್	೨೦.೦೦
೨೦. Islet's Screw - Pine (2004)	- ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ	೭೫.೦೦
೨೧. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (೨೦೦೪)	- (ಸಂ) ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ	
೨೨. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ (೨೦೦೪)	- (ಸಂ) ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಮತ್ತು ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು

೧.	ಮುಗೇರರು ಜನಾಂಗ-ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ (೧೯೯೭)	- ಡಾ. ಅಭಯಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಾಡಿ	೨೦೦.೦೦
೨.	ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (೧೯೯೭)	- ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ	೧೮.೦೦
೩.	ನಿಲೆ (೧೯೯೭)	- ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	೨೮.೦೦

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು

೧.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (೨೦೦೭) ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ	- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೧೫.೦೦
೨.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (೧೯೯೮)	- ಎ.ವಿ. ನಾವಡ	೧೫.೦೦
೩.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೧೫.೦೦
೪.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (೧೯೯೮)	- ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೫.೦೦
೫.	ಪುಳ್ಳೂರು ಬಾಚೆ (೧೯೯೮)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೫.೦೦
೬.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (೧೯೯೮)	- ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ	೧೫.೦೦
೭.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೮.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (೧೯೯೮)	- ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	೧೫.೦೦
೯.	ಮಾಯಂದಾಲ್ (೧೯೯೮)	- ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	೧೫.೦೦
೧೦.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (೨೦೦೭) ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ	- ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	೧೫.೦೦
೧೧.	ಬನ್ನಾಲ್ (೧೯೯೮)	- ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್	೧೫.೦೦
೧೨.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್	೧೫.೦೦
೧೩.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (೧೯೯೮)	- ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೧೫.೦೦
೧೪.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜನೆ (೨೦೦೭) ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ	- ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	೧೫.೦೦
೧೫.	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (೧೯೯೮)	- ಕೆ.ಆರ್.ರೈ	೧೫.೦೦
೧೬.	ಅಪ್ಪೊವ್ವೆಡ್ಯೆ (೧೯೯೮)	- ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	೧೫.೦೦
೧೭.	ನಾಗಸಿರಿ (೧೯೯೮)	- ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	೧೫.೦೦
೧೮.	ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	- ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೧೯.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (೧೯೯೮)	- ಎನ್ ಕೊಯಿರಾ, ಬಾಳೆಪುಣಿ	೧೫.೦೦
೨೦.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (೨೦೦೭) ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ	- ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

ಮಕ್ಕಳ ಕತೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಲಿಕೆ

೧.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (೨೦೦೪)	- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೨೦.೦೦

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
2008-2010ನೇ ಸಾಲಿನ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
'ನೆಲೆ', ಬೆದ್ರಾಳ, ನರಿಮೊಗರು, ಪುತ್ತೂರು - 574 312

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರ್
ಸಮಾಜಕಾರ್ಯ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗ,
ಸ.ಪ್ರ.ದ. ಕಾಲೇಜು,
ತೆಂಕನಿಡಿಯೂರು, ಉಡುಪಿ

ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್
ಕಾಂಚನ್ ನಿವಾಸ,
ಪೋಸ್ಟ್ ಮೀನಕಳಿಯ,
ಮಂಗಳೂರು - 575 010

ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
ಡೆಚ್ಚಾರು ಮನೆ,
ಪುದುವೆಟ್ಟು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ,
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
'ವಿದ್ಯಾ', ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ರಸ್ತೆ,
ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು - 575 004

ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
'ನವದುರ್ಗಾ', ಅಂಚೆ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು
ಉಡುಪಿ - 576 102

ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಕಲ್ಲಕಂಡ ಮನೆ, ನಿಟ್ಟೂರು
ಉಡುಪಿ - 576 102

ಸರಪಾಡಿ ಅಶೋಕ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸರಪಾಡಿ, ಅಂಚೆ ಅಜಿಲಮೊಗರು
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್
ಗುರುಕೃಪಾ ಮನೆ, ಪಡುಪೆರಾರ ಅಂಚೆ
ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್, ಬಜಪೆ,
ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು

ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಸಿ-1, ಜಲ್‌ಕೀರ್ತಿ, ಸಿ.ಎಚ್.ಎಸ್. ಲಿಮಿಟೆಡ್
ಜಯರಾಜ ನಗರ,
ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಳಿ,
ಎಲ್.ಜಿ. ರಸ್ತೆ, ಬೊರಿವಿಲಿ (ಪ)
ಮುಂಬಯಿ - 400 091

ಉದಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ
ಸಂ-81, ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ನಿಲಯ
ರಾಜು ಕಾಲೊನಿ, ಎಮಲೂರು,
ಅಂಚೆ ಮಾರತ್ತ ಹಳ್ಳಿ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 037

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಾವತಿ ಜೆ. ಬೈಕಾಡಿ
ಮಂಜೂಷ, ಹ್ಯೊಗೆಬೈಲು,
ಅಂಚೆ ಅಶೋಕನಗರ,
ಮಂಗಳೂರು - 575 006

ತುಳು ಸಾಹಿತಿ - ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಸಂಸ್ಮರಣೆ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀಪತಿ ತಂತ್ರಿ
ಉಡುಪಿಡ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ

...ಸ್ ಬಾಸ್ಕೋ ಹಾಲ್‌ಡ್ ನಡತಿನ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ
ಮಟ್ಟದ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಡ್ ವಿಜೇತೆರಾಯಿನ
...ಮಂಜೂರು ಅಮೃತೇಶ್ವರ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ
...ಲೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಡಾ. ನಾ. ದಾಮೋದರ
...ಮೇರ್ ಸುರುತ ಇನಾಮು ಪಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆರ್.
ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್,
...ಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು, ಅಕಾಡೆಮಿ ಗುರ್ಕಾರೆ
...ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

Reg. with RNI No. Kartuloo 14/10/200-TC

ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತಿನ 'ತುಳು ಮಹನೀಯೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು
ಕೆಮ್ರಾಲ್ ಭೋಜರಾವ್ ಬೊಕ್ಕ ಡಿ.ಎಸ್. ಬೋಳೂರು ಮೊಕುಲೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ

ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತಿನ ಚಾವಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.
ಎನ್.ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ್, ಕುಂಬ್ಳೆ ಸುಂದರ ರಾವ್, ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್,
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಎಂ. ವಿಶ್ವನಾಥ, ಎಸ್.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಮೊಕುಲು ಉಪಸ್ಥಿತೆರುಲ್ಲೆರ್

ಪೇರೂರುಡು ನಡತಿನ 'ತುಳು ಗೊಬ್ಬುದ ಪಂತೊ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರದರ್ಶನ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊದ ಪಂತೊಡು
ಗೆಂದಿನಕುಲೆಗ್ ಇನಾಮು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ಪೇರೂರು ಜಾರು ಬೊಕ್ಕ ಗಣ್ಯೆರ್ ಉಪಸ್ಥಿತೆರುಲ್ಲೆರ್